

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2019

Δεκέμβριος 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	18
1.3.1 Αεροδρόμια	18
1.3.2 Λιμένες	21
1.3.3 Οδικοί άξονες	22
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2014 και 2019	23
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	23
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	25
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2014 και 2019	26
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	26
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	27
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019	28
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	28
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2012-2017	30
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	30
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	32
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	33
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	34
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019	35
1.8 Απασχόληση, 2014-2019	36
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	37
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	39
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	40
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	43
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	45

1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	48
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	51
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	54
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019	58
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	60
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2019	60
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	60
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	63
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	66
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	66
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	69
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	72
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	72
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	74
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	76
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2019	79
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	83
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί	83
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	84
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	84
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	86
3.3	Γαλάζιες Σημείες, 2019	88
3.4	Μαρίνες, 2019	89
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	90
3.6	Πεζοπορία - TREKKING	91
3.7	Αναρριχητικά πεδία	94
3.8	Ορειβατικά Καταφύγια	96
3.9	Καταδυτικοί προορισμοί	96
3.10	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός	97
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	99

4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2014-2019	99
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια...	99
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	101
4.2	Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019	102
4.2.1	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	102
4.2.2	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	104
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019	105
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	105
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	107
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2014-2019	108
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2014-2019	109
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	109
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	111
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	112
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα	114
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2014-2019	115
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	115
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	117
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2014-2019	118
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	118
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	120
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019	121
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019	121
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	121
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	123
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	125
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	127
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	129

5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	131
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019	133
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	133
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	135
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	137
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	139
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	141
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	143
5.3	Κύριες Αγορές	145
5.3.1	Κύριες αγορές	145
5.4	Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2014-2019.....	147
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	147
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	149
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	151
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	153
5.4.5	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	155
5.4.6	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	156
5.5	Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014-2019	157
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	157
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	159
5.6	Τιμές Δωματίων, 2018-2019	161
5.6.1	Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	161
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	163
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2018.....	163
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	164
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	166
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2018-2019	168
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	169

6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού	170
7	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	171

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες ΟΤAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2019 – Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.11.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

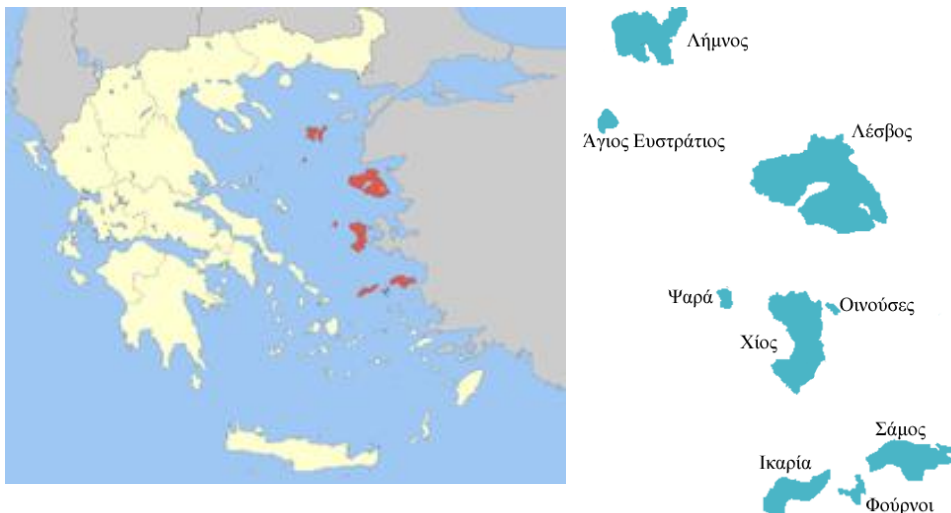
- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,

- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει δέκα κατοικημένα νησιά και η συνολική της έκταση, συμπεριλαμβανομένων πολλών ακατοίκητων νησιών και μεγάλου αριθμού βραχονησίδων, ανέρχεται στα 3.832km². Πέντε από τα νησιά της Περιφέρειας είναι μεγάλα σε έκταση για την κλίμακα των νησιών του Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος και Ικαρία) και τέσσερα μικρότερα (Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες, Ψαρά, Φούρνοι), ενώ δύο από τα μεγάλα νησιά, η Λέσβος και η Χίος συγκαταλέγονται στα σημαντικά νησιά του Ευρωπαϊκού Χώρου.

Χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η μεγάλη απόσταση όλων των νησιών της από την Ηπειρωτική Χώρα, αποτελώντας τα σύνορα της Ευρώπης σε άμεση γειτνίαση εξ ανατολών με την Τουρκική επικράτεια, ενώ παράλληλα οι αποστάσεις μεταξύ των νησιών της είναι επίσης μεγάλες. Η έδρα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Μυτιλήνης.

Το **ανάγλυφο** του εδάφους των περισσότερων νησιών της Περιφέρειας είναι ορεινό και ημιορεινό, με τις ορεινές εκτάσεις να καλύπτουν περίπου το 33% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα η Σάμος χαρακτηρίζεται από το ορεινό του εδάφους της έναντι των άλλων νησιών, ενώ η Λήμνος από το ημιορεινό και το πεδινό. Οι κλίσεις του εδάφους παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των νησιών με τις μεγαλύτερες στην Ικαρία και τις μικρότερες στη Λήμνο.

Το σύνολο των νησιών ανήκουν στην κλιματολογική ζώνη του Αιγαίου. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στο εσωτερικό της Περιφέρειας, με τη Λήμνο να παρουσιάζει τις λιγότερες βροχοπτώσεις αλλά και τη χαμηλότερη μέση θερμοκρασία ενώ η Σάμος και η Ικαρία που βρίσκονται νοτιότερα έχουν περισσότερες βροχοπτώσεις και υψηλότερη μέση θερμοκρασία.

Συγκεκριμένα, το **κλίμα** της Λέσβου, της Λήμνου και του Άγιου Ευστράτιου χαρακτηρίζεται ως εύκρατο, με λιγότερες βροχοπτώσεις στα δύο τελευταία νησιά. Το κλίμα της Χίου χαρακτηρίζεται μεσογειακό με ήπιους σχετικά χειμώνες και ανομβρία τη θερινή περίοδο. Το κλίμα των Οινουσσών και των Ψαρών είναι μεσογειακό θαλάσσιου χαρακτήρα, με ήπιο χειμώνα και παρατεταμένο ξηρό και θερμό καλοκαίρι. Το κλίμα της Σάμου, της Ικαρίας και των Φούρνων χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι. Ενδεικτικά το μέσο ύψος βροχής κυμαίνεται από 460mm έως 710mm και ελαττώνεται καθώς κινούμαστε βορειότερα ενώ η μέση θερμοκρασία από 15 έως 19 °C.

Τα νησιά του Β. Αιγαίου ως μεσογειακά οικοσυστήματα, έχουν να επιδείξουν ένα πολύπλοκο μωσαϊκό οικοσυστημικών τύπων στην πολύ περιορισμένη επιφάνεια που καλύπτουν. Ένα σύνολο από χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα, πλούσιο σε ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Όσον αφορά το **οικοσύστημα**, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συγκεντρώνει περισσότερα από 5.000 διαφορετικά είδη ζώων και 1.000 περίπου είδη φυτών, μερικά από τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν κάτω από τις πιέσεις που δέχεται το θαλάσσιο περιβάλλον και ιδιαίτερα το παράκτιο οικοσύστημα που από την φύση του είναι το πιο παραγωγικό και το πιο σημαντικό για τη διατήρηση των οικολογικών ισορροπιών.

Μεγάλο ποσοστό των **χερσαίων οικοσυστημάτων των νησιών του Β. Αιγαίου** είναι αγροτικά, με καλλιέργειες όπως τα σιτηρά ή οι ελιές και τα αμπέλια, ενώ αρκετά μεγάλες εκτάσεις χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι. Σε κάθε νησί απαντάται διαφορετική ποικιλότητα οικοσυστημάτων, υψηλή σε κάποια, όπως για παράδειγμα στη Λέσβο, χαμηλότερη σε άλλα, όπως στις Οινούσσες.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 11 Ειδικές ζώνες διαχείρισης (ΕΖΔ)
- 16 Ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ)

- 1 Διατηρητέο μνημείο της φύσης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο)
- 1 Περιοχή Σύμβασης Βαρκελώνης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο)
- 16 Βιότοποι Corine,
- 23 Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 55 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Λέσβου** βρίσκεται στο Βορειοανατολικό Αιγαίο κοντά στα μικρασιατικά παράλια, από τα οποία χωρίζεται με το στενό της Μυτιλήνης πλάτους 7 έως 13 ναυτικών μιλίων. Είναι το μεγαλύτερο νησί της Περιφέρειας και του Ανατολικού Αιγαίου με έκταση 1.633,83 km² και τρίτο σε μέγεθος μετά την Κρήτη και την Εύβοια ενώ η έδρα της είναι η πόλη της Μυτιλήνης. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να πούμε ότι το ανάγλυφο του νησιού είναι ορεινό-ημιορεινό. Οι **πεδιάδες** είναι ελάχιστες και μικρές, σπουδαιότερες των οποίων είναι: της Καλλονής, του Γέρα, της Ερεσού, του Ιππείου-Συκούντας και της Πέτρας.

Τα σπουδαιότερα **όρη** της Ενότητας είναι ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου (968 m) στα ΒΑ, ο ορεινός όγκος του Όρδυνου (512 m) στα δυτικά, ο ορεινός όγκος του Ολύμπου (967 m) στο κεντρικό τμήμα και το βουνό Αμαλή (527 m) στο ΝΑ τμήμα του νησιού, ενώ τα κυριότερα **ποτάμια** του νησιού είναι ο Ευεργέτουλας που εκβάλλει στον κόλπο Γέρας, ο Βούβαρης που εκβάλλει στον Κόλπο Καλλονής και ο χείμαρρος Σεδούντας που εκβάλλει στο Αιγαίο Πέλαγος διαρρέοντας την κωμόπολη του Πλωμαρίου.

Η **Π.Ε. Ικαρίας** βρίσκεται ανατολικά του Αιγαίου Πελάγους και απαρτίζεται από τα νησιά της Ικαρίας, της Θύμαινας και των Φούρνων. Το μεγαλύτερο νησί της Ενότητας είναι η Ικαρία που αποτελεί και ένα από τα μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 295,571 km² και η έδρα της ο Άγιος Κήρυκος. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Ικαρίας στο μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινή. Η κυριότερη οροσειρά της Ενότητας είναι του Αθέρα με υψηλότερη κορυφή τα 1.041m.

Οι Φούρνοι Κορσεών (Ικαρίας) είναι συστάδα νήσων, νησίδων και βραχονησίδων του Ανατολικού Αιγαίου. Η θέση τους είναι νοτιοδυτικά της Σάμου και νοτιοανατολικά της Ικαρίας. Συγκεκριμένα ανάμεσα στο τρίγωνο των ακρωτηρίων «Δομένικος» της Σάμου, «Φανάρι» της Ικαρίας και «Τζουλούφι» της Πάτμου. Το χαρακτηριστικό των νησίδων αυτών είναι η πολύ μεγάλη ακτογραμμή. Μάλιστα ξεπερνά σε μέγεθος και αυτό της Σάμου (η οποία συγκριτικά έχει πολύ μεγαλύτερο μέγεθος). Κύρια ασχολία των μόνιμων κατοίκων είναι η πλούσια αλιεία που σημειώνεται στη περιοχή (πέρασμα ψαριών).

Η Θύμαινα είναι νησίδα του συμπλέγματος των Φούρνων που βρίσκεται μεταξύ Σάμου και Ικαρίας. Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος μετά τους Φούρνους με έκταση 10km².

Η **Π.Ε. Λήμνου** είναι το ένατο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας με έκταση 438 km². Βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο, στο Θρακικό Πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιον Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και τη Λέσβο. Μαζί με τον Άγιο Ευστράτιο αποτελούν την Ενότητα της Λήμνου. Η Λήμνος είναι ηφαιστιογενές νησί. Αν και δεν έχει δάση, έχει εκτεταμένες εύφορες πεδιάδες με σιτηρά και αμπέλια. Η Λήμνος δε διασχίζεται από ποτάμια, ενώ οι κυριότερες **λίμνες** της είναι η Αλυκή μια παράκτια αλμυρή λιμνοθάλασσα και η Χορταρολίμνη ένα παράκτιο, εποχιακό υφάλμυρο έλος. Η έδρα της Ενότητας είναι η πόλη της Μύρινας.

Ο Άγιος Ευστράτιος είναι νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου μεταξύ της Λήμνου και της Σκύρου, με έκταση 49,6 km² και μήκος ακτογραμμής 37 km. Ο Άγιος Ευστράτιος αποτελεί το πιο απομονωμένο νησί του Αρχιπελάγους. Το νησί έχει σχήμα άνισου τριγώνου με την υποτείνουσα προς τη Δύση.

Η **Π.Ε. Σάμου** βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Αιγαίου Πελάγους κοντά στα παράλια της Μικράς Ασίας. Ανατολικά της βρίσκεται η Μικρά Ασία από την οποία χωρίζεται με τον επταστάδιο πορθμό με ελάχιστο πλάτος 1.650 m περίπου, βόρεια βρίσκεται η χερσόνησος της Ερυθραίας, βορειοδυτικά η Χίος, δυτικά και νοτιοδυτικά η Ικαρία και το σύμπλεγμα των Φούρνων και νότια τα Δωδεκάνησα από τα οποία τα πλησιέστερα είναι το Αγαθονήσι, οι Αρκοί και η Πάτμος. Είναι το όγδοο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας και η έκταση της είναι 477 km².

Η **κατανομή των εδαφών** της Σάμου είναι 69,6% ορεινή, 22% ημιορεινή και μόλις το 8,4% είναι πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **βουνά** της Ενότητας είναι η Κέρκη (1.443μ.) και η Άμπελος (ή Καρβούνης) (1.160μ.). Οι πεδινές περιοχές είναι λίγες, με μεγαλύτερη την πεδιάδα της Χώρας, η οποία βρίσκεται στην νότια πλευρά του νησιού και περικλείεται από τα χωριά Χώρα, Πυθαγόρειο, Μύλοι και Παγώνδας. Η έδρα της Ενότητας Σάμου είναι η πόλη της Σάμου.

Στην **Π.Ε. Χίου** ανήκουν τα νησιά Χίος, Ψαρά, Αντίψαρα και Οινούσσες (αποτελούν σύμπλεγμα νησιών). Η Χίος είναι νησί του Ανατολικού Αιγαίου, απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, μόλις 3,5 ναυτικά μίλια τη χωρίζουν από το ακρωτήριο Πούντα ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο σε μέγεθος νησί στην Ελλάδα με έκταση 904km² και μήκος ακτών

213km. Το έδαφος του νησιού κατά το μεγαλύτερο μέρος του είναι ορεινό και μόνο στα νοτιοανατολικά και νότια σχηματίζονται κάποιες μικρές πεδινές εκτάσεις.

Στο βόρειο τμήμα του νησιού υψώνονται τα όρη Πελιναίο με ψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.297μ.), Όρος (1.126μ.) και Αμονή (809μ.). Άλλα όρη είναι ο Προβατάς ή Προβάτιο (773μ.) και ο Αίπος (448μ.). Νοτιότερα στο μέσο του νησιού, βρίσκονται οι χαμηλότερες κορυφές Μαραθόβουνο και Πιγκανιάς. Τα βουνά της Χίου καλύπτονται σε αρκετό ύψος από δάση πεύκων και από θάμνους. **Ποταμούς** δεν συναντάμε στη Χίο, εκτός από μικρούς χειμάρρους και ρέματα με μικρό μήκος.

Τα Ψαρά είναι νησί του Βορειοανατολικού Αιγαίου, βορειοδυτικά της νήσου Χίου και ανήκει στη Ενότητα Χίου. Έχει έκταση 40km² και μήκος ακτών 45 km. Τα Ψαρά είναι κυρίως γνωστά από τη μεγάλη καταστροφή που υπέστησαν το 1824, κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα εναντίον των Τούρκων. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η αλιεία και η μελισσοκομία (το θυμαρίσιο μέλι του νησιού θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας).

Τα Αντίψαρα είναι ένα μικρό ελληνικό νησί του ανατολικού Αιγαίου, πολύ κοντά στο μεγαλύτερο νησί Ψαρά. Τα Αντίψαρα βρίσκονται στα δυτικά της νοτιοδυτικής άκρης των Ψαρών, από την οποία απέχει 2,4km. Η έκταση των Αντίψαρων είναι 4 km² (δέκα φορές μικρότερη από εκείνη των Ψαρών). Το έδαφος των Αντίψαρων είναι άνυδρο και ορεινό. Η υψηλότερη κορυφή του νησιού είναι η ψηλή ράχη με υψόμετρο 130μ.

Οι Οινούσσες είναι σύμπλεγμα νησιών ανατολικά της Χίου. Κατοικείται μονάχα το μεγαλύτερο από αυτά που είναι η Αιγνούσα με έκταση τα 14,382km². Το έδαφος των νησιών είναι γεμάτο λόφους, που σχηματίζουν μικρές κοιλάδες. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι η αλιεία, η κτηνοτροφία ενώ και πολλοί κάτοικοι του νησιού ασχολούνται με τη ναυτιλία.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 αεροδρόμια ένα σε κάθε Ενότητα. Συγκεκριμένα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας είναι: ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου «Ηφαιστος», ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδ. Ελύτης», ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου «Όμηρος», ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» και ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας «Ίκαρος».

Ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου βρίσκεται 18χλμ. από την πόλη της Μύρινας. Λειτουργεί από το 1959 και από το 2001 έγινε η μετεγκατάσταση του σε καινούργιες

κτιριακές εγκαταστάσεις. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια έκτασης 6.500 τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό και χώρο για εννέα θέσεις στάθμευσης.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης βρίσκεται σε απόσταση 8χλμ. νοτιοανατολικά της πόλης της Μυτιλήνης. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυτιλήνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Νέα εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων,
- Κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 18% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 7.185m²,
- Αύξηση κατά 29% των σταθμών check in (από 7 σε 9).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου βρίσκεται 3χλμ. νότια της πόλης της Χίου. Ο τερματικός σταθμός του αερολιμένα είναι επιφάνειας 800 τ.μ. ενώ ο διάδρομος προσγείωσης έχει μήκος 1.500μ. και πλάτος 30μ. Επίσης, ο αερολιμένας διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό, εγκατάσταση NDP-HIO, εγκατάσταση VOR/DME-MES και εγκατάσταση VOR/DME-HOS. Τέλος, στον αερολιμένα λειτουργεί κλιμάκιο SAR (Έρευνας και Διάσωσης).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου βρίσκεται 14χλμ. από την πόλη της Σάμου στο Δήμο Πυθαγορείου και λειτουργεί από το 1963. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σάμου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 19% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού 9.605m²,
- Αύξηση κατά 40% των σταθμών check in (από 10 σε 14),
- Αύξηση κατά 25% του συνολικού αριθμού πυλών (από 4 σε 5) και
- Αύξηση κατά 50% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 3).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού και απέχει 12χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού τον Άγιο Κήρυκο και 52χλμ. από τον Εύδηλο. Διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, ένα αμαξοστάσιο και χώρο στάθμευσης 4 αεροσκαφών (ATR72).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Μύρηνas, το λιμάνι της Χίου, το λιμάνι της Σάμου, το Λιμάνι Άγιος Κύρηκος και το λιμάνι της Μυτιλήνης.

Το λιμάνι της Μύρηνas εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική και επιβατική κίνηση προς τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, τον Πειραιά, την Καβάλα, το Λαύριο, την Μύκονο, την Πάτμο και την Σύρο. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Χίου διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Χίου με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Τσεσμέ της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Σάμου (Βαθύ) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου καταπλέουν τα επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεσης της Σάμου με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και τη Βόρεια Ελλάδα. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από Σάμο προς το Κουσάντασι της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Ικαρίας (Άγιος Κύρηκος) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμός όπου καταπλέουν επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεση της Ικαρίας με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, την Σύρο και την Μύκονο.

Το λιμάνι της Μυτιλήνης διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Μυτιλήνης με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Αϊβαλί της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Μούδρου, εξυπηρετεί την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Άγιος Ευστράτιος, είναι το κύριο λιμάνι του νησιού Άγιος Ευστράτιος και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σκάλας Ερεσού, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,

- Λιμάνι Σκάλας Καλλονής, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Πλωμαρίου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Μεστών, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Ψαρών, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Ψαρών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Οινουσσών, είναι το κύριο λιμάνι των Οινουσσών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Καρλόβας, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά, της Βόρειας Ελλάδας, της Μυκόνου και της Σύρου.
- Λιμάνι Πυθαγόρειο, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Φούρνων, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Φούρνων και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορική κίνηση του νησιού και
- Λιμάνι Εύδηλος, αποτελεί το 2^ο λιμάνι της Ικαρίας και εξυπηρετεί κυρίως τη βόρεια πλευρά του νησιού. Εξυπηρετεί καθημερινά δρομολόγια, σαν ενδιάμεσος σταθμός με τελικό προορισμό των πλοίων τη Σάμο και τον Πειραιά. Επίσης, συνδέεται και με λιμάνια άλλων νησιών και εξυπηρετεί και εμπορικά πλοία που έρχονται στο νησί.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατ' ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 10,9 εκατ. το 2014 σε 10,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 631 χιλ. το 2014 σε 635 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019).

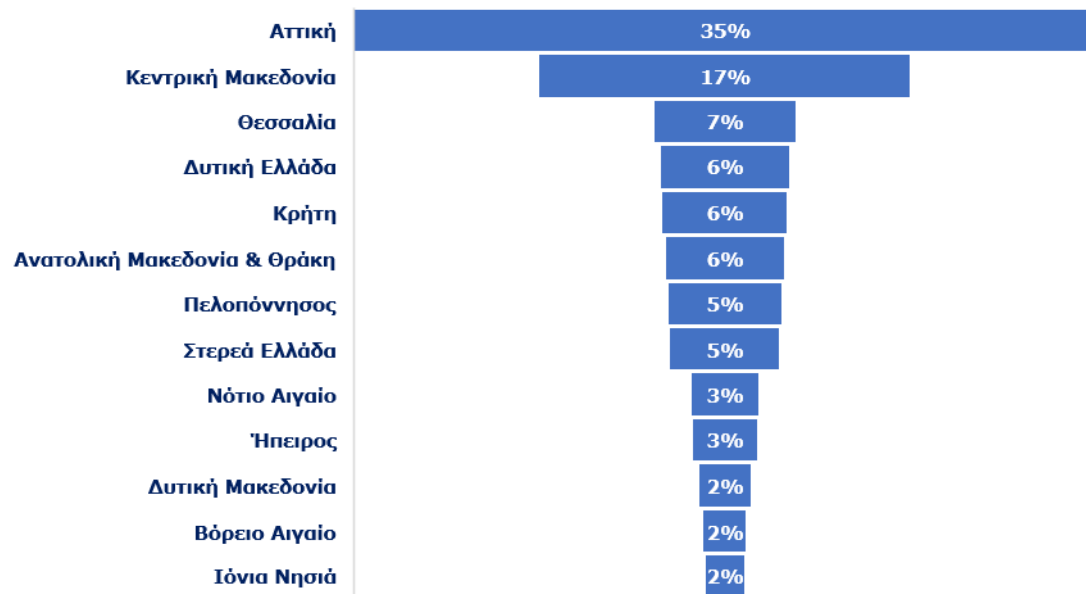
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Περιφέρεια	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.863.763	3.742.235	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.903.360	1.873.777	-2%
Θεσσαλία	737.686	718.640	-3%
Δυτική Ελλάδα	677.727	655.189	-3%
Κρήτη	630.889	634.930	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.214	599.723	-1%
Πελοπόννησος	585.155	574.447	-2%
Στερεά Ελλάδα	559.214	555.960	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.802	344.027	3%
Ήπειρος	341.046	333.696	-2%
Δυτική Μακεδονία	278.706	267.008	-4%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%
Ιόνια Νησιά	207.664	203.869	-2%
Ελλάδα	10.926.807	10.724.599	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2019, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσε αύξηση κατά +11% (από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες εμφανίζουν αύξηση του πληθυσμού τους: Λέσβου (+12%, από 103 χιλ. το 2014 σε 115 χιλ. το 2019), Χίου (+9%, από 53 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019) και Σάμου (+13%, από 43 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Η μεγάλη αύξηση που σημειώνεται στον πληθυσμό της Περιφέρειας οφείλεται στους πρόσφυγες μιας και στο Βόρειο Αιγαίο απαντώνται σημαντικές δομές φιλοξενίας προσφύγων.

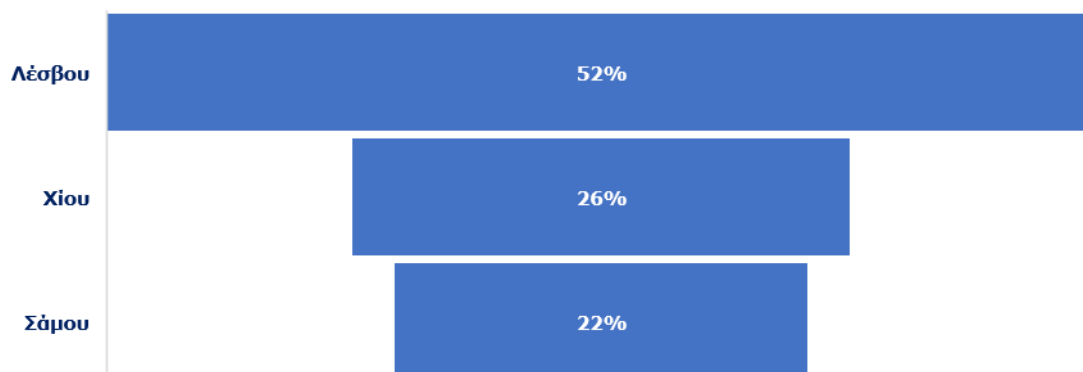
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2014 και 2019

Ενότητα	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Λέσβου	102.528	114.805	12%
Χίου	53.420	58.055	9%
Σάμου	42.633	48.238	13%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία
INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 52% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (26%) και Σάμου (22%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2019

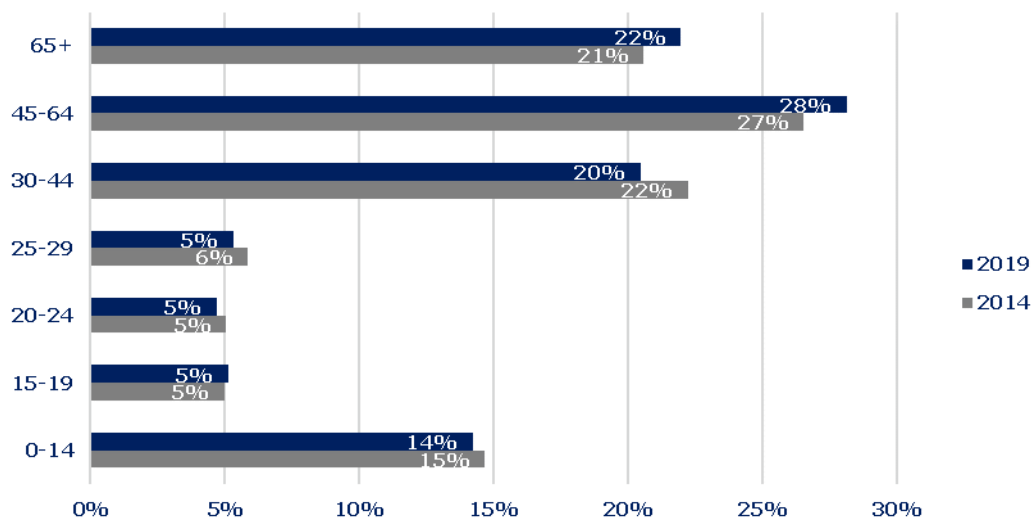

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (οριακή αύξηση +0,2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-11%) και 30-44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+0,2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2014 και 2019

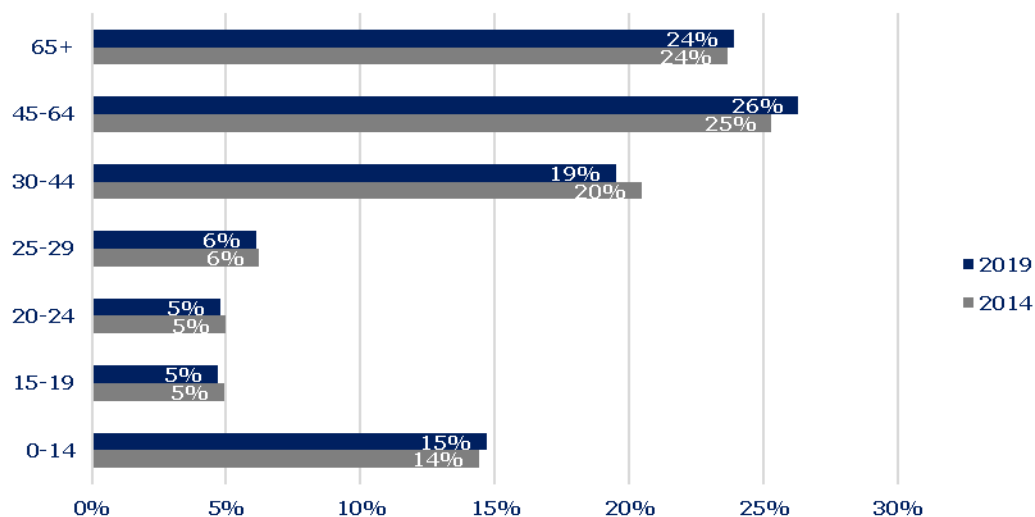

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει μείωση σε όλες τις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, με εξαίρεση τις ηλικίες 45-64 ετών (+1%). Συγκεκριμένα, μείωση κατέγραψαν οι ηλικιακές ομάδες 0-14 ετών (-1%), 15-19 ετών (-7%), 20-24 ετών (-6%), 25-29 ετών (-5%), 30-44 ετών (-7%) και 65+ ετών (-2%). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μαζί με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι οι μοναδικές Περιφέρειες της χώρας που σημείωσαν μείωση στις ηλικίες 65+ ετών. Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (26%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (15%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2014 και 2019

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2014 και 2019 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2019 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (56%), Κρήτη (55%) και Βόρειο Αιγαίο (55%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2019 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (50%), Θεσσαλίας (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%), Στερεάς Ελλάδας (50%) και Δυτικής Μακεδονίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019						
	2014			2019		
	Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	54%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	50%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	51%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	56%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	52%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	47%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 47% το 2014 και 55% το 2019. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει το 2014 το χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ενώ το 2019 το 2^ο υψηλότερο, μετά την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2012-2017

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2012-2017 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε πτώση κατά -6% (από € 191.204 εκατ. το 2012 σε € 180.218 εκατ. το 2017), ενώ το 2017 σημειώνεται για 1^η φορά την τελευταία δετία αύξηση του ΑΕΠ (+2,1%, από € 176.488 το 2016 σε € 180.218 το 2017), σηματοδοτώντας την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από € 8,8 δισ. το 2012 σε € 9,1 δισ. το 2017) και Νοτίου Αιγαίου (+1%, από € 6,1 δισ. το 2012 σε € 6,1 δισ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 4,7 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-10%, από € 9,0 δισ. το 2012 σε € 8,1 δισ. το 2017), Αττικής (-7%, από € 92,7 δισ. το 2012 σε € 85,8 δισ. το 2017), Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,7 δισ. το 2012 σε € 2,5 δισ. το 2017), Ηπείρου (-5%, από € 4,2 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 25,8 δισ. το 2012 σε € 24,7 δισ. το 2017), Πελοποννήσου (-3%, από € 8,3 δισ. το 2012 σε € 8,0 δισ. το 2017), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 3,3 δισ. το 2012 σε € 3,2 δισ. το 2017), Θεσσαλίας (-2%, από € 9,5 δισ. το 2012 σε € 9,3 δισ. το 2017) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από € 8,6 δισ. το 2012 σε € 8,5 δισ. το 2017).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

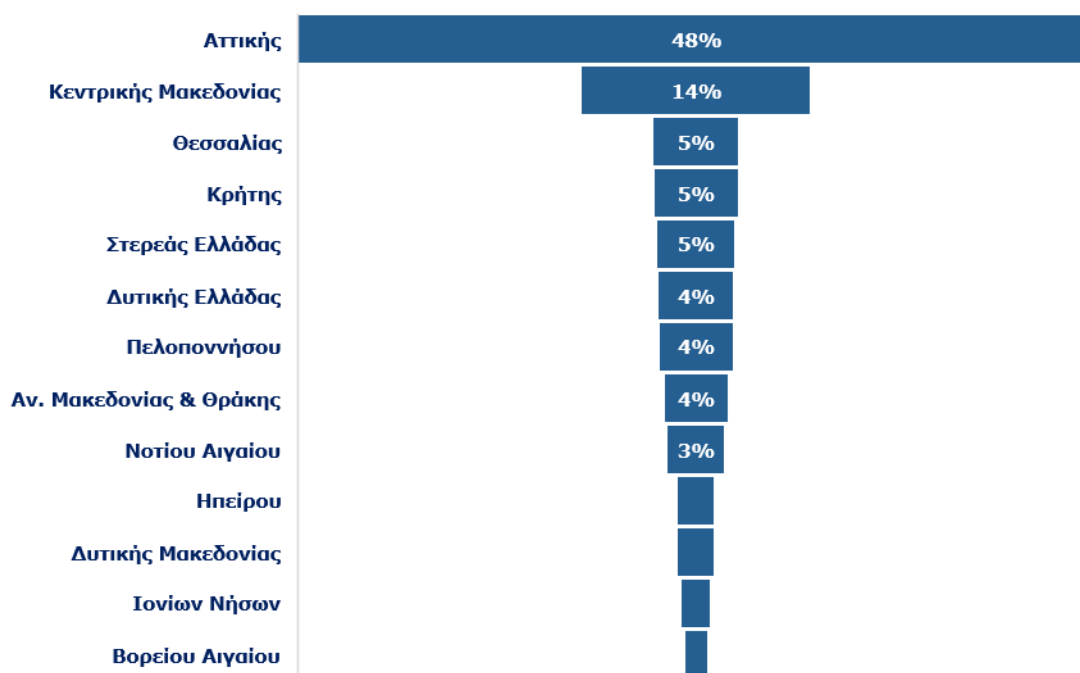
Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	85.782	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	24.739	-4%
Θεσσαλίας	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	9.347	-2%
Κρήτης	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	9.095	3%
Στερεάς Ελλάδας	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	8.454	-2%
Δυτικής Ελλάδας	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	8.083	-10%
Πελοποννήσου	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	8.036	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	6.946	-8%
Νοτίου Αιγαίου	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	6.144	1%
Ηπείρου	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	3.977	-5%
Δυτικής Μακεδονίας	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	3.964	-16%
Ιονίων Νήσων	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	3.170	-3%
Βορείου Αιγαίου	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%
Ελλάδα	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	180.218	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2017, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

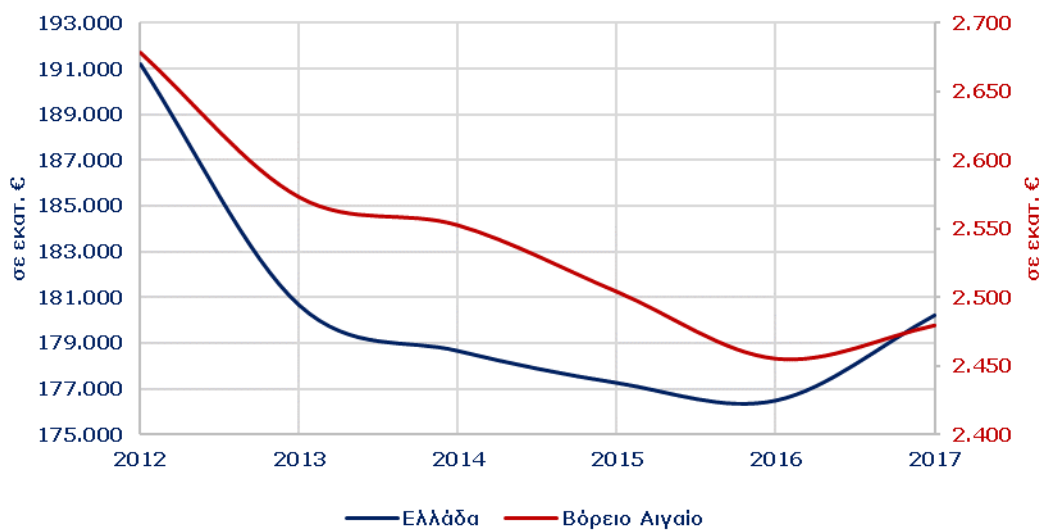
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2012-2017 εμφανίζει παρόμοια χαρακτηριστικά μείωσης με αυτή του συνόλου της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -7% (από € 2.678 εκατ. το 2012 σε € 2.480 εκατ. το 2017).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2012-2017

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2012-2017, Λέσβου (-4%, από € 1.366 εκατ. το 2012 σε € 1.318 εκατ. το 2017), Χίου (-14%, από € 747 εκατ. το 2012 σε € 638 εκατ. το 2017) και Σάμου (-7%, από € 565 εκατ. το 2012 σε € 524 εκατ. το 2017).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Λέσβου	1.366	1.356	1.344	1.332	1.279	1.318	-4%
Χίου	747	657	661	645	644	638	-14%
Σάμου	565	560	547	527	532	524	-7%
Βόρειο Αιγαίο	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 μειώθηκε κατά -3% (από € 17.311 το 2012 σε € 16.757 το 2017). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 14.046 το 2012 σε € 14.366 το 2017) και Θεσσαλίας (+1%, από € 12.796 το 2012 σε € 12.911 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από € 23.530 το 2012 σε € 22.784 το 2017), Νοτίου Αιγαίου (-0,4%, από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017), Ιονίων Νήσων (-1%, από € 15.621 το 2012 σε € 15.464 το 2017), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017), Δυτικής Μακεδονίας (-12%, από € 16.711 το 2012 σε € 14.663 το 2017), Πελοποννήσου (-1%, από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 13.458 το 2012 σε € 13.172 το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-7%, από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017), Ηπείρου (-2%, από € 12.162 το 2012 σε € 11.879 το 2017) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 12.403 το 2012 σε € 11.539 το 2017).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2012-2017 (σε €)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	22.784	-3%
Νοτίου Αιγαίου	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	18.091	0%
Ιονίων Νήσων	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	15.464	-1%
Στερεάς Ελλάδας	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	15.214	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	14.663	-12%
Κρήτης	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	14.366	2%
Πελοποννήσου	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	13.903	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172	-2%
Θεσσαλίας	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	12.911	1%
Δυτικής Ελλάδας	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	12.216	-7%
Βορείου Αιγαίου	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%
Ηπείρου	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	11.879	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	11.539	-7%
Ελλάδα	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	16.757	-3%

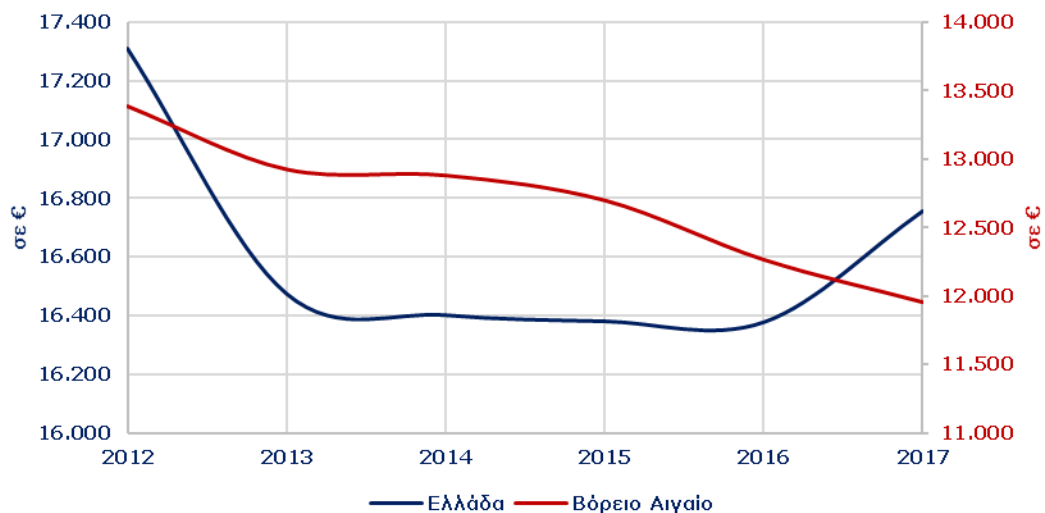
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας εμφανίζει πιο έντονα χαρακτηριστικά μείωσης του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της. Σημαντικός παράγοντας για την εξέλιξη αυτή έχει παίξει το προσφυγικό-μεταναστευτικό που ταλανίζει την Περιφέρεια από τα τέλη του 2015. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 το κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας κατέγραψε μείωση (-11%, από €13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017). Τέλος, άξιο αναφοράς είναι ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι η μοναδική Περιφέρεια της χώρας που κατέγραψε και το 2017 σε σύγκριση με το 2016 μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της (-2,5%, από € 12.266 το 2016 σε € 11.955 το 2017).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε €), 2012-2017

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Λέσβου (-7%, από € 13.186 το 2012 σε € 12.272 το 2017), Σάμου (-11%, από € 13.158 το 2012 σε € 11.667 το 2017) και Χίου (-17%, από € 13.967 το 2012 σε € 11.573 το 2017).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2012-2017

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Λέσβου	13.186	13.181	13.146	13.095	12.325	12.272	-7%
Σάμου	13.158	13.099	12.871	12.491	12.433	11.667	-11%
Χίου	13.967	12.302	12.388	12.112	12.019	11.573	-17%
Βόρειο Αιγαίο	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2019 ήταν της τάξης του 12,5% ή € 23,4 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2019, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 219 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 8%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου το 2019 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από € 2.480 εκατ. το 2017 σε € 2.579 εκατ. το 2019).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2019 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2019*- σε € εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2019	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2017 - σε €
Ν. Αιγαίο	29%	6.861	6.391	107%	18.091
Κρήτη	20%	4.775	9.460	50%	14.366
Αττική	15%	3.437	89.228	4%	22.784
Κεντ. Μακεδονία	13%	2.983	25.732	12%	13.172
Ιόνια Νησιά	11%	2.534	3.297	77%	15.464
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	583	7.225	8%	11.539
Πελοπόννησος	2%	553	8.359	7%	13.903
Θεσσαλία	2%	471	9.723	5%	12.911
Ήπειρος	1%	347	4.137	8%	11.879
Δυτ. Ελλάδα	1%	341	8.408	4%	12.216
Στερεά Ελλάδα	1%	239	8.794	3%	15.214
Β. Αιγαίο	1%	219	2.579	8%	11.955
Δυτ. Μακεδονία	0%	100	4.124	2%	14.663
Σύνολο Χώρας	100%	23.442	187.456	13%	16.757

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2017

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ², 2014-2019

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2014 έως το 2019. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

² Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +11% (από 3,5 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+20%, από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019), Κρήτης (+19%, από 212 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+14%, από 563 χιλ. το 2014 σε 643 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+12%, από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 195 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Αττικής (+9%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+9%, από 71 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 82 χιλ. το 2014 σε 87 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+8%, από 234 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (+8%, από 104 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019).

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2014-2019

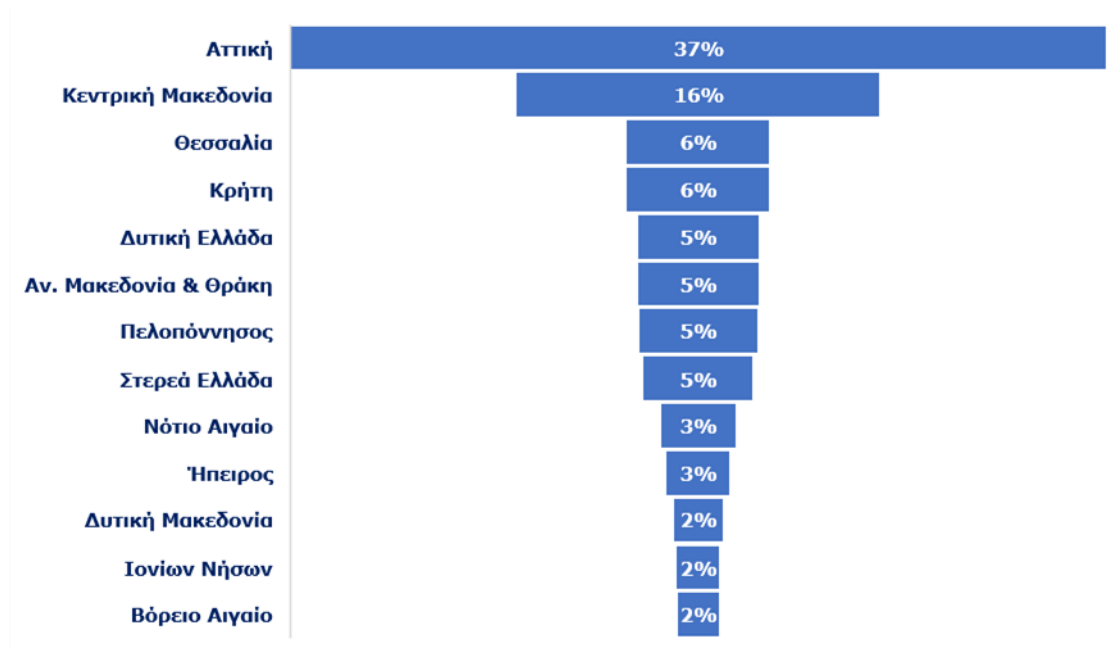
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527	1.442.366	9%
Κεντρική Μακεδονία	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050	642.691	14%
Θεσσαλία	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253	253.248	8%
Κρήτη	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255	252.984	19%
Δυτική Ελλάδα	200.887	206.191	205.424	216.814	218.181	214.683	7%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366	214.647	10%
Πελοπόννησος	188.666	193.237	196.287	204.979	208.186	211.431	12%
Στερεά Ελλάδα	173.081	181.007	178.370	187.970	191.250	194.168	12%
Νότιο Αιγαίο	123.825	132.339	129.786	127.722	131.570	132.973	7%
Ήπειρος	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934	112.748	8%
Δυτική Μακεδονία	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248	87.085	6%
Ιονίων Νήσων	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252	77.188	9%
Βόρειο Αιγαίο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%
Σύνολο	3.536.240	3.610.693	3.673.559	3.752.674	3.828.021	3.911.030	11%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου

Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +20% (από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +17% (από 56 χιλ. το 2014 σε 66 χιλ. το 2019), στην Εστίαση αύξηση κατά +71% (από 4 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα αύξηση κατά +2% (από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019).

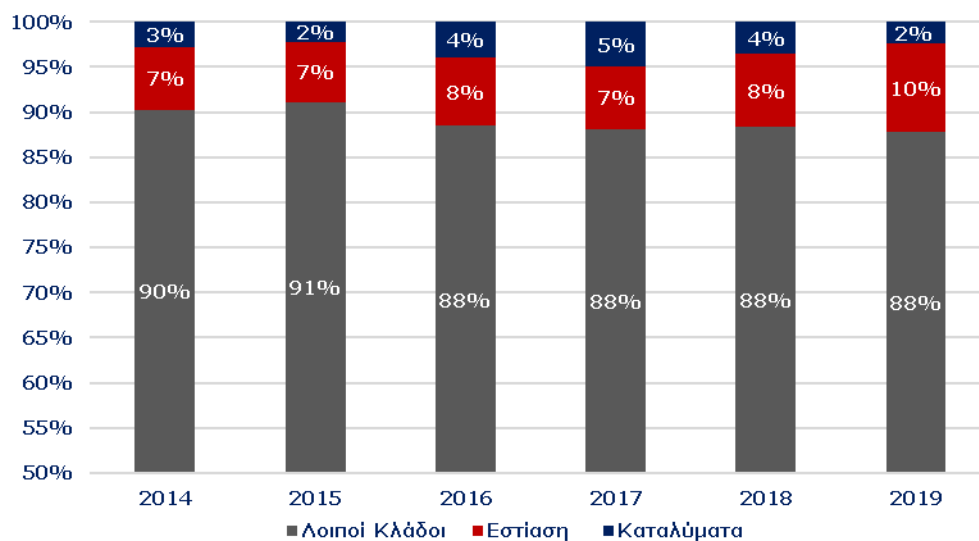
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί Κλάδοι	56.209	59.204	59.584	61.153	62.680	65.673	17%
Εστίαση	4.319	4.307	5.122	4.820	5.758	7.380	71%
Καταλύματα	1.735	1.456	2.662	3.400	2.511	1.764	2%
Σύνολο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 90% το 2014 σε 88% το 2019) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην Εστίαση (από 7% το 2014 σε 10% το 2019) και τα καταλύματα (από 3% το 2014 σε 2% το 2019).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 3,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +7% (από 336 χιλ. το 2014 σε 361 χιλ. το 2019).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 19
Αττική	Πλήρης	1.183.251	1.188.212	1.208.038	1.216.494	1.238.685	1.290.923	9%
	Μερική	142.635	147.684	152.213	149.496	139.842	151.444	6%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	514.866	545.507	563.447	567.615	580.041	576.379	12%
	Μερική	48.530	55.249	55.366	58.369	62.009	66.313	37%
Θεσσαλία	Πλήρης	197.813	199.104	202.402	213.733	220.205	219.707	11%
	Μερική	35.688	30.662	30.255	37.182	33.048	33.541	-6%
Κρήτη	Πλήρης	192.523	189.086	200.590	217.019	229.703	238.866	24%
	Μερική	19.693	20.048	19.948	17.785	17.552	14.118	-28%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	185.959	187.878	182.492	194.975	197.743	197.020	6%
	Μερική	14.928	18.313	22.932	21.838	20.438	17.663	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	180.984	186.703	185.798	192.428	200.687	200.265	11%
	Μερική	14.006	11.198	14.863	13.350	12.679	14.383	3%
Πελοπόννησος	Πλήρης	169.630	175.315	179.399	188.528	193.884	199.489	18%
	Μερική	19.036	17.922	16.888	16.451	14.301	11.942	-37%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	159.975	164.851	158.394	164.427	170.157	176.667	10%
	Μερική	13.106	16.156	19.977	23.543	21.093	17.501	34%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	117.501	126.101	122.595	120.470	119.637	121.418	3%
	Μερική	6.324	6.238	7.191	7.252	11.933	11.555	83%
Ήπειρος	Πλήρης	96.618	98.203	98.147	98.171	103.919	105.495	9%
	Μερική	7.328	7.069	8.392	6.464	5.015	7.253	-1%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	75.142	74.739	73.448	76.167	78.647	79.978	6%
	Μερική	7.328	6.504	7.645	8.358	7.601	7.107	-3%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	67.172	69.862	71.461	68.465	75.192	74.137	10%
	Μερική	3.941	3.122	4.310	4.721	3.060	3.050	-23%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%
Ελλάδα	Πλήρης	3.200.573	3.267.448	3.310.502	3.383.425	3.475.509	3.550.414	11%
	Μερική	335.667	343.244	363.057	369.249	352.512	360.616	7%

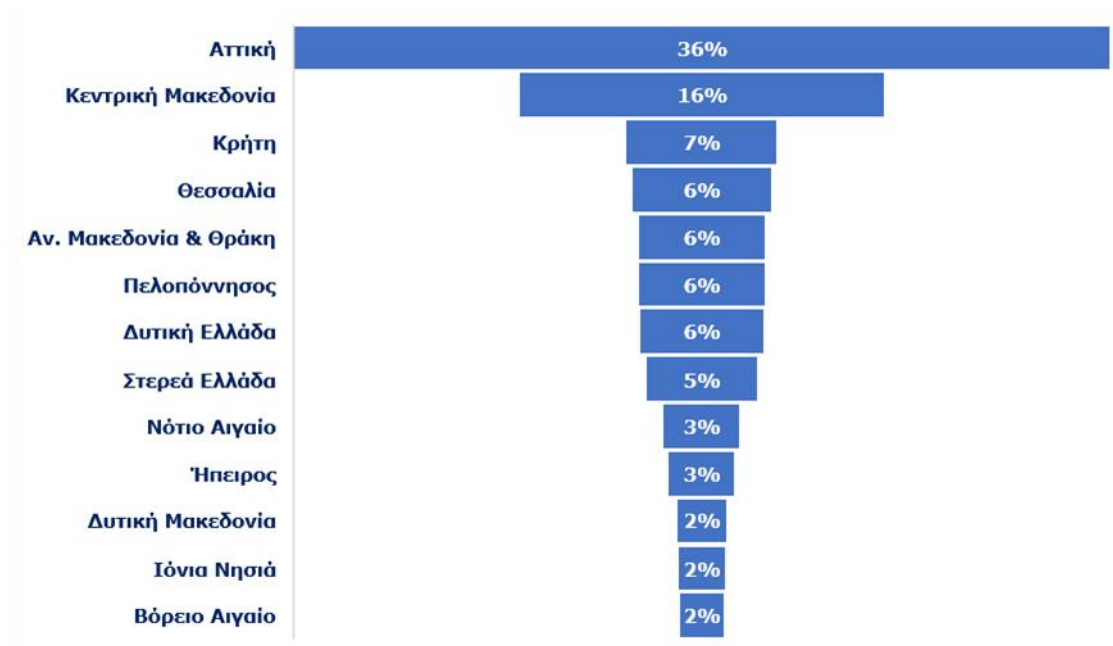
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης ενώ στην μερική η εικόνα είναι μικτή. Για την πλήρη απασχόληση οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+24%, από 193 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+18%, από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+18%, από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 515 χιλ. το 2014 σε 576 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+11%, από 198 χιλ. το 2014 σε 220 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10%, από 67 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019). Για την μερική απασχόληση πτώση καταγράφεται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-37%, από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-28%, από 20 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-23%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-6%, από 36 χιλ.

το 2014 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (-1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3%, από 14 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Αττικής (+6%, από 143 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+37%, από 49 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+52%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+83%, από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019).

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

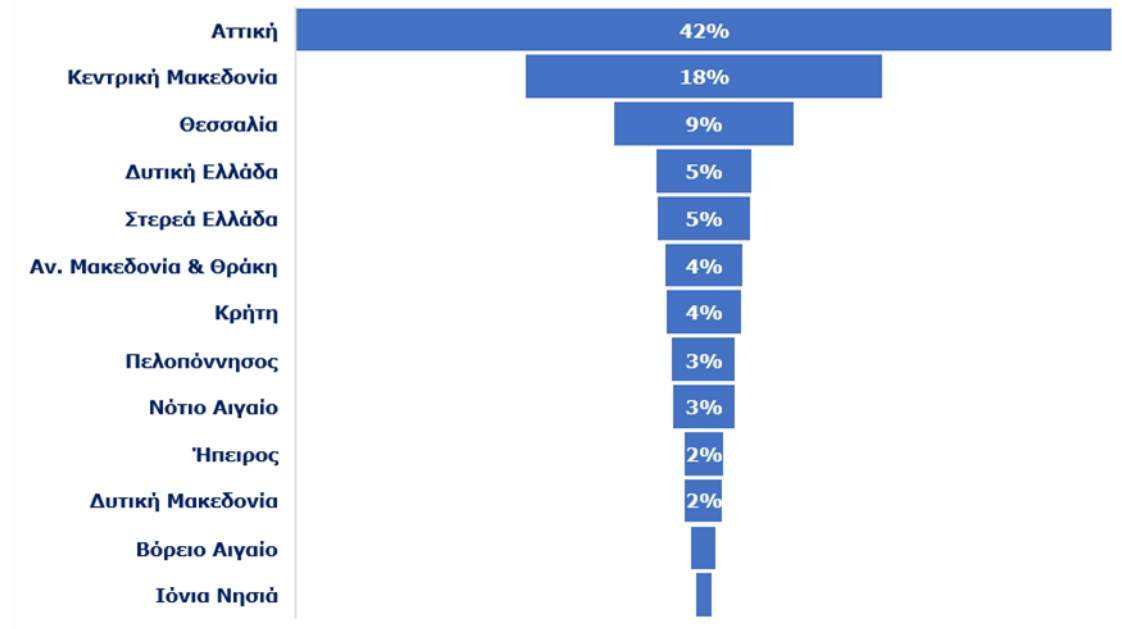
Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας

& Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +18% (από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +52% (από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης της Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +15% (από 54 χιλ. το 2014 σε 62 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +49% (από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +65% (από 4 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +129% (από 385 απασχολούμενους το 2014 σε 881 απασχολούμενους το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +11% (από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -100% (από 149 απασχολούμενους το 2014 σε 0 απασχολούμενους το 2019).

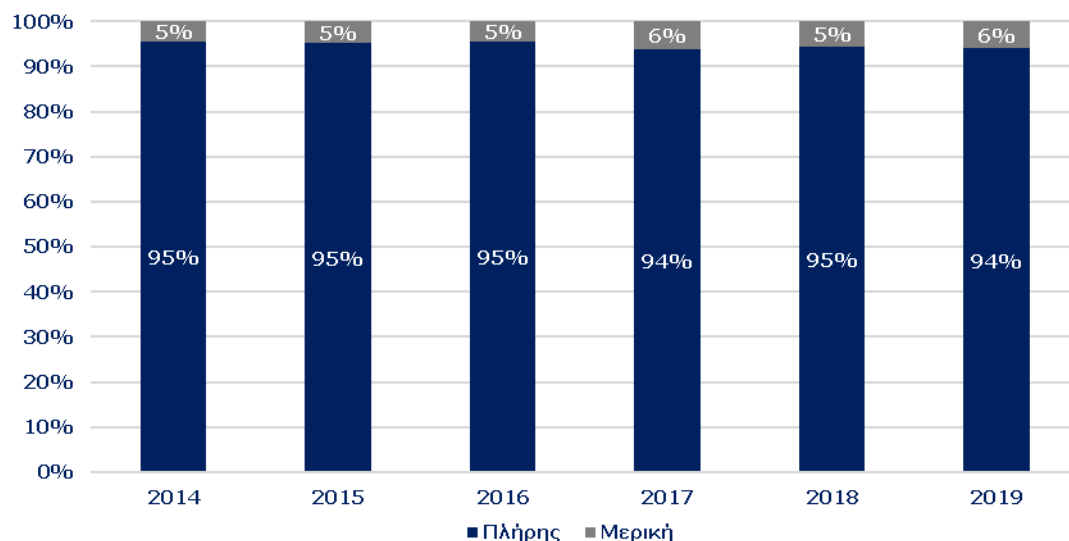
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	53.620	56.373	56.834	57.392	59.236	61.808	15%
	Μερική	2.589	2.830	2.751	3.761	3.444	3.865	49%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	3.933	4.088	4.794	4.253	5.262	6.499	65%
	Μερική	385	219	328	567	497	881	129%
Καταλύματα	Πλήρης	1.586	1.428	2.662	3.287	2.511	1.764	11%
	Μερική	149	28	0	114	0	0	-100%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης της λοιπούς κλάδους (από 95% το 2014 σε 94% το 2019) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 5% το 2014 σε 6% 2019).

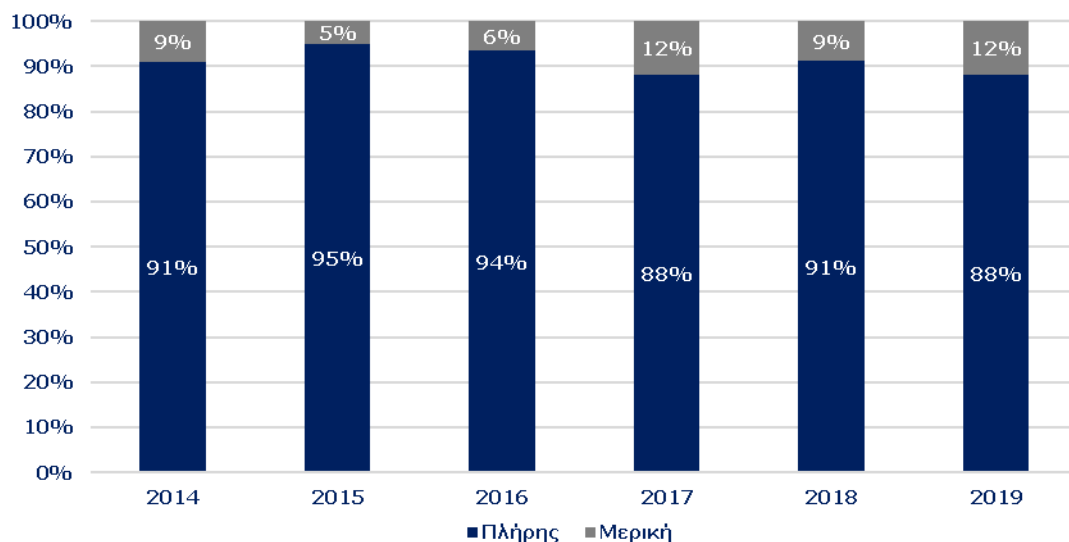
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά της απασχολούμενους στη εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 91% το 2014 σε 88% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με της εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 9% το 2014 σε 12% το 2019).

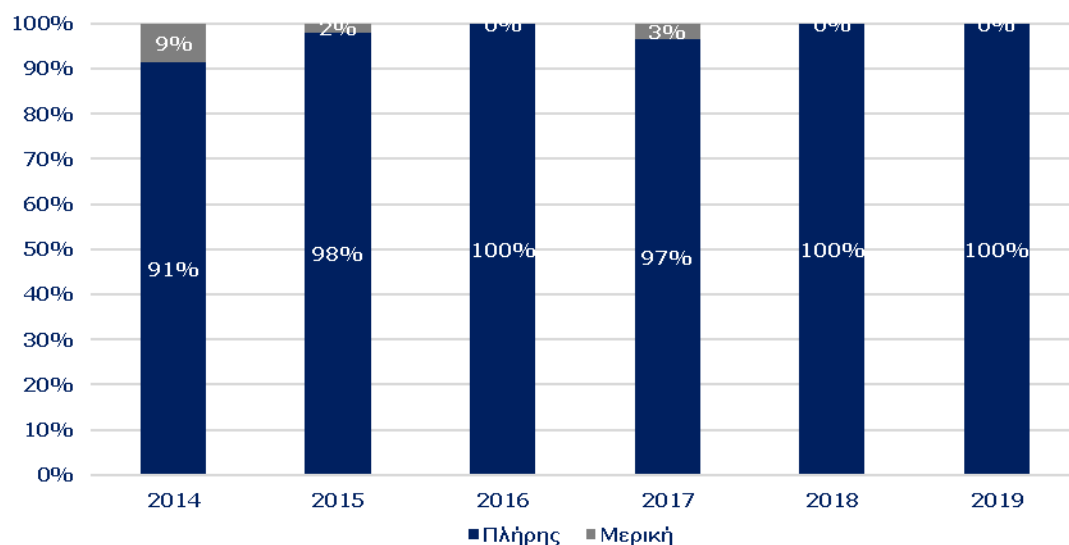
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 91% το 2014 σε 100% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με της εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 9% το 2014 σε 0% το 2019).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

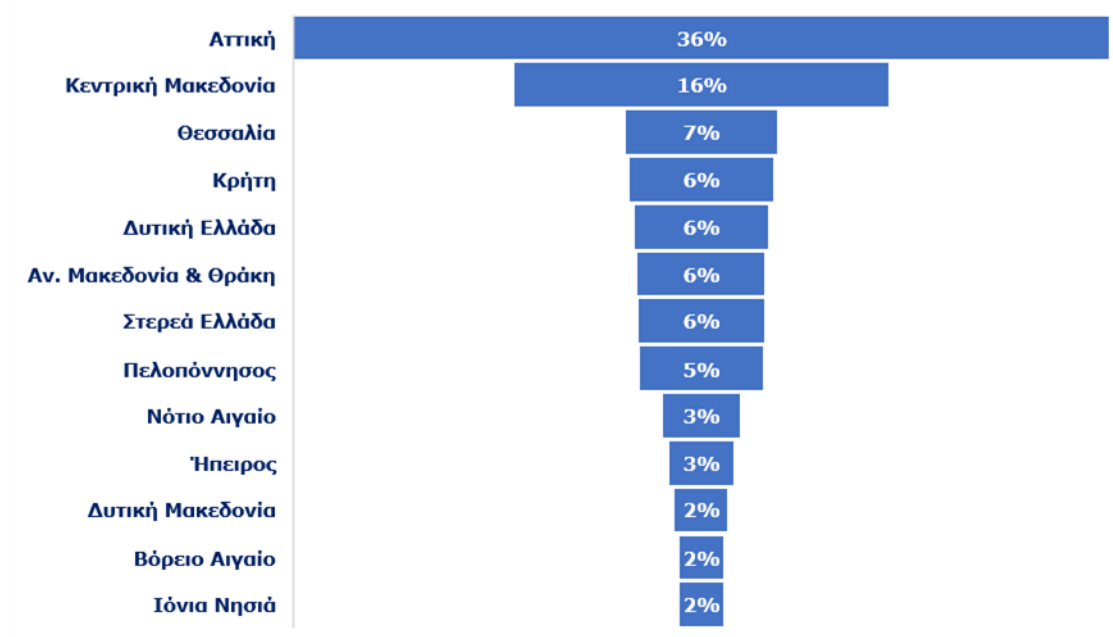
Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	Άνδρες	746.304	747.590	761.640	765.108	787.140	808.049	8%
	Γυναίκες	579.582	588.306	598.612	600.882	591.388	634.317	9%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	328.626	344.547	353.239	366.021	377.751	371.786	13%
	Γυναίκες	234.770	256.209	265.574	259.963	264.299	270.905	15%
Θεσσαλία	Άνδρες	140.217	134.903	135.748	148.107	149.311	150.333	7%
	Γυναίκες	93.284	94.863	96.909	102.807	103.942	102.915	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.389	121.631	126.665	134.634	141.671	143.067	18%
	Γυναίκες	90.826	87.503	93.874	100.170	105.584	109.917	21%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.434	123.993	127.845	135.734	136.061	132.765	8%
	Γυναίκες	77.453	82.198	77.578	81.080	82.120	81.918	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	114.609	115.996	117.700	122.799	125.073	126.742	11%
	Γυναίκες	80.382	81.905	82.961	82.979	88.293	87.906	9%
Πελοπόννησος	Άνδρες	110.137	111.743	114.954	120.559	123.358	123.344	12%
	Γυναίκες	78.529	81.494	81.332	84.420	84.827	88.087	12%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	107.613	112.313	114.230	116.308	119.852	125.121	16%
	Γυναίκες	65.468	68.694	64.140	71.662	71.398	69.047	5%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	70.761	77.739	78.651	75.746	77.396	77.847	10%
	Γυναίκες	53.064	54.601	51.134	51.976	54.174	55.126	4%
Ήπειρος	Άνδρες	59.650	61.830	62.916	60.845	62.316	64.717	8%
	Γυναίκες	44.297	43.442	43.623	43.790	46.618	48.031	8%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.706	50.592	50.643	51.777	51.742	53.017	5%
	Γυναίκες	31.765	30.651	30.451	32.748	34.506	34.068	7%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	42.757	41.230	42.379	41.352	44.488	44.712	5%
	Γυναίκες	28.356	31.753	33.392	31.834	33.764	32.476	15%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%
Ελλάδα	Άνδρες	2.056.053	2.086.363	2.129.297	2.180.747	2.238.215	2.266.326	10%
	Γυναίκες	1.480.187	1.524.330	1.544.262	1.571.927	1.589.806	1.644.704	11%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε της της Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις της άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν της Περιφέρειες Κρήτης (+18%, από 121 χιλ. το 2014 σε 143 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 329 χιλ. το 2014 σε 372 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ της γυναίκες της Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+34%, από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019), Κρήτης (+21%, από 91 χιλ. το 2014 σε 110 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από 28 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από 235 χιλ. το 2014 σε 271 χιλ. το 2019).

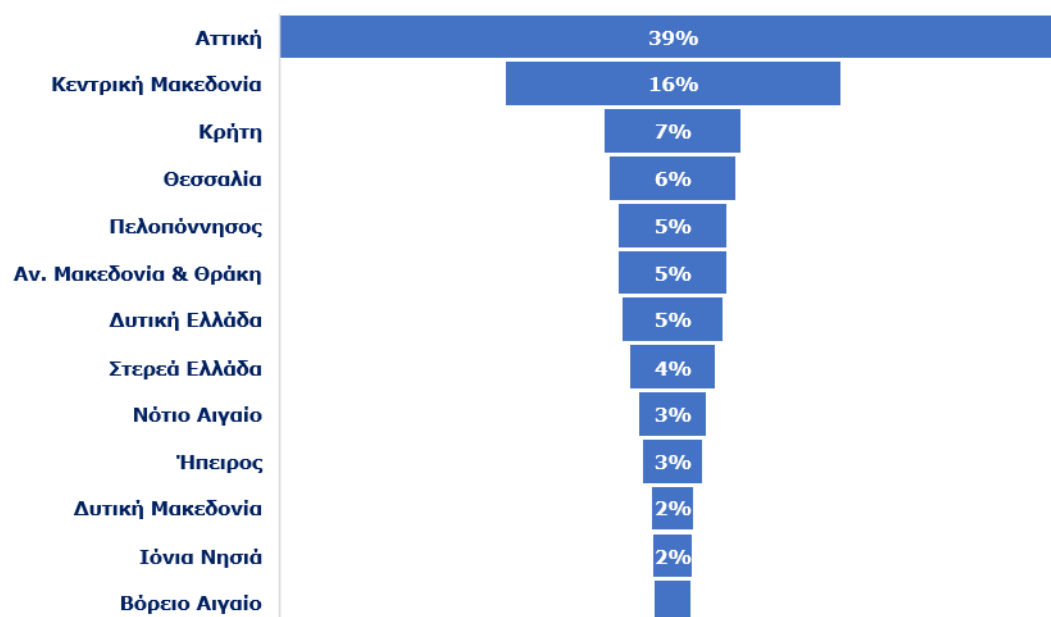
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +34% (από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι της λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 37 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +35% (από 19 χιλ. το 2014 σε 25 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +125% (από 2 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +35% (από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες μείωση κατά -7% (από 676 απασχολούμενους το 2014 σε 625 απασχολούμενους το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +7% (από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

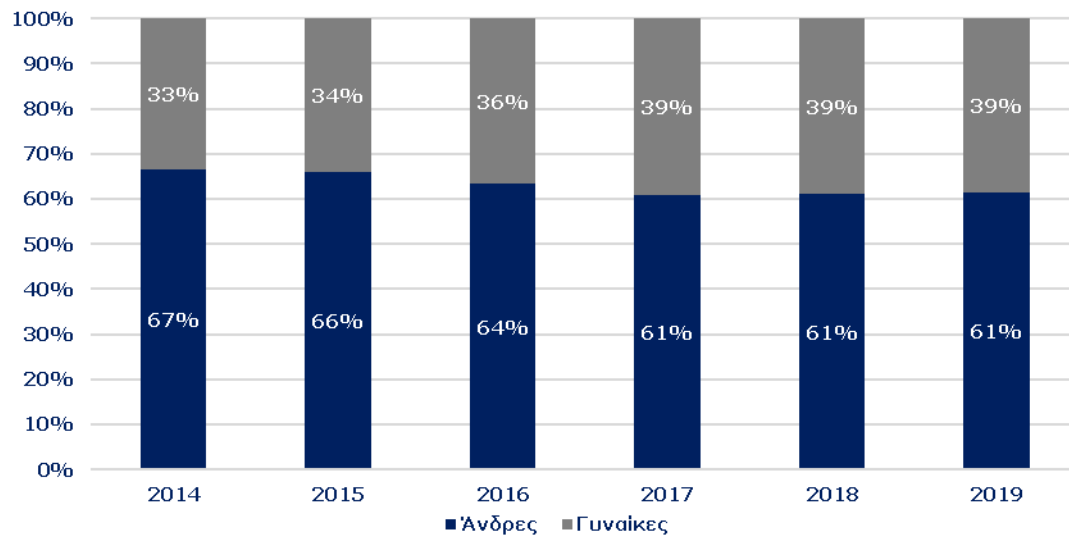
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	37.453	39.086	37.855	37.179	38.322	40.325	8%
	Γυναίκες	18.756	20.118	21.729	23.974	24.358	25.348	35%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	1.722	2.611	3.528	2.887	2.817	3.878	125%
	Γυναίκες	2.597	1.696	1.594	1.934	2.941	3.503	35%
Καταλύματα	Άνδρες	676	558	1.304	1.692	917	625	-7%
	Γυναίκες	1.059	898	1.358	1.709	1.594	1.138	7%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων της λοιπούς κλάδους την περίοδο 2014-2019, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 67% το 2014 σε 61% το 2019) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με της γυναίκες (από 33% το 2014 σε 39% το 2019).

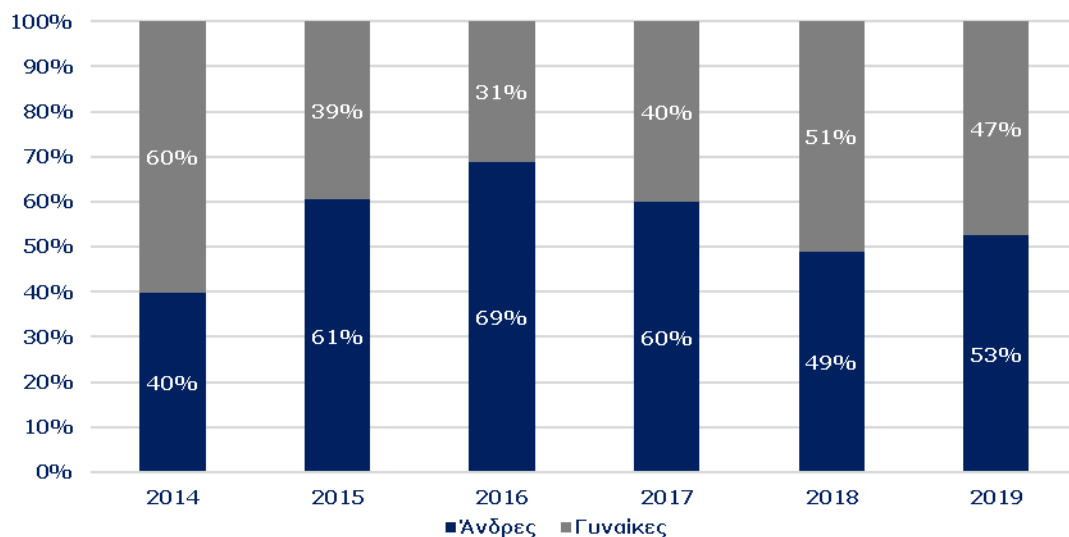
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την εστίαση η εικόνα είναι μικτή, με τα έτη 2015, 2016, 2017 και 2019 να πλειοψηφούν οι άνδρες ενώ τα έτη 2014 και 2018 οι γυναίκες.

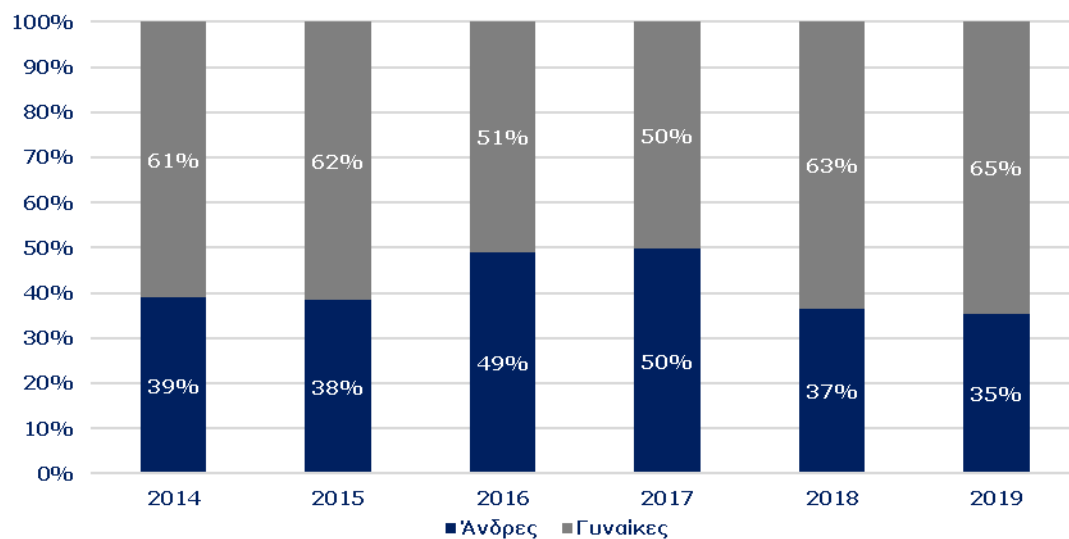
Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με της λοιπούς κλάδους, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 61% το 2014 σε 65% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 39% το 2014 σε 35% το 2019). Εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2017 όπου υπάρχει ισοκατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι της οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση της ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 808 χιλ. το 2014 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+4%, από 146 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 970 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+35%, από 510 χιλ. το 2014 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, μείωση σημειώθηκε της ηλικίας 15-24 ετών της Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-17%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%), Πελοποννήσου (-31%), Νοτίου Αιγαίου (-16%) και Δυτικής Μακεδονίας (-13%), της ηλικίας 25-34 ετών της Περιφέρειες Αττικής (-8%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%), Νοτίου Αιγαίου (-8%), Ηπείρου (-6%), Δυτικής Μακεδονίας (-21%) και Ιονίων Νήσων (-6%) και της ηλικίας 35-44 ετών της Περιφέρειες Θεσσαλίας (-8%), Δυτικής Ελλάδας (-6%) και Δυτικής Μακεδονίας (-6%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκαν για της ηλικίας 15-24 ετών της Περιφέρειες Θεσσαλίας (+33%, από 7 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), Ηπείρου (+21%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), για της ηλικίας 25-34 ετών της Περιφέρειες Θεσσαλίας (+15%, από 44 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), για της ηλικίας 35-44 ετών της Περιφέρειες Κρήτης (+15%, από 66 χιλ. το 2014 σε 76 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 55 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019), για της ηλικίας 45-54 ετών της Περιφέρειες Κρήτης (+30%, από 54 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 162 χιλ. το 2014 σε 193 χιλ. το 2019) και για της ηλικίας 55+ ετών της Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+46%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+40%, από 80 χιλ. το 2014 σε 112 χιλ. το 2019), του Βορείου Αιγαίου (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 158 χιλ. το 2014 σε 218 χιλ. το 2019).

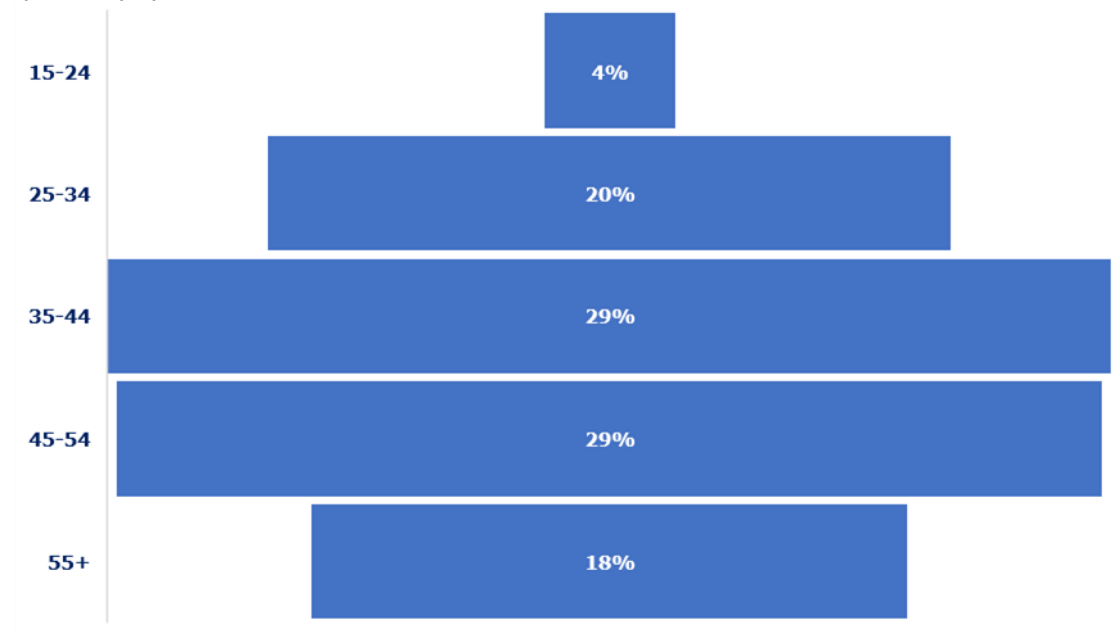
Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	15-24	52.006	49.544	48.173	49.433	50.602	57.161	10%
	25-34	328.441	324.892	327.740	315.406	308.862	301.567	-8%
	35-44	430.401	435.152	448.226	441.117	442.690	449.035	4%
	45-54	357.506	369.588	373.678	386.461	387.585	416.252	16%
	55+	157.532	156.719	162.434	173.572	188.788	218.351	39%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	21.447	20.242	17.261	22.805	23.834	23.636	10%
	25-34	124.891	128.351	123.893	123.450	126.267	126.150	1%
	35-44	175.691	187.973	197.506	194.959	193.576	187.775	7%
	45-54	161.659	173.447	184.147	189.811	192.759	193.294	20%
	55+	79.709	90.743	96.005	94.959	105.614	111.836	40%
Θεσσαλία	15-24	7.050	7.677	8.188	11.134	9.917	9.373	33%
	25-34	44.092	48.188	46.818	48.322	49.469	50.918	15%
	35-44	72.990	71.309	70.062	72.521	71.057	67.239	-8%
	45-54	63.793	63.656	66.656	70.111	70.960	73.557	15%
	55+	45.576	38.936	40.932	48.826	51.850	52.162	14%
Κρήτη	15-24	10.845	10.256	10.897	11.364	12.130	11.792	9%
	25-34	51.400	48.372	48.725	50.506	51.939	51.598	0%
	35-44	66.248	64.886	69.776	73.806	76.697	76.167	15%
	45-54	54.175	56.043	57.630	62.167	67.298	70.319	30%
	55+	29.546	29.577	33.511	36.960	39.192	43.109	46%
Δυτική Ελλάδα	15-24	8.554	9.704	10.589	10.165	8.360	7.122	-17%
	25-34	42.507	42.399	42.353	44.622	43.195	42.604	0%
	35-44	62.442	63.726	61.397	62.152	61.199	58.683	-6%
	45-54	55.762	55.508	54.367	57.372	58.948	61.730	11%
	55+	31.623	34.855	36.717	42.503	46.479	44.545	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	9.647	8.444	7.678	9.312	9.497	9.036	-6%
	25-34	45.489	44.626	42.837	42.718	44.365	44.998	-1%
	35-44	54.697	58.169	58.431	58.107	60.264	59.987	10%
	45-54	52.893	54.984	56.717	58.653	58.977	58.758	11%
	55+	32.265	31.678	34.998	36.988	40.262	41.869	30%
Πελοπόννησος	15-24	7.059	6.318	4.366	5.922	4.779	4.861	-31%
	25-34	35.504	34.438	34.377	37.861	38.100	36.827	4%
	35-44	54.016	54.864	55.943	58.524	57.419	57.402	6%
	45-54	56.085	58.126	58.962	59.641	61.724	64.851	16%
	55+	36.002	39.491	42.639	43.030	46.164	47.490	32%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.077	7.587	7.930	8.098	5.955	7.082	0%
	25-34	36.565	39.369	38.192	38.601	38.874	37.929	4%
	35-44	53.096	54.978	52.666	55.290	56.333	57.861	9%
	45-54	49.330	50.973	51.802	53.896	57.187	56.595	15%
	55+	27.013	28.100	27.780	32.086	32.901	34.701	28%
Νότιο Αιγαίο	15-24	8.884	7.919	8.891	8.240	8.398	7.445	-16%
	25-34	32.999	37.132	30.199	29.333	30.545	30.316	-8%
	35-44	35.297	40.028	38.812	37.527	36.737	37.849	7%
	45-54	30.554	29.600	31.038	32.815	33.457	34.697	14%
	55+	16.092	17.661	20.847	19.807	22.434	22.665	41%
Ήπειρος	15-24	2.441	2.469	2.602	2.470	3.455	2.963	21%
	25-34	21.085	21.079	20.679	19.329	19.360	19.796	-6%
	35-44	32.577	32.804	31.633	31.650	33.561	34.789	7%
	45-54	28.795	30.086	31.182	31.869	31.977	32.437	13%
	55+	19.049	18.833	20.444	19.316	20.581	22.764	20%
Δυτική Μακεδονία	15-24	3.132	4.145	4.147	3.487	2.452	2.727	-13%
	25-34	15.353	14.190	13.669	14.802	13.807	12.196	-21%
	35-44	27.103	25.668	24.750	23.422	24.951	25.596	-6%
	45-54	25.381	24.827	25.532	26.528	28.697	29.727	17%
	55+	11.501	12.414	12.995	16.285	16.342	16.838	46%
Ιόνια Νησιά	15-24	3.566	2.504	3.514	3.204	3.564	3.971	11%
	25-34	14.089	14.175	15.885	14.171	13.347	13.302	-6%
	35-44	20.036	20.636	21.471	20.442	20.998	21.066	5%
	45-54	19.207	21.158	20.327	19.939	22.154	22.465	17%
	55+	14.215	14.510	14.574	15.430	18.189	16.383	15%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%
Ελλάδα	15-24	145.598	140.105	137.817	148.168	145.838	151.415	4%
	25-34	808.445	814.814	801.547	795.202	794.503	786.309	-3%
	35-44	1.102.033	1.127.613	1.148.755	1.147.503	1.153.798	1.153.220	5%
	45-54	970.098	1.004.035	1.030.186	1.068.275	1.090.122	1.133.493	17%
	55+	510.066	524.125	555.254	593.526	643.759	686.593	35%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (29%) και 45-54 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (20%), 55+ ετών (18%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα της ηλικιακής ομάδας για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι θετική: 15-24 ετών (+9%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019). Της επιμέρους κλάδους, η εικόνα της Λοιπούς είναι θετική: 15-24 ετών (+14%, από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+5%, από 14 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+14%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+26%, από 14 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+28%, από 9 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019) Στην εστίαση της οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση της ηλικίας 15-24 ετών (-11%, από 515 απασχολούμενους το 2014 σε 456 απασχολούμενους το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 25-34 ετών (+155%, από 1 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+6%, από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 812 απασχολούμενους το 2014 σε 951 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+229%, από 407 απασχολούμενους το 2014 σε 1 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με της ηλικίας 15-24 ετών (-100%, από 58 απασχολούμενους το 2014 σε 0 απασχολούμενους το 2019), 25-34 ετών (-85%, από 658 απασχολούμενους το 2014 σε 99 απασχολούμενους το 2019) να σημειώνουν μείωση και της ηλικίας 35-44 ετών (+24%, από 322 απασχολούμενους το 2014 σε 400 απασχολούμενους το 2019), 45-54 ετών (+42%, από 301 απασχολούμενους το 2014 σε 428 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+111%, από 396 απασχολούμενους το 2014 σε 836 απασχολούμενους το 2019).

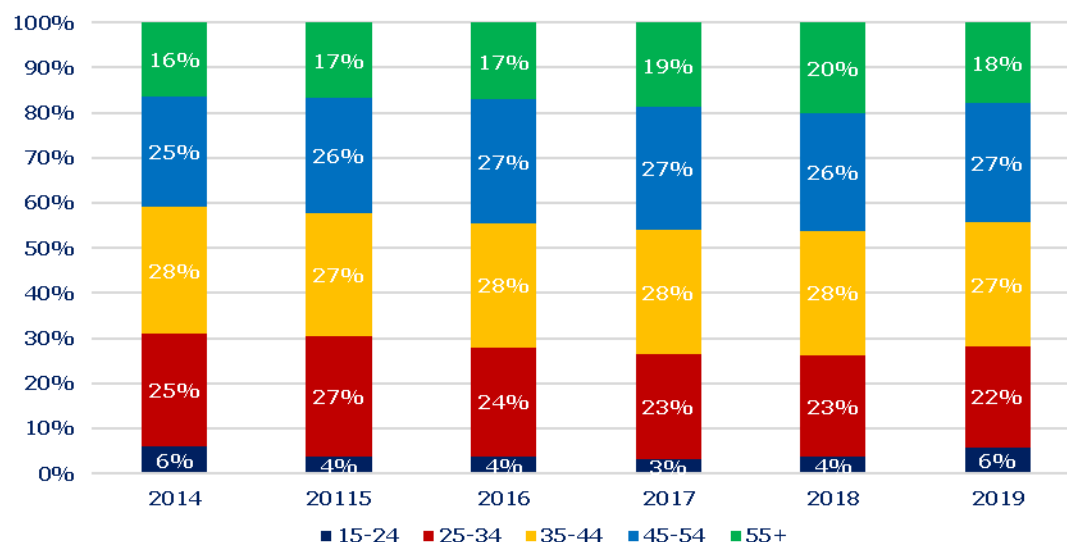
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	15-24	3.318	2.175	2.248	1.958	2.288	3.790	14%
	25-34	14.100	15.832	14.420	14.209	14.133	14.763	5%
	35-44	15.804	16.192	16.412	16.889	17.348	17.985	14%
	45-54	13.846	15.166	16.327	16.595	16.390	17.433	26%
	55+	9.141	9.838	10.177	11.503	12.520	11.703	28%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	515	935	985	517	512	456	-11%
	25-34	1.271	1.215	1.375	1.250	2.035	3.246	155%
	35-44	1.313	950	1.175	699	688	1.388	6%
	45-54	812	763	1.154	1.719	1.471	951	17%
	55+	407	444	432	636	1.052	1.340	229%
Καταλύματα	15-24	58	186	349	59	96	0	-100%
	25-34	658	555	384	621	205	99	-85%
	35-44	322	277	496	397	281	400	24%
	45-54	301	110	667	699	537	428	42%
	55+	396	328	766	1.625	1.391	836	111%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για της λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται της ηλικίες 25-34 ετών (από 25% το 2014 σε 22% το 2019), 35-44 ετών (από 28% το 2014 σε 27% το 2019) και 45-54 ετών (από 25% το 2014 σε 27% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται της ηλικίες 15-24 ετών (από 6% το 2014 σε 6% το 2019) και 55+ ετών (από 16% το 2014 σε 18% το 2019). Η μείωση στα μερίδια που παρατηρείται της επιμέρους ηλικιακές ομάδες οφείλεται σε μικρότερους ρυθμούς αύξησης και όχι σε μείωση των απασχολούμενων.

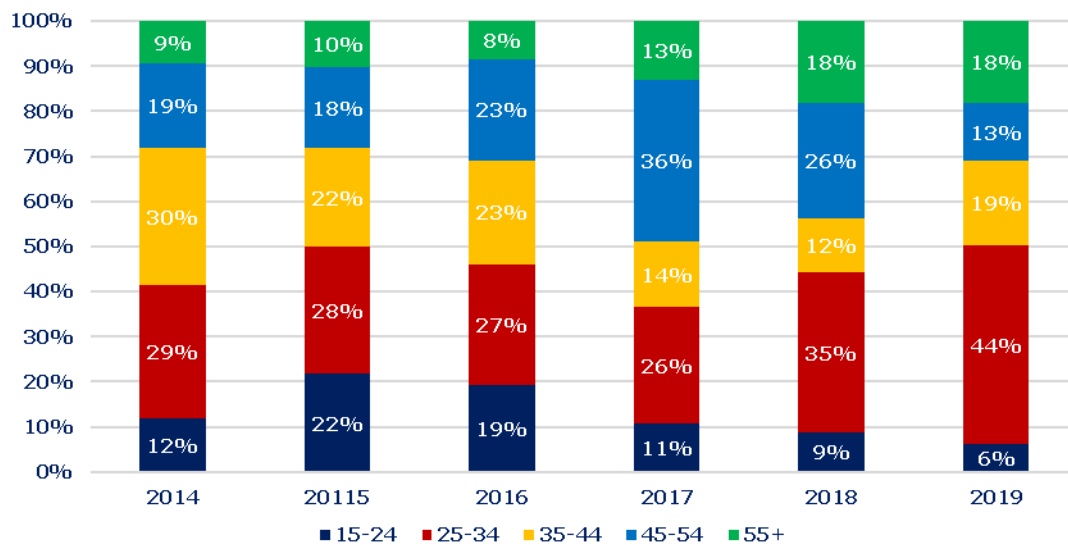
Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε διακυμάνσεις ανά έτος της επιμέρους ηλικιακές ομάδες. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 12% το 2014 σε 6% το 2019), 25-34 ετών (από 29% το 2014 σε 44% το 2019), 35-44 ετών (από 30% το 2014 σε 19% το 2019), 45-54 ετών (από 19% το 2014 σε 13% το 2019) και 55+ ετών (από 9% το 2014 σε 18% το 2019).

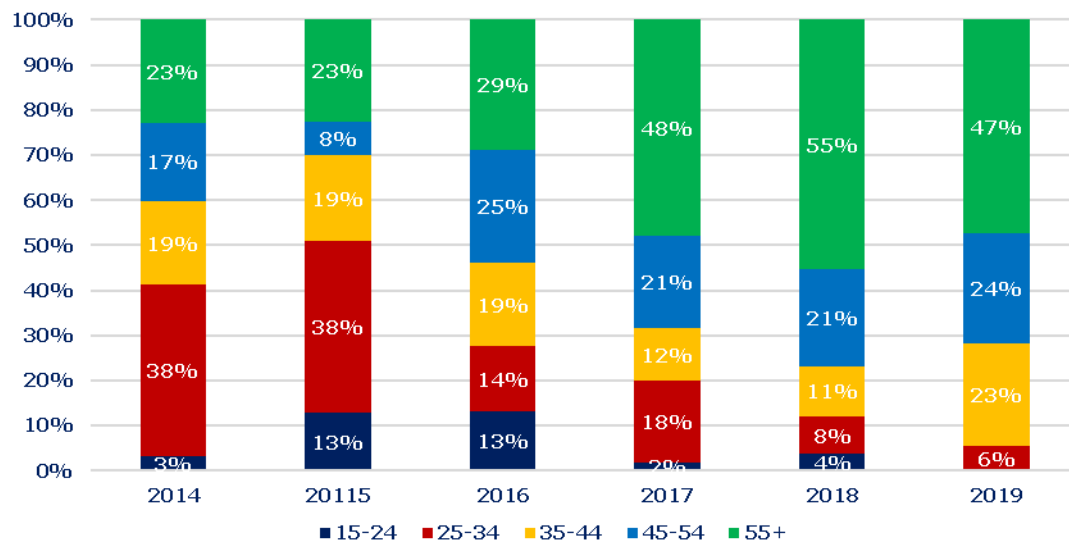
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 3% το 2014 σε 0% το 2019), 25-34 ετών (από 38% το 2014 σε 6% το 2019), 35-44 ετών (από 19% το 2014 σε 23% το 2019), 45-54 ετών (από 17% το 2014 σε 24% το 2019) και 55+ ετών (από 23% το 2014 σε 47% το 2019).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης της νεότερες ηλικίες (25-34 ετών) ενώ τα καταλύματα της ηλικίας 55+ ετών σε σύγκριση με της λοιπούς κλάδους.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -36% (από 1.274 χιλ. το 2014 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, της οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων της. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται της Περιφέρειες Κρήτης (-50%, από 67 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-50%, από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-44%, από 19 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Ηπείρου (-42%, από 38 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019), Αττικής (-41%, από 499 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-36%, από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 62 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-32%, από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (-31%, από 227 χιλ. το 2014 σε 157 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν της Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 31 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-11%, από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (-28%, από 79 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως της τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2019, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται της Περιφέρειες Κρήτης (12%), Ιονίων Νήσων (12%) και Πελοποννήσου (12%) και τα υψηλότερα της Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (25%), Δυτικής Ελλάδας (24%) και Κεντρικής Μακεδονίας (20%).

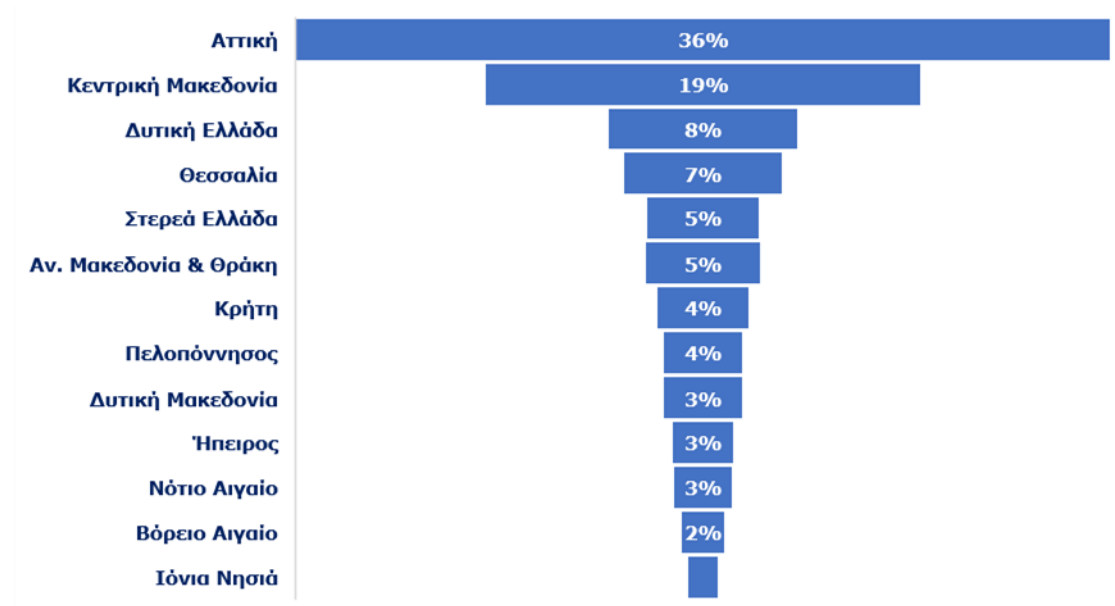
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019					
Περιφέρεια	2014		2019		%Δ των ανέργων 2014-2019
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	499	27%	294	17%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	227	29%	157	20%	-31%
Δυτική Ελλάδα	81	29%	68	24%	-16%
Θεσσαλία	79	25%	58	19%	-28%
Στερεά Ελλάδα	63	27%	40	17%	-36%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62	24%	41	16%	-34%
Κρήτη	67	24%	33	12%	-50%
Πελοπόννησος	58	23%	29	12%	-50%
Δυτική Μακεδονία	31	28%	28	25%	-10%
Ήπειρος	38	27%	22	16%	-42%
Νότιο Αιγαίο	31	20%	21	14%	-32%
Βόρειο Αιγαίο	18	22%	16	18%	-11%
Ιόνια Νησιά	19	21%	11	12%	-44%
Σύνολο	1.274	26%	819	17%	-36%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων της Περιφέρειας για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων της Περιφέρειας, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφει το 2% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -11% (από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2019 και το 5^ο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως της τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (18% έναντι 22% το 2014) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2019

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό³ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	220	394	534	802	204	2.154
	Δωμάτια	31.949	34.893	20.532	20.941	3.197	111.512
	Κλίνες	66.412	70.705	40.151	40.130	6.283	223.681
Κρήτη	Μονάδες	128	330	392	589	180	1.619
	Δωμάτια	23.027	31.936	17.395	19.461	4.548	96.367
	Κλίνες	48.061	63.189	32.838	34.899	8.612	187.599
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	62	157	251	437	73	980
	Δωμάτια	9.156	13.133	14.076	13.624	1.456	51.445
	Κλίνες	18.924	25.890	27.658	26.090	2.843	101.405
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	55	130	282	332	376	1.175
	Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638	7.865	46.221
	Κλίνες	19.497	20.710	20.367	17.047	15.415	93.036
Αττική	Μονάδες	38	127	157	241	112	675
	Δωμάτια	6.594	9.962	7.063	7.327	2.181	33.127
	Κλίνες	12.640	19.238	13.118	13.518	4.385	62.899
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	134	238	218	66	685
	Δωμάτια	2.949	4.746	6.406	4.902	850	19.853
	Κλίνες	6.287	9.403	12.733	9.311	1.650	39.384
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	47	157	249	62	523
	Δωμάτια	685	3.008	4.982	5.622	1.088	15.385
	Κλίνες	1.511	5.933	9.460	10.630	2.046	29.580
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	141	195	74	555
	Δωμάτια	1.487	3.582	3.983	4.350	1.351	14.753
	Κλίνες	3.038	7.187	7.865	8.352	2.751	29.193
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	31	115	156	72	386
	Δωμάτια	1.185	2.038	3.577	3.361	1.100	11.261
	Κλίνες	2.463	4.191	7.045	6.521	2.144	22.364
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	4	44	105	97	24	274
	Δωμάτια	1.461	2.604	3.188	2.426	295	9.974
	Κλίνες	3.127	5.183	6.036	4.639	578	19.563
Ήπειρος	Μονάδες	14	103	165	128	23	433
	Δωμάτια	1.052	2.096	3.237	2.189	373	8.947
	Κλίνες	2.184	4.435	6.564	4.261	727	18.171
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	16	58	37	11	125
	Δωμάτια	61	373	1.439	732	233	2.838
	Κλίνες	137	807	3.157	1.582	783	6.466
Σύνολο	Μονάδες	610	1.664	2.729	3.651	1.317	9.971
	Δωμάτια	89.852	120.542	100.634	97.510	25.151	433.689
	Κλίνες	186.190	240.386	196.021	184.366	49.384	856.347

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

³ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΕΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 9.971 ξενοδοχειακές μονάδες με 433.689 δωμάτια και 856.347 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.603 ξενοδοχειακές μονάδες).

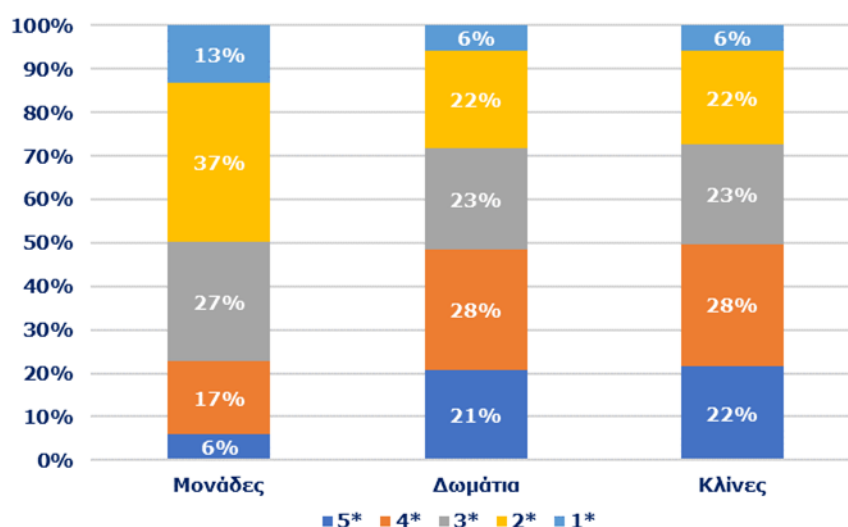
Της επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (37%) και 3* (27%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και της κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

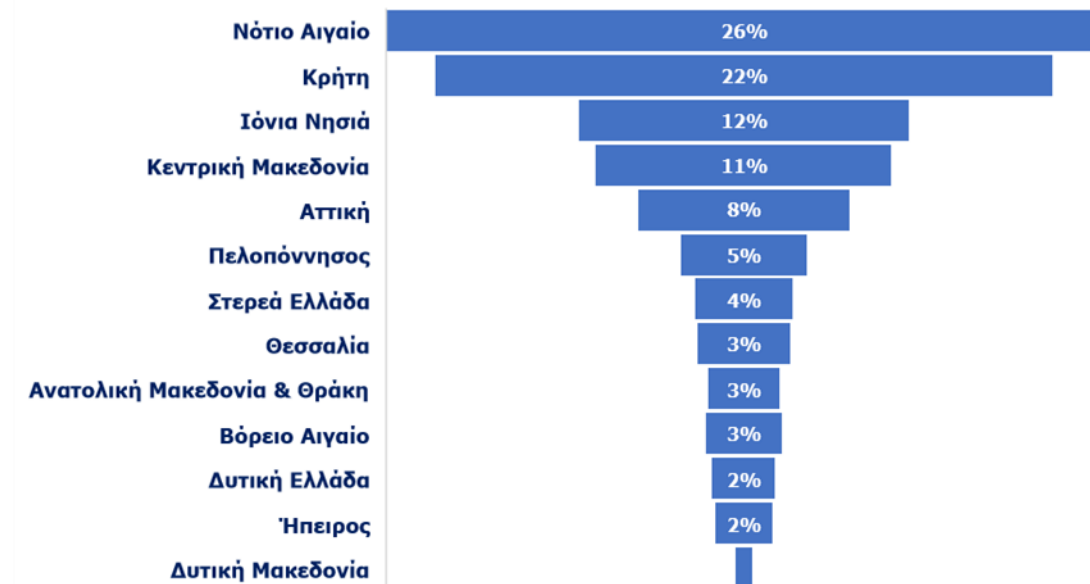
Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2019

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

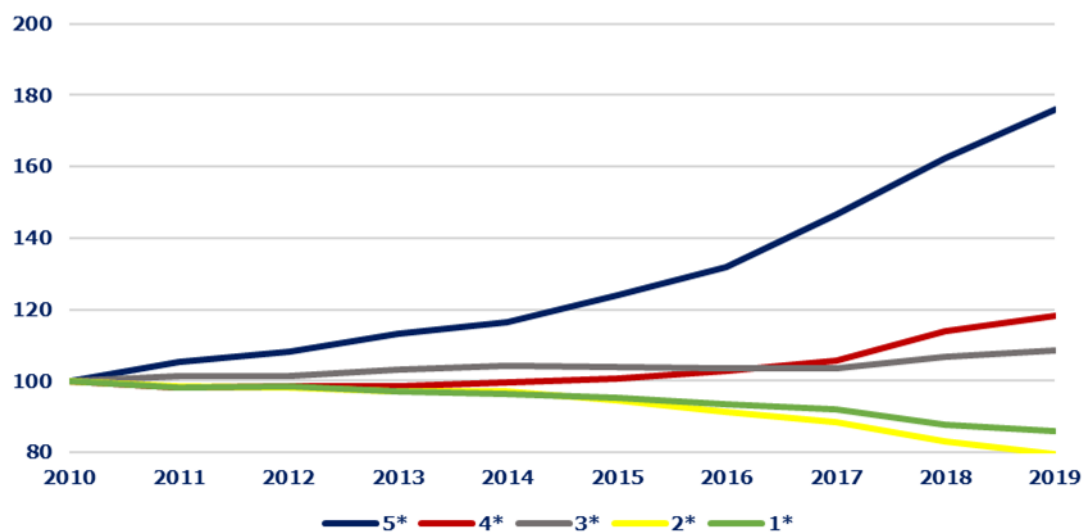
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2019 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+76%), 4* (+18%) και 3* (+8%) και μείωση στα 2* (-20%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 4% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 387 μονάδες με 12.006 δωμάτια και 23.006 κλίνες.

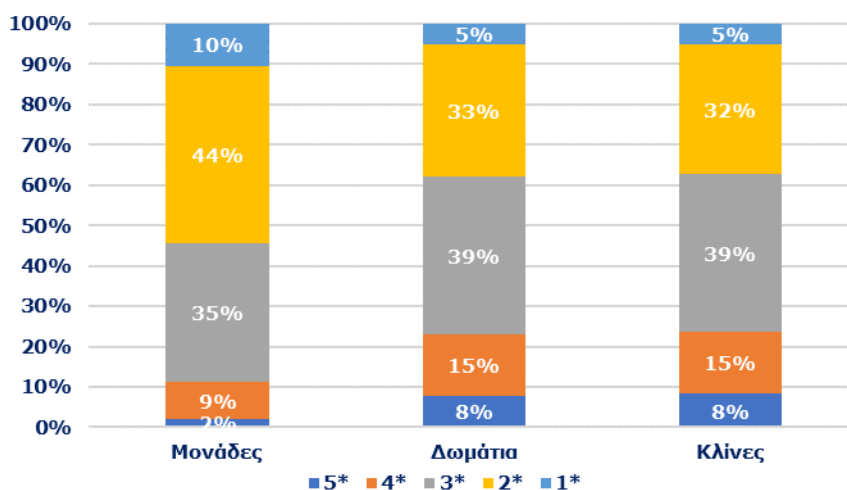
Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Σάμου	Μονάδες	2	6	38	95	17	158
	Δωμάτια	402	448	1.816	2.192	243	5.101
	Κλίνες	845	881	3.574	4.137	468	9.905
Λέσβου	Μονάδες	2	13	47	41	7	110
	Δωμάτια	155	572	1.867	909	111	3.614
	Κλίνες	314	1.145	3.546	1.734	216	6.955
Χίου	Μονάδες	2	13	30	12	6	63
	Δωμάτια	76	718	498	315	86	1.693
	Κλίνες	119	1.258	921	556	150	3.004
Λήμνου	Μονάδες	2	3	11	12	4	32
	Δωμάτια	306	101	260	274	71	1.012
	Κλίνες	631	231	523	506	144	2.035
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	10	6	24
	Δωμάτια	0	0	236	247	103	586
	Κλίνες	0	0	465	453	189	1.107
Σύνολο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Της επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (44%) και 3* (35%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 1* (10%), 4* (9%) και 5* (2%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι: 5* (8%), 4* (15%), 3* (39%), 2* (33%) και 1* (5%). Παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 5* (8%), 4* (15%), 3* (39%), 2* (32%) και 1* (5%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

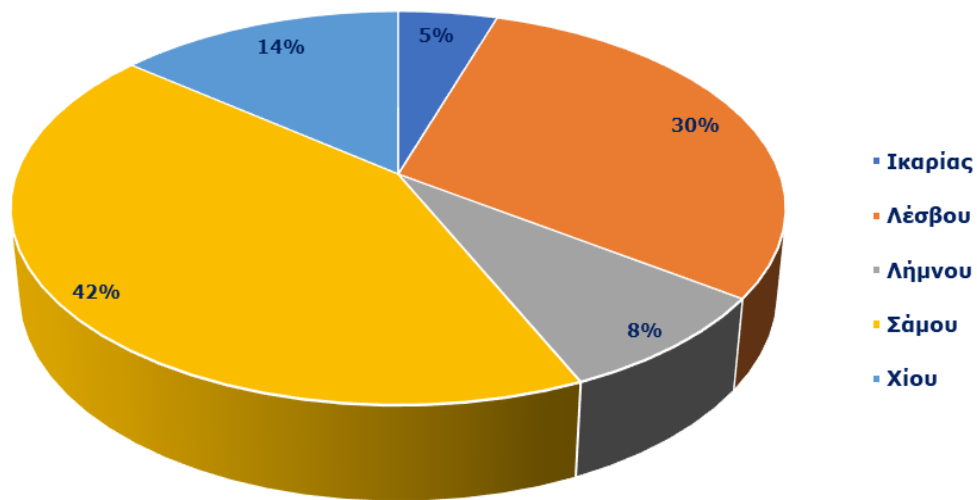

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Σάμου αντιπροσωπεύει το 42% των δωματίων της Περιφέρειας με 158 μονάδες, 5.101 δωμάτια και 9.905 κλίνες,
- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 30% του δυναμικού της Περιφέρειας με 110 μονάδες, 3.614 δωμάτια και 6.955 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 63 μονάδες, 1.693 δωμάτια και 3.004 κλίνες,
- Η Ενότητα Λήμνου διαθέτει το 8% του δυναμικού με 32 μονάδες, 1.012 δωμάτια και 2.035 κλίνες και
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 24 μονάδες, 586 δωμάτια και 1.107 κλίνες.

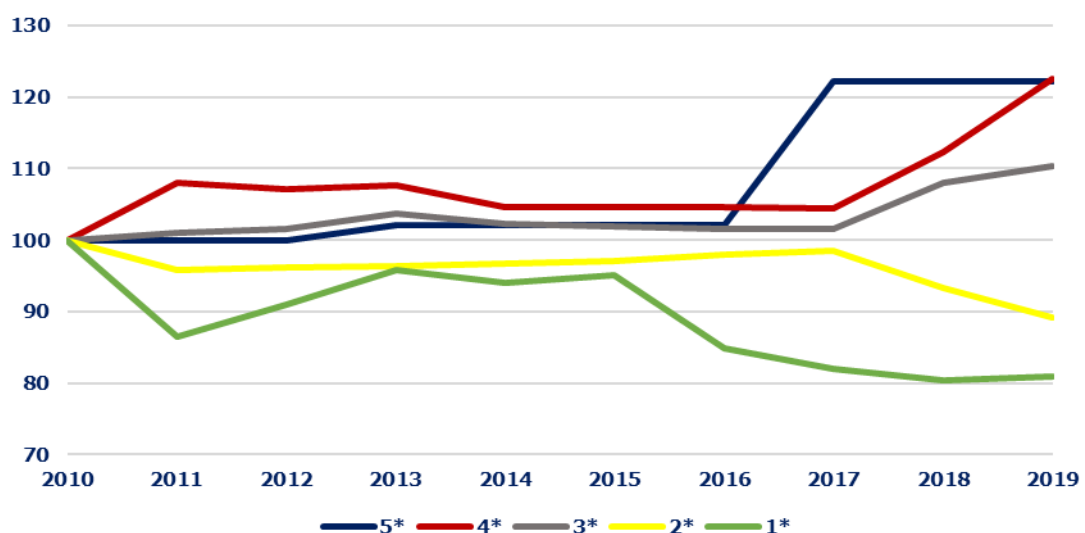
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+22%), 4* (+23%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-11%) και 1* (-19%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Βορείου Αιγαίου Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

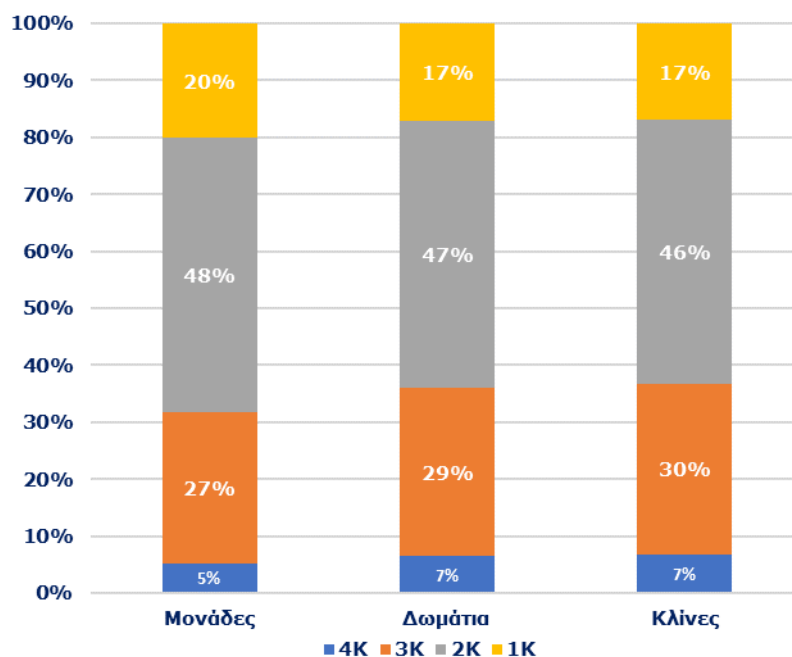
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Της επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση της μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή της μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και της κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

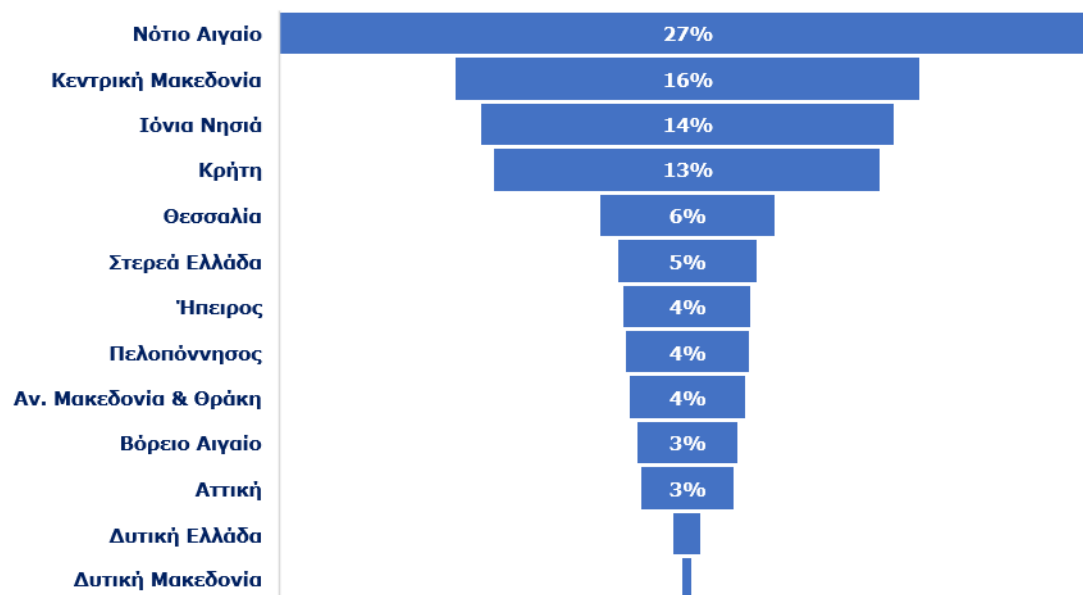

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση της μονάδες με 3 K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3K.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για της κλίνες της επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 957 μονάδες με 6.311 δωμάτια και 14.314 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

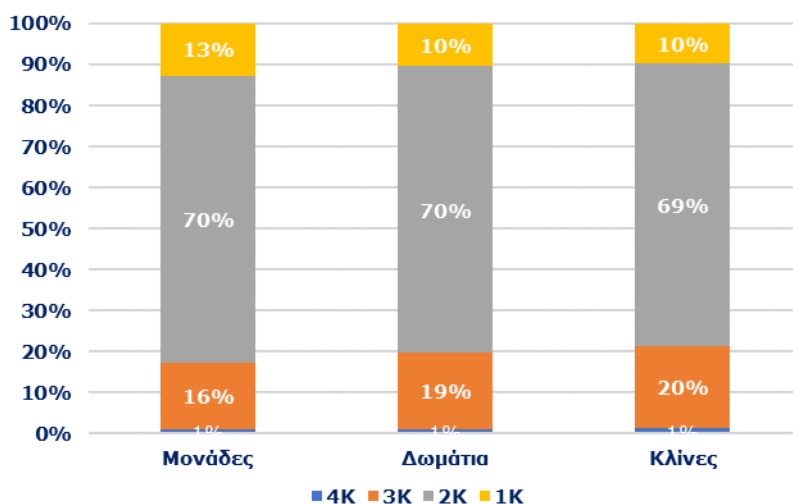
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Λέσβου	Μονάδες	3	51	212	91	357
	Δωμάτια	20	375	1.420	467	2.282
	Κλίνες	57	919	3.115	986	5.077
Σάμου	Μονάδες	3	27	243	3	276
	Δωμάτια	27	282	1.633	25	1.967
	Κλίνες	70	646	3.686	62	4.464
Χίου	Μονάδες	2	40	107	10	159
	Δωμάτια	13	241	635	51	940
	Κλίνες	36	623	1.495	110	2.264
Ικαρίας	Μονάδες	0	7	68	14	89
	Δωμάτια	0	34	460	95	589
	Κλίνες	0	88	958	189	1.235
Λήμνου	Μονάδες	2	32	39	3	76
	Δωμάτια	4	249	260	20	533
	Κλίνες	16	620	589	49	1.274
Σύνολο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Της επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση της μονάδες με 2K (70%) και χαμηλή της μονάδες με 4K (1%), 3K (16%) και 1K (13%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (1%), 3K (19%), 2K (70%) και 1K (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και της κλίνες: 4K (1%), 3K (20%), 2K (69%) και 1K (10%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

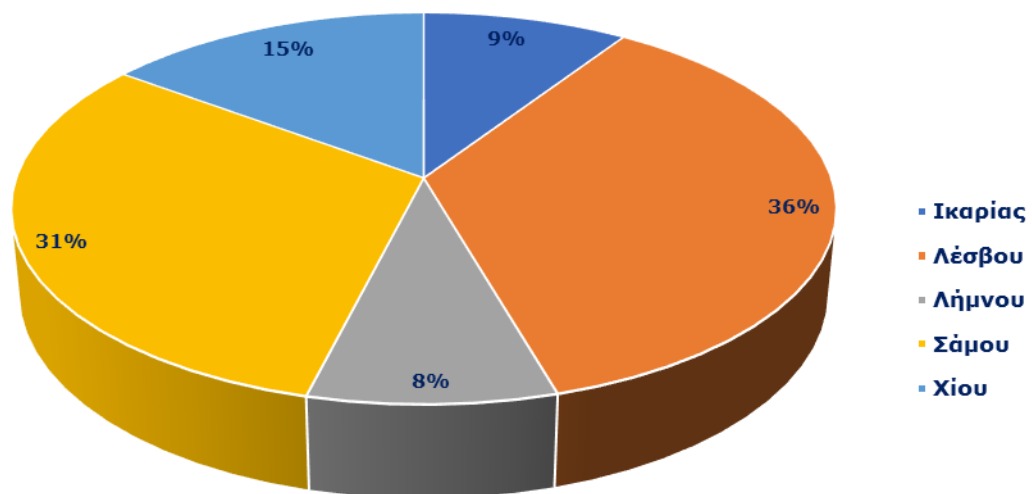

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 36% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 357 μονάδες, 2.282 δωμάτια και 5.077 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 276 μονάδες, 1.967 δωμάτια και 4.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 15% του δυναμικού με 159 μονάδες, 940 δωμάτια και 2.264 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 89 μονάδες, 589 δωμάτια και 1.235 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 76 μονάδες, 533 δωμάτια και 1.274 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Της, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

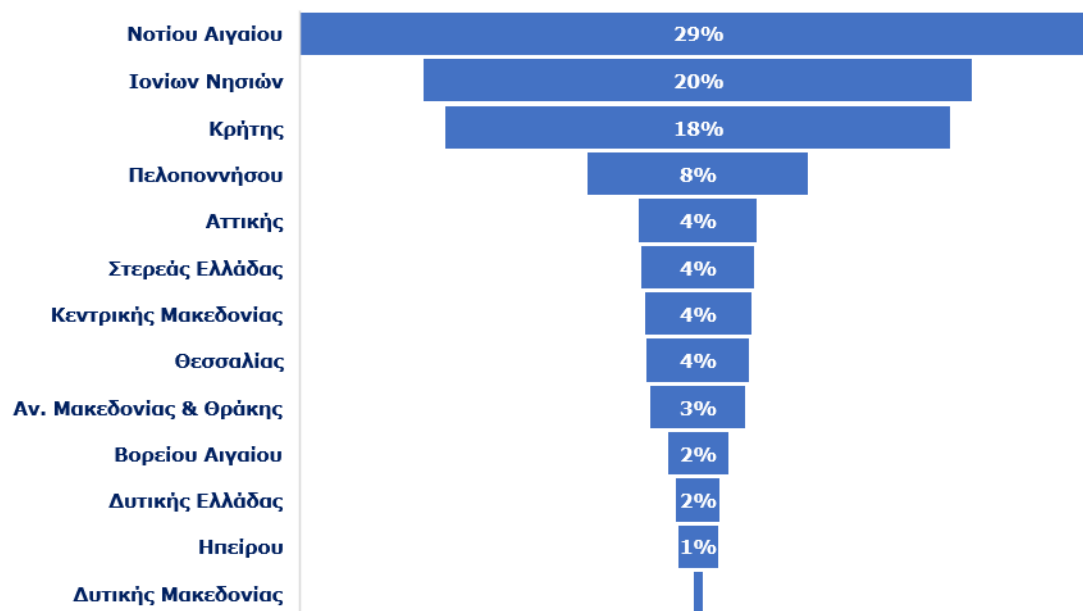
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς της κλίνες με της Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 228 μονάδες με 384 δωμάτια και 1.473 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

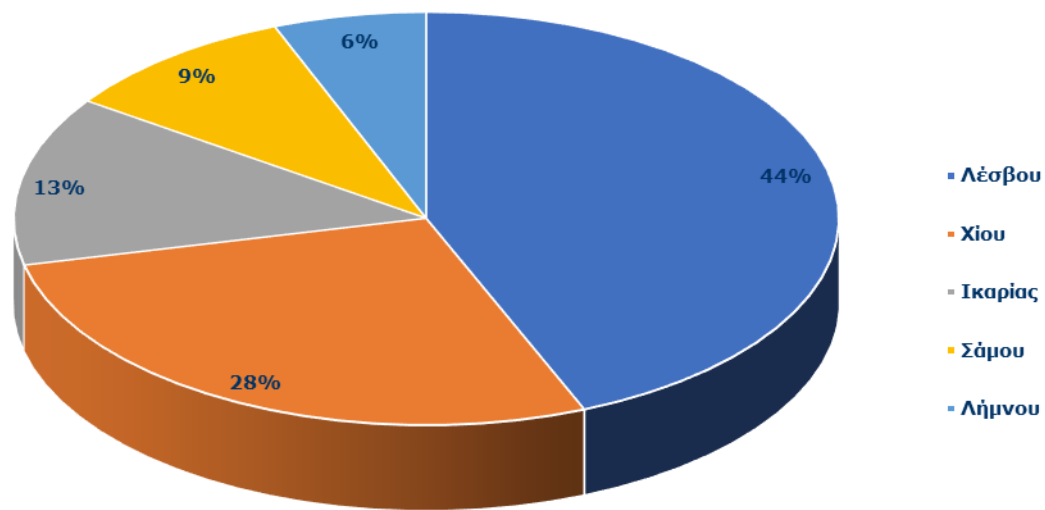
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Λέσβου	122	168	704
Χίου	40	106	362
Ικαρίας	29	51	182
Σάμου	19	36	151
Λήμνου	18	23	74
Σύνολο	228	384	1.473

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 44% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 122 μονάδες, 168 δωμάτια και 704 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 40 μονάδες, 106 δωμάτια και 362 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 51 δωμάτια και 182 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 19 μονάδες, 36 δωμάτια και 151 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου κατέχει το 6% του δυναμικού με 18 μονάδες, 23 δωμάτια και 74 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς της των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν της Περιφέρειας Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Της, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με της εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται της Περιφέρειας Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση της κατοικίες της κατά +7% (από 142.203 το 2001 σε 151.449 το 2011), κατά +17% της κενές κατοικίες (από 61.512 το 2001 σε 71.985 το 2011) και +13% της δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 44.612 το 2001 σε 50.592 το 2011).

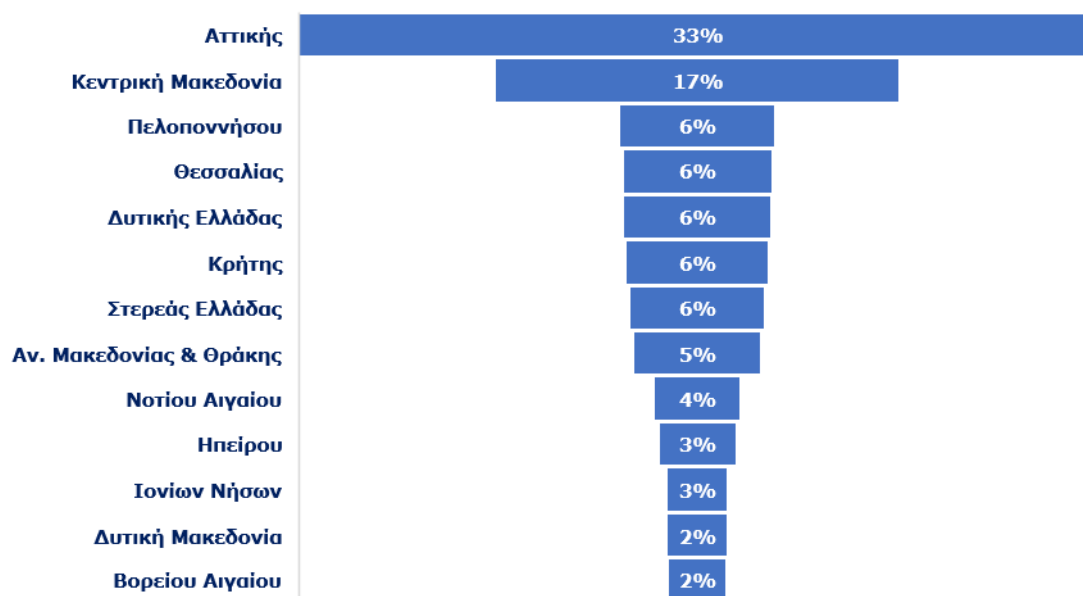
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

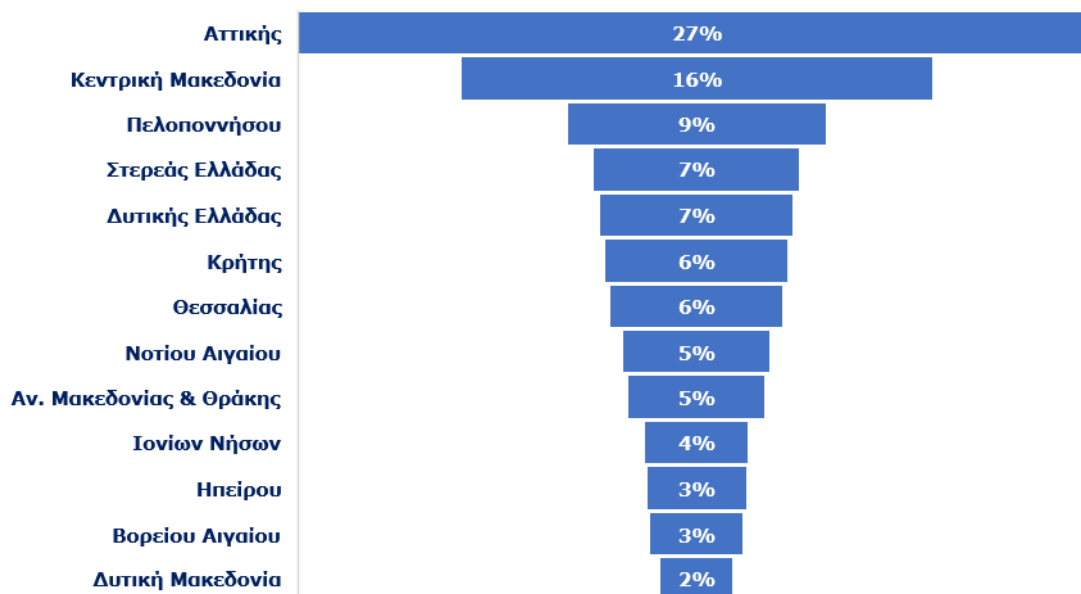
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται της Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

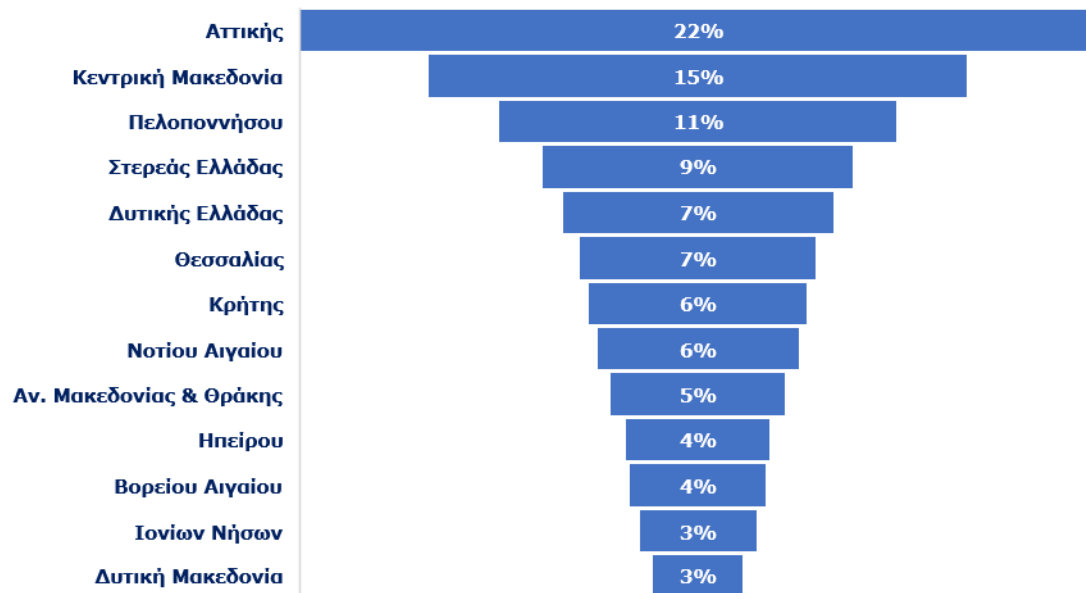
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με της εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 2% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 3% των κενών κατοικιών και το 4% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

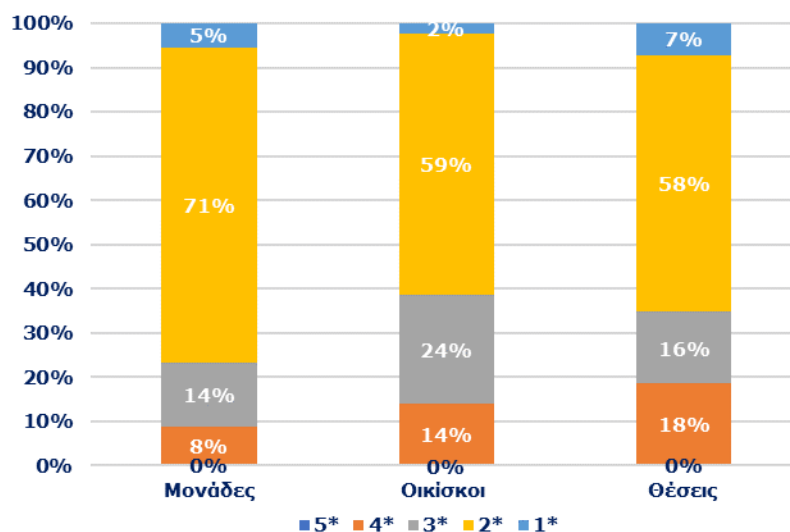
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	8	45	4	68
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.505	881	2.531	236	6.153
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	27	0	44
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	3	26	3	34
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	22	253	1.850	540	2.665
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	11	1	13
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	643	196	914
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	60	716
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	Μονάδες	1	25	43	212	16	297
	Οικίσκοι	0	155	268	649	26	1.098
	Θέσεις	75	4.299	3.831	13.736	1.685	23.626

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.098 οικίσκους και 23.626 θέσεις. Της επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (14%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (8%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα της οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (59%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα της θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Της, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

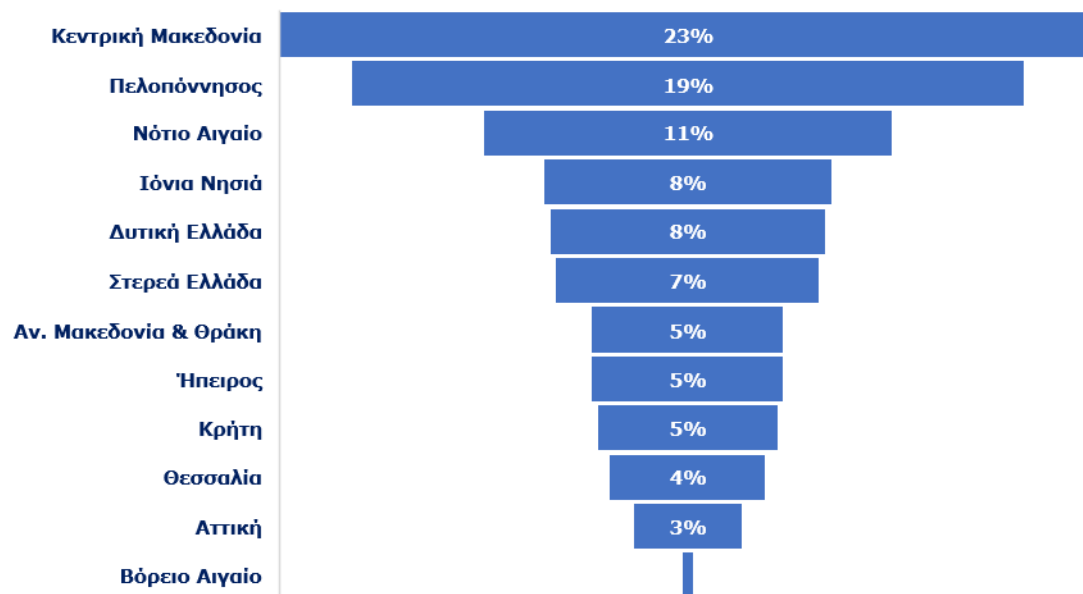
Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2019

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

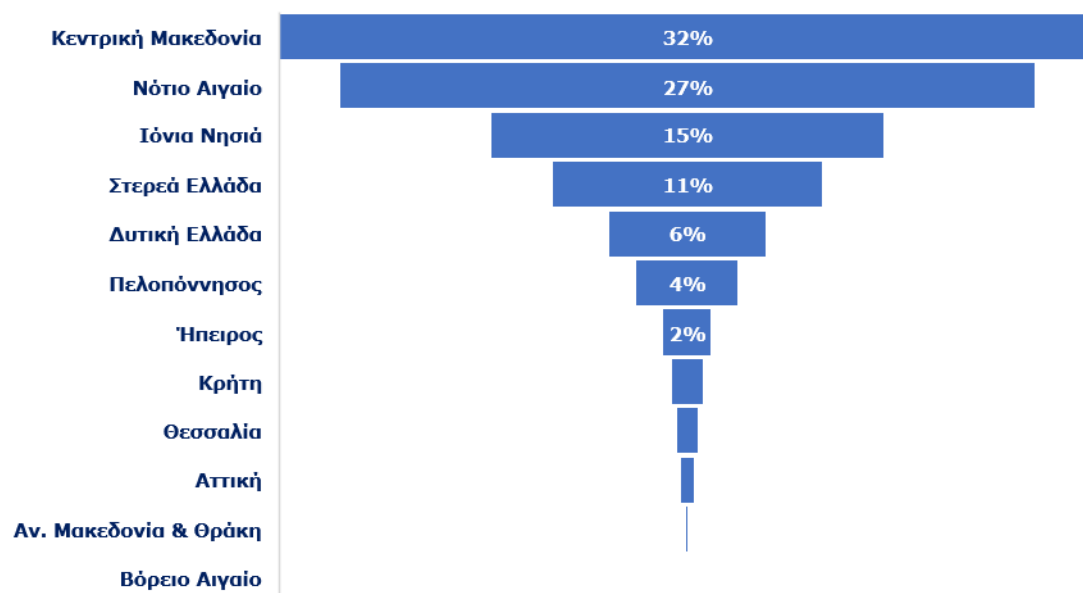
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται της Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες της τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

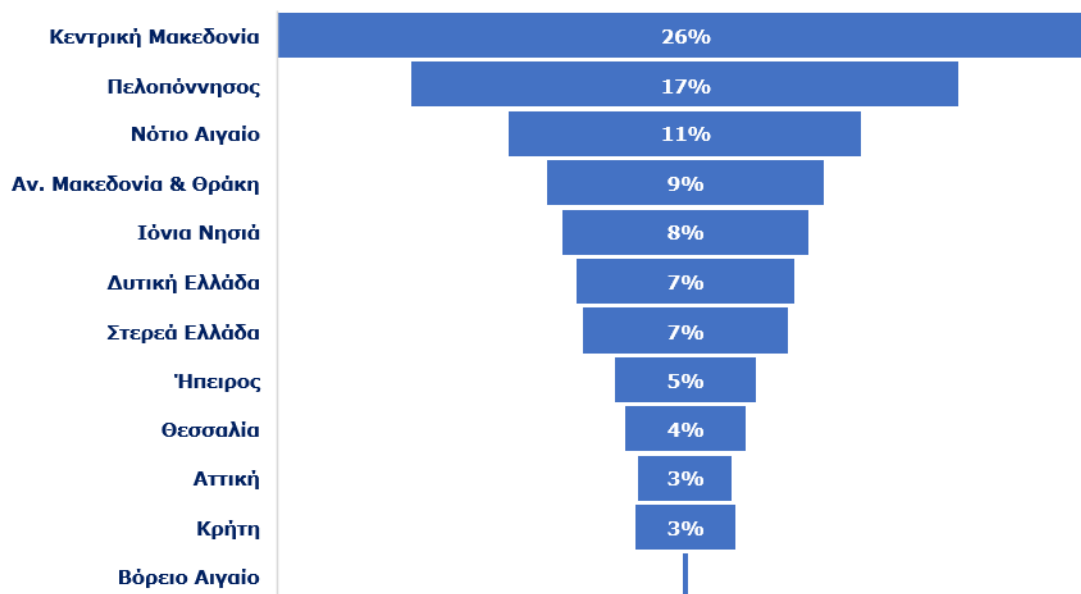
Όσον αφορά της οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με της Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Τέλος, της θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται της Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέχει το 0,3% των μονάδων και το 0,2% των θέσεων κάμπινγκ που καταγράφονται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, καταγράφεται 1 μονάδα κάμπινγκ 2* με 0 οικίσκους και 46 θέσεις στην Ενότητα Λήμνου.

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό της χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται 44 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 26: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ			
ΛΕΣΒΟΥ	ΣΑΜΟΥ	ΧΙΟΥ	
ΑΓΙΑΣΟΣ	ΑΚΑΜΑΤΡΑ	ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΑ	ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ
ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	ΔΑΓΚΑΔΑ	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΚΟΥΣΗΣ	ΚΕΡΑΜΟΣ
ΑΦΑΛΩΝΑΣ	ΚΟΚΚΑΡΙΟΝ	ΑΝΑΒΑΤΟΣ	ΚΟΜΠΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ) ΚΑΜΠΟΣ
ΒΑΤΟΥΣΑ	ΠΕΖΙΟΝ	ΑΡΜΟΛΙΑ	ΛΙΘΙΟΝ
ΜΗΘΥΜΝΑ		ΑΥΓΩΝΥΜΑ	ΜΕΣΤΑ
ΜΟΡΙΑ		ΒΕΣΣΑ	ΟΛΥΜΠΟΙ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)		ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΠΑΡΜΠΑΡΙΑ
ΠΑΜΦΙΛΑ		ΒΟΥΝΟΣ	ΠΑΤΡΙΚΑ
ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ		ΔΙΕΥΧΑ	ΠΥΡΓΙΟΝ
ΠΕΤΡΑ		ΕΛΑΤΑ	ΣΙΔΗΡΟΥΝΤΑ
ΠΛΗΓΩΝΙ		ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	ΤΡΥΠΑΙ
ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ		ΖΥΦΙΑΣ	ΧΑΛΚΕΙΟ
ΣΥΚΑΜΙΝΕΑ		ΚΑΛΑΜΩΤΗ	
ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ		ΚΑΜΠΙΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα, με τα πιο γνωστά πολιτιστικά μνημεία για το νησί της Λήμνου να είναι το Ιερό των Καβείρων στην ΒΑ Λήμνο, το Ιερό αναπτύσσεται σε 2 πλατώματα και είχε 3 οικοδομικές φάσεις αρχαϊκή, ελληνιστική και υστερορωμαϊκή, καθώς και οι προϊστορικοί οικισμοί Μύρηνas και Πολιόχνης στην Λήμνο.

Στο νησί της Λέσβου συναντάμε τον Αρχαιολογικό χώρο του Ιερού του Μέσου, ο οποίος βρίσκεται στην ομώνυμη κοιλάδα και υπήρξε κέντρο Παλλεσβιακής λατρείας και έδρα του «Κοινού των Λεσβίων». Το Αιολικό Ιερό Κλοπέδης Λέσβου δυτικά της κωμόπολης της Αγίας Παρασκευής, το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο του θεού Απόλλωνα, τον αρχαιολογικό χώρο Θέρμης της πύργους Θέρμης βόρεια της πόλης της Μυτιλήνης κ.α.

Αναφορικά με το νησί της Χίου, οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο αρχαιολογικός χώρος Εμπορίου οποίος απαντάται της απότομες πλαγιές του λόφου του Προφήτη Ηλία. Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως τα ερείπια της οικισμού των πρώιμων ιστορικών χρόνων (8^{ος} αιώνας π.χ.). Της, άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός του Απόλλωνα στα Φανά, ο Ανάβατος, ο λεγόμενος και Μυστράς του Αιγαίου ο οποίος βρίσκεται στα δυτικά της Χίου και η Νέα Μονή Χίου, η οποία από το 1990 περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNSECO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Δαφνίου και τη Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας.

Τέλος, στο νησί της Σάμου συναντάμε το Ευπαλίνειο Όρυγμα, ένα από τα σπουδαιότερα τεχνικά επιτεύγματα του 6^{ου} αιώνα π.χ. Το Ευπαλίνειο Όρυγμα κατασκευάστηκε κατά την διάρκεια της τυραννίας του Πολυκράτη με σκοπό την τροφοδότηση της αρχαίας Σάμου με νερό. Της, αρχαιολογικός χώρος διεθνούς εμβέλειας αποτελεί ο Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου στον οποίο λατρευόταν η Θεά Ήρα και έχει χαρακτηριστεί το 1992 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 27: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
Ικαρίας	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου
Αρχαία πόλη της Νας	Κάστρο Μυτιλήνης	Προϊστορική Μύρινα	Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου	Ναός Απόλλωνα στα Φανά
Οινόη	Κάστρο Μολύβου	Ιερό της Αρτέμιδος	Ευπαλίνειο Όρυγμα	Ρημόκαστρο Χίου
Αρχαία Πόλη Δράκανο	Κάστρο Σιγρίου	Παλαιοιθικός Οικισμός στο Λουρί	Ο Πύργος του Σαρακίνη	Αρχαιολογικός Χώρος Εμπορείου
Αρχαία Πόλη Θερμαί	Αρχαία Μήθυμνα	Αρχαιολογικός Χώρος της Ηφαιστείας	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου στο «Ποτάμι» Καρλοβάσου	Δακαλόπετρα
Κάστρο του Κοσκινά	Αρχαιολογικός χώρος αιολικού ιερού Κλοπέδης Λέσβου	Κάστρο του Μούδρου	Το Πυθαγόρειο	Ανάβατος
Κάμπος Ικαρίας	Ιερό Μέσων	Το Φρούριο του Κότσινου	Κλειστός πολεμικός λιμένας της Αρχαίας πόλεως Σάμου	Πύργος Δοτιών
Κάστρο και Παλαιοχριστιανική Βασιλική Μηλιωπού	Αρχοντικό Βαρελτζήδαινας	Αρχαίο Βουλευτήριο	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Πυθαγορείου	Πύργος Πυτιούς
	Μνημείο Τσαρσί Χαμάμ	Αρχαιολογικός χώρος Καβειρίου		Παλαιόκαστρο Ψαρών
	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	Αρχαιολογικός χώρος Πολιόχνης		Σπήλαιο Αγίου Γάλακτος
	Ακρόπολη Ερεσού			Παλατάκι Ιουστινιανού
	Αρχαιολογικός Χώρος Θερμής			Αρχαιολογικός Χώρος Αρχοντικίου Ψαρών
				Κάστρο Χίου
				Κάμπος Χίου
				Νέα Μονή Χίου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου στην Μύρινα στο οποίο παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή και η εξέλιξη του νησιού χρονολογικά, από την χαλκολιθική περίοδο ως τη ρωμαιοκρατία. Το αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης, στο οποίο φιλοξενούνται εκθέματα της τελικής Νεολιθικής εποχής καθώς και της εποχής του Χαλκού και η Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού στην Σκάλα Ερεσού.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου, στο οποίο εκτίθενται περί της 3.000 ευρήματα από την αρχαία πόλη της Σάμου και την ύπαιθρο της (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα, μικροαντικείμενα κ.α.). Μέσα από τα αντικείμενα παρουσιάζεται η ιστορική πορεία της αρχαίας πόλης και της υπαίθρου από την 4^η χιλιετία π.χ. μέχρι τον 7^ο αιώνα μ.χ. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βάθος Σάμου, το οποίο περιλαμβάνει της ακόλουθες συλλογές αρχαϊκή γλυπτική, Κεραμική, Χάλκινα, Ελεφαντοστέινα, Ξύλινα, Κοροπλαστική και Μικροτεχνία.

Στο νησί της Χίου συναντάμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου, στο οποίο εκτίθενται α) εκθέματα της προϊστορικής Χίου από την Τελική Νεολιθική Εποχή έως την Μυκηναϊκή περίοδο, β) δείγματα κοροπλαστικής και γλυπτά από τον 8^ο αιώνα π.χ. ως την ρωμαϊκή περίοδο και γ) επιτύμβιες στήλες και επιγραφές.

Τέλος, στο νησί της Ικαρίας το σημαντικότερο Μουσείο είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέως Ιθάκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τα Γεωμετρικά μέχρι και τα Ρωμαϊκά χρόνια από της ανασκαφές στον αετό και της της θέσεις.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
Ικαρίας	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου
Μουσείο Αγίου Κηρύκου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Παλιό)	Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου	Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου	Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου
Αρχαιολογικό Μουσείο Κάμπου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Νέο)	Μουσείο Ναυτικής Παράδοσης και Σπογγαλείας	Αρχαιολογική Συλλογή Πυθαγορείου	Βυζαντινό Μουσείο Χίου
	Μουσείο Έργων Θεόφιλου	Λαογραφικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο του Πνευματικού Ιδρύματος Νικόλαου Δημητρίου	Ναυτικό Μουσείο Χίου
	Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριάντ		Παλαιοντολογικό Μουσείο Μυτιληνίων	Ναυτικό Μουσείο Οινουσών
	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους		Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Δήμου Καρλοβασίων	Λαογραφικό Μουσείο Αργέντη (Βιβλιοθήκη Κοραή)
	Αρχαιολογική Συλλογή Νάπης		Μουσείο Πύργου Λυκούργου Λογοθέτη	Δημοτική Πινακοθήκη Χίου
	Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού			Μουσείο Νέας Μονής
	Φούρνος Μεσαγρού			Λαογραφικό Μουσείο Καλλιμασιάς
	Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»			Εκκλησιαστικό Μουσείο Κουρουνίων
	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου			Λαογραφικό Μουσείο Δήμου Καμποχώρων
				Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Φαρμακευτικής
				Ιστορικό Ιατρικό Μουσείο
				Αρχαιολογικό Μουσείο Ψαρών
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσών
				Αρχαιολογική Συλλογή Βολισσού
				Κτήριο περιοδικών εκθέσεων αρχαιοτήτων «Παλάτι Ιουστινιάνι
				Μουσειακή συλλογή Νέας Μονής
				Μουσείο Μαστίχας Χίου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2019

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2019 τριάντα τέσσερις παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Σάμου (2): Γλυκόριζα, Δόρυσσα/Ποτοκάκι,
- Ενότητα Χίου (15): Αγ. Παρασκευή, Αγ. Φωτεινή, Αγιάσματα, Άγιος Ισίδωρος, Γιόσωνας, Γωνιά, Δασκαλόπετρα, Δημοτική πλαζ Χίου, Καρφάς, Κοντάρι, Κώμη, Λήμνος, Λιθί, Μέγας Λιμιώνας, Όρμος Λω,
- Ενότητα Λέσβου (12): Αγ. Ισίδωρος, Άναξος, Βατερά, Εφταλού/Αγ. Ανάργυροι, Κάγια, Κανόνι Θέρμης, Μόλυβος, Νυφίδα, Πέτρα, Σκάλα Ερεσού, Τσαμάκια, Χαραμίδα και
- Ενότητα Λήμνου (5): Άγιος Ιωάννης, Εβγάτης/Ζεματάς, Θάνος, Πλατύ, Ρηχά Νερά-Ρωμειϊκός Γιαλός 1.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2019

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 24.463 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Της, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.238 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται τέσσερις μαρίνες με 997 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Χίου: Καστέλο (274 θέσεις),
- Λέσβου: Μυτιλήνης (215 θέσεις),
- Ικαρίας: Όρμος Λευκάδας (250 θέσεις) και
- Σάμου: Πυθαγόρειο (258 θέσεις).

Της, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και επτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (2 στην Σάμο, 2 στην Λήμνο, 1 στην Χίο, 1 στην Ικαρία και 1 στην Λέσβο) με 396 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή της μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά της στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική της δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί μέχρι τον Ιανουάριο του 2020 στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχουν αναγνωριστεί τέσσερις Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγιασμάτων, Δήμου Χίου,
- Πηγή Θερμών Ηφαίστου, Δήμου Λήμνου,
- Πηγή Κόλπου Γέρας, Δήμου Λέσβου και
- Απόλλωνας, Δήμου Ικαρίας.

3.6 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Λήμνος

- Κατάλακκος-Παχιές Αμμουδιές-Γομάτι,
- Θάνος-Λόφος Κάκαβος,
- Άη Γιάννης-Κάσπακας-ρέμα Κατσαΐτη,
- Κέρος-Ασπρολίμνη-Απάν Γιαλός-Αλυκή,
- Μονοπάτι για την Παναγιά Κακαβιώτισσα,
- Διαπόρι-Αγία Ευθυμία (Χερσόνησος Φακός),
- Διαπόρι-Ξωκλήσι Σταυρός (Χερσόνησος Φακός),
- Μούδρος-Κουκονήσι.

Λέσβος

- Μετόχι-Γέφυρα Κρεμαστής,
- Παράκοιλα-Ποταμιά Ανεμότιας,
- Αγία Παρασκευή-Γεφύρι Κρεμαστής,
- Προφήτης Ηλίας-Άνω Κάμπος (Μανταμάδος),
- Λεπέτυμνος-Συκαμινιά,
- Κρίτα-Συκαμινιά,
- Πετρί-κοιλάδα και πηγές Λιγώνας (Πέτρα),
- Σίγρι-Ερεσός (Ερεσός),
- Τσιχλιώντα-Πάρκο Απολιθωμένων (Ερεσός),
- Θερμές πηγές-Μονή Δαμανδρίου,
- Κάτω Χωριό-Κουρνέλα (Πλωμάρι),
- Αγιάσος-Ασώματος,
- Ασώματος-Άγιοι Ανάργυροι,
- Άγιος Ιωάννης Θεολόγος-Κάτω Τρίτος (Ευαργετούλα),
- Αγία Μαρίνα-Πρόβασμα,
- Κώμη-οροπέδιο Ταύρου,
- Πηγή-Παλιοχώρι (Θερμή),
- Προς Ιερό Κλοπέδης (Αγ. Παρασκευή).

Χίος

- Άγ. Γιάννης-Άγ. Γάλας,
- Βολισός-Κοιλάδα Μαλαγκιώτη-Παναγία Νερομύλων-Βολισός,
- Φαράγγι Καμπιών,
- Καρδάμυλα-Κάστρο Γριάς,
- Άγιοι Πατέρες-Νέα Μονή,
- Αρμόλια-Κάστρο Απολίχνων,
- Ολύμποι-Μεστά,
- Φα-Λιθί.

Σάμος

- Ποτάμι Καρλοβάσου-Μεγάλο και Μικρό Σεϊτάνι,
- Κοσμαδαίοι-Φαράγγι Κακοπέρατο,
- Καλλιθέα-Παναγία Μακρινή,
- Σάμος-Άγ. Ζώνη-Καμάρα-Ζωοδόχου Πηγής,
- Σάμος-Προφήτης Ηλίας,
- Μεσόκαπος-Μυκάλη-Ψιλή Άμμος-Παλαιόκαστρο-Σάμος,
- Κοκκάρι-Βουρλιώτες-Μανωλάτης-Σταυρινίδης-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Κάμπος-Βουρλιώτες-Μονή Βροντά-Κοκκάρι,
- Καρλόβασι-Παλαιό Καρλόβασι-Κάστρο-Ποτάμι-Τσουρλαίοι,
- Βοτσαλάκια-Μονή Ευαγγελίστριας-Βίγλα,
- Πλάτανος-Κονδέικα-Υδρούσα-Κονδακείκα-Άγ. Δημήτριος,
- Κουτσή-Νεοχώρι-Κουμέικα-Όρμος-Μαραθόκαμπος,
- Πάνδροσος-Λάζαρος-Κοκκάρι,
- Πάνδροσος-Προφήτης Ηλίας-Μανωλάτης-Πλατανάκια,
- Χώρα-Μύλοι-Ηραίων-Πυθαγόρειο,
- Μυτιλήνη-Μονή Βροντά-Βουρλιώτες-Πλατανάκια,
- Μυτιλήνη-Αγία Τριάδα-Μονή Σπηλιανής-Πυθαγόρειο.

Ικαρίας

- Ο γύρος των Ραχών,
- Μαυράτο-Πούντα,
- Αρεθούσα-Δοκίμι-Χρυσόστομος,
- Μαυράτο-Καψαλινό Κάστρο-Καραβόσταμο,
- Νας-Ράχες,
- Πούντα-Αμμούδια,

- Πούντα-Σταυρί-Μαγγανίτης,
- Πούντα-Χρυσόστομος,
- Ράχες-Αμμούδια-Μαγγανίτης.

3.7 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα πεδία που συναντάμε στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Σάμος

- Αναρριχητικό πεδίο Ποτάμι, βρίσκεται 5 λεπτά έξω από το Καρλόβασι και διαθέτει διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα,
- Αναρριχητικό πεδίο «Σπηλιά Πυθαγόρα», βρίσκεται στην Νοτιονατολική πλευρά του Όρους Κέρκη. Η αναρρίχηση γίνεται σε ασβεστόλιθο και είναι αθλητικού χαρακτήρα.

Λέσβος

- Αναρριχητικό πεδίο Κρυφτής τα Μάρμαρα, αποτελεί το μοναδικό οργανωμένο αναρριχητικό πεδίο στο νησί και βρίσκεται 10χλμ. από το Πλωμάρι στην περιοχή της Παναγιάς Κρυφτής. Διαθέτει 26 διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα.

Χίος

- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη I «Μούτσουνο», διαθέτει 23 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη II, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 150μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Κλειδού, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 350μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 130μ. Ο βαθμός δυσκολίας της διαδρομής είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος Βράχος Κάστρου, διαθέτει 3 αθλητικές διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας Γεροντιό, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας – Καρυές Άγιος Αντώνης, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Καρυές – Βράχος Κουρνάς, διαθέτει 6 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγανιά – Καρυές, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 60μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII,

- Αναρριχητικό πεδίο Ψαρόπετρα, διαθέτει 11 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά I (Θολοποτάμι) Κεντρική Ορθοπλαγιά, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 40μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά II Μεγ. Μετέωρο, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά III Πυραμιδοβράχος, διαθέτει 2 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII.

Ικαρίας

- Αναρριχητικό πεδίο Δαίδαλος, βρίσκεται κοντά στο χωριό Μαγγανίτης. Διαθέτει 10 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6a – 6c+.

3.8 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια λόγω του νησιωτικού της χαρακτήρα διαθέτει ένα καταφύγιο, το καταφύγιο **Πελινναίου**. Το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πελινναίο κοντά στο χωριό Βίκι σε υψόμετρο 675μ. και έχει δυναμικότητα 10 ατόμων.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Στα παράλια των νησιών του Βορείου Αιγαίου έχουν ανοίξει καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Οι κυριότεροι καταδυτικοί προορισμοί της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Νησίδα Άγιος Βασίλειος, βρίσκεται νοτιοανατολικά της νήσου Λέσβου στον Κόλπο του Γέρα,
- Ύφαλος Καβαλούρος, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Σίγρι,
- Ύφαλος Μυρμήγκι, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Πέτρα,
- Πρασονήσι, βρίσκεται στο νησί της Λήμνου στην περιοχή Διαπόρι Λήμνου,
- Δώδεκα Απόστολοι, βρίσκεται στο νησί Άγιος Ευστράτιος.

3.10 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η κουζίνα του Βορείου Αιγαίου είναι επηρεασμένη από την Μικρά Ασία και διακρίνεται για τις ιδιαίτερες γεύσεις της. Στην Περιφέρεια υπάρχουν πολλές ταβέρνες, εστιατόρια, ψησταριές και μεζεδοπωλεία που προσφέρουν τα τοπικά εδέσματα της περιοχής. Επίσης, η Περιφέρεια συμμετέχει σε δράσεις Πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων της όπως: το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού» που υλοποιείται σε πανελλήνιο επίπεδο από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο από το 2012 ενώ η Ένωση Ξενοδόχων Λέσβου το 2017 παρουσίασε μια νέα εκδοχή του, το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού... Λέσβου» με βασικό στόχο τη γνωριμία των Ελλήνων και ξένων επισκεπτών με τις γεύσεις της Λέσβου και τα τοπικά αναγνωρισμένα προϊόντα της.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ⁴ είναι: το Ελαιόλαδο Μυτιλήνης (ΠΓΕ), το Ελαιόλαδο Σάμου (ΠΓΕ), η Θρούμπα Χίου (ΠΟΠ), το Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ), η Τσίκλα Χίου (ΠΟΠ), η Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ), το Μαστιχέλαιο Χίου (ΠΟΠ), το Λαδοτύρι Μυτιλήνης (ΠΟΠ), το Καλαθάκι Λήμνου (ΠΟΠ), η Φέτα Λέσβου (ΠΟΠ) και το Κασέρι Λέσβου (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαιρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Σουφικό και τα Φοινίκια στην Ικαρία, οι Χιώτικες τηγανίτες, το κουνουπίδι τηγανητό, η Μανταρινάδα, το Σάμαλι, τα Χιώτικα Τριγωνάκια, οι Αυγόφετες με τσουρέκι, το Μοσχαρακι κυδωνάτο, τα Μαστιχοκούλουμα, τα Μασουράκια και το Μπεγότο στην Χίο, το κρέας με κάστανα και κοκκάρι ή Χριστός, η Πλαντζέτα, τα γλυκά Κολοκυθοπιτάκια και οι Μελιτζάνες του Αγίου Ραφαήλ στην Μυτιλήνη, τα Μπουρέκια, οι Ρεβυθοκεφτέδες, τα Καμπούνια με αυγό, τα Γιαπράκια, τα Ταχινόπιτάκια και το Κατσικάκι στο φούρνο (κατσικίσια πλάτη με ρύζι, κιμά, συκωτάκια, κουκουνάρι, σταφίδες και πολλά μυρωδικά) στην Σάμο, το Κασπακίνο, το Άφκο και τα ασπρομάτικα φασόλια, τα Φλωμάρια, τα Βενιζελικά και τα Κατημέρια στην Λήμνο.

Στην Λήμνο, οι δυνατότητες για οινοτουρισμό⁵ είναι πολλές. Οι οινόφιλοι θα βρουν αμπέλια και οινοποιεία κυρίως στην περιοχή Ασιακής αλλά και στις περιοχές Μύρινας, Μούδρου και Νέας Κούταλης. Στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου Ασιακής εντοπίζεται περίπου το 45% της έκτασης του λημνιακού αμπελώνα. Πρακτικά ο δρόμος του κρασιού της Λήμνου διασχίζει όλο το νησί από την Μύρινα έως τα Καμίνια μετά το

⁴ Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

⁵ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερευνήσεις](#).

Μούδρο. Η Λήμνος έχει 2 οίνους με ονομασία προέλευσης: τον ΠΟΠ Λήμνος και τον ΠΟΠ Μοσχάτος Λήμνου. Προέρχονται και οι δύο από την ποικιλία που καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση του αμπελώνα της Λήμνου με κύριο κρασοστάφυλο της, το Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Στην Μυτιλήνη του ούζου τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα και στην κατεύθυνση του κρασιού κυρίως στην περιοχή Ερεσού-Άντισσας και πιο πρόσφατα στις περιοχές Καλλονής και Πλωμαρίου. Ως επιβράβευση όλων αυτών, από τις αρχές του 2011 ο αμπελώνας Λέσβου παράγει τους οίνους ΠΓΕ Λέσβος.

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Χίο εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της, στην Αμανή, όπου υπάρχουν τα περισσότερα αμπέλια, η παράδοση του Αριούσιου οίνου και 2 επισκέψιμα οινοποιεία. Το νησί μπήκε επισήμως στον οινικό χάρτη της Ελλάδας το 2008 και από το 2010, ο αναγεννημένος αμπελώνας της Χίου παράγει του οίνους ΠΓΕ Χίος (Τοπικός Οίνος Χίου).

Οι οινόφιλοι που ενδιαφέρονται για οινοτουρισμό στη Σάμο, θα πρέπει να επισκεφθούν το βόρειο τμήμα του νησιού, σε μέρη της περιοχής Βαθέος (Βαθύ, Άγιος Κωνσταντίνος, Άμπελος, Βουρλιώτες, Κοκκάρι, Μανολάτες, Σταυρινήδες, Χώρα Σάμου), Καρλοβασιού (Καρλόβασι, Άγιοι Θεόδωροι, Καστανιά, Κονταίικα, Κοσμαδαίοι, Λέκα, Πλάτανος, Υδρούσσα) και σε μικρότερο βαθμό στην περιοχή του Πυθαγορείου, στη βορειοδυτική πλευρά του (Κουμαδαράιοι, Μαυρατζαίοι, Μεσόγειο, Πάνδροσο, Πύργος), στη βόρεια (Μυτιληνιοί) και στη νοτιοδυτική (Παγώνδας, Σπαθαράιοι) όπου παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Σάμος. Επίσης, στους αμπελώνες των περιοχών Καλλιθέας, Μαραθόκαμπου, Νεοχωρίου και Σκουραϊκών, της δημοτικής κοινότητας Μαραθόκαμπου στην περιοχή του Πυθαγορείου, που βρίσκονται εκτός της ζώνης ΠΟΠ Σάμος παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Πλαγιές Αμπέλου.

Στην Ικαρία, αμπέλια και οινοποιεία υπάρχουν κυρίως στις περιοχές Ευδήλου και Ραχών. Ο δρόμος του κρασιού της Ικαρίας αρχίζει από τον Εύδηλο και καταλήγει δυτικά στην Προεσπέρα, όπου κατά μήκος θα συναντήσουμε 3 οργανωμένα οινοποιεία. Ο αμπελώνας της Ικαρίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ικαρία (Τοπικός Οίνος Ικαρίας).

Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2014-2019

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +46% (από 14,7 εκατ. το 2014 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-4%, από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019), λόγω της προσφυγικής κρίσης που επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου από το 2015. Τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+89%, από 3,4 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+62%, από 76 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+54%, από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+49%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019).

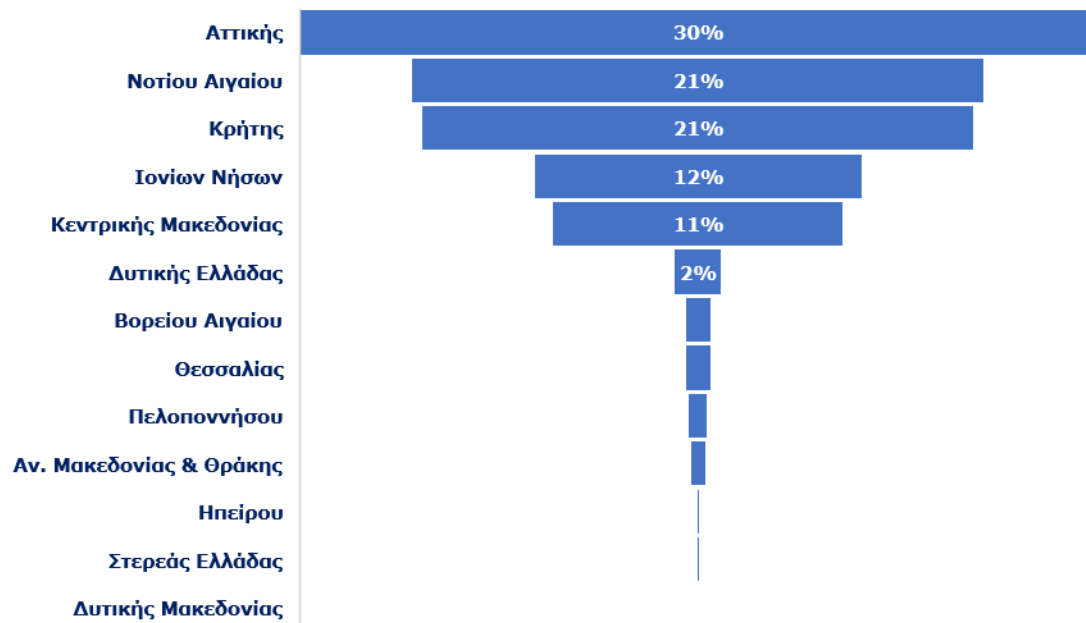
Πίνακας 29: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	6.414.707	89%
Νοτίου Αιγαίου	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.067.439	4.546.194	4.617.315	29%
Κρήτης	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	4.455.810	26%
Ιονίων Νήσων	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	2.644.287	42%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	2.341.743	49%
Δυτικής Ελλάδας	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	385.152	54%
Βορείου Αιγαίου	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%
Θεσσαλίας	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	205.802	18%
Πελοποννήσου	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	153.364	41%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	122.933	62%
Ηπείρου	0	0	0	3.232	9.845	14.776	
Στερεάς Ελλάδας	0	3.256	1.085	1.129	1.985	3.100	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	125	0	
Ελλάδα	14.749.257	15.519.238	16.756.876	18.364.194	20.763.968	21.566.087	46%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Κρήτης (21%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Ιονίων Νήσων (12%) και Κεντρικής Μακεδονίας (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2019 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν μείωση κατά -4% (από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Ενόμητες Σάμου (+12%, από 122 χιλ. το 2014 σε 137 χιλ. το 2019) και Λήμνου (+5%, από 10 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενόμητες Λέσβου (-22%, από 75 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019) και Χίου (-90%, από 8 χιλ. το 2014 σε 804 αφίξεις το 2019) μείωση. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% της συνολικής διεθνούς επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στην χώρα για το 2019.

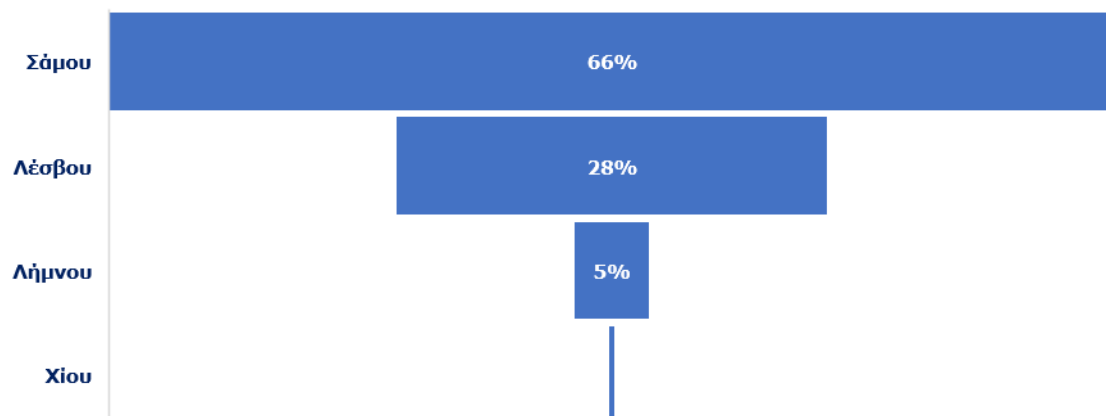
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σάμου	122.392	126.830	96.830	115.260	140.624	137.153	12%
Λέσβου	75.139	75.475	31.480	43.715	62.834	58.818	-22%
Λήμνου	9.804	12.266	10.492	9.253	9.164	10.323	5%
Χίου	8.228	7.224	2.253	771	2.466	804	-90%
Βόρειο Αιγαίο	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενόμητες, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διεθνών αφίξεων εντοπίζεται στην Ενότητα Σάμου (66%) και ακολούθως στις Ενόμητες Λέσβου (28%), Λήμνου (5%) και Χίου (0,4%).

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +46% (από 5,9 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+48% ή +1,3 εκατ. αφίξεις), Νοτίου Αιγαίου (+80% ή +723 χιλ. αφίξεις), Κεντρικής Μακεδονίας (+21% ή +182 χιλ. αφίξεις), Κρήτης (+40% ή +284 χιλ. αφίξεις) και Ιονίων Νήσων (+59% ή +96 χιλ. αφίξεις).

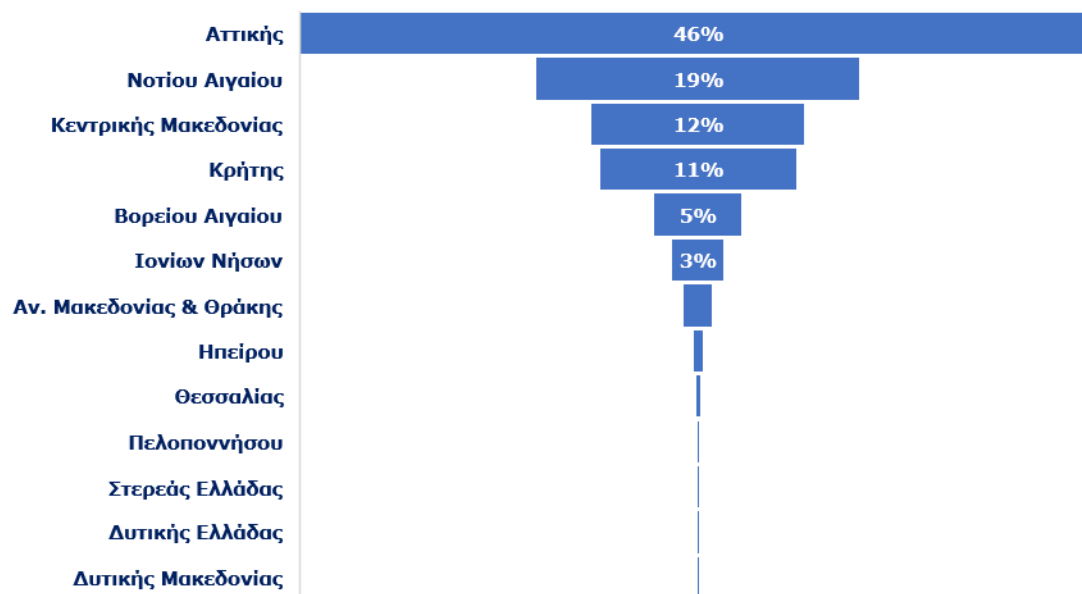
Πίνακας 31: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	3.989.842	48%
Νοτίου Αιγαίου	906.907	1.044.427	1.161.064	1.307.141	1.440.841	1.630.081	80%
Κεντρικής Μακεδονίας	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	1.070.857	21%
Κρήτης	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	991.611	40%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%
Ιονίων Νήσων	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	259.208	59%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	151.263	32%
Ηπείρου	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	50.993	29%
Θεσσαλίας	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	26.594	65%
Πελοποννήσου	7.977	6.821	6.712	15.851	11.618	12.013	51%
Στερεάς Ελλάδας	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	5.108	-18%
Δυτικής Ελλάδας	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	5.214	87%
Δυτικής Μακεδονίας	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	3.547	18%
Ελλάδα	5.908.633	7.074.921	7.676.796	8.093.961	8.462.342	8.639.051	46%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (11%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2019 το 89% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +22% (από 362 χιλ. το 2014 σε 443 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, όλες καταγράφουν θετικό πρόσημο: Λέσβου (+17%, από 152 χιλ. το 2014 σε 177 χιλ. το 2019), Χίου (+42%, από 82 χιλ. το 2014 σε 116 χιλ. το 2019), Σάμου (+16%, από 74 χιλ. το 2014 σε 86 χιλ. το 2019), Λήμνου (+15%, από 36 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+18%, από 19 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε για το 2019 το 5% της συνολικής επιβατικής κίνησης εσωτερικού που σημειώθηκε στη χώρα για το 2019.

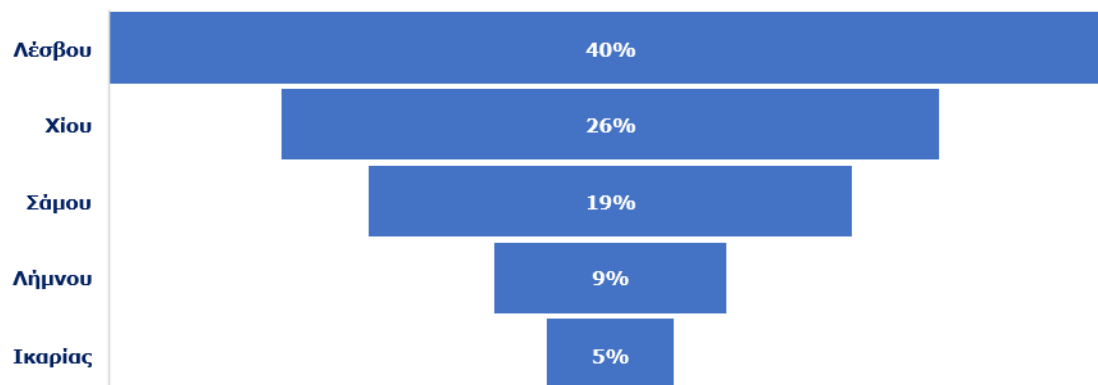
Πίνακας 32: Κίνηση εξωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Λέσβου	151.913	158.903	169.504	162.426	166.535	177.021	17%
Χίου	81.704	84.725	91.528	103.688	108.064	116.277	42%
Σάμου	73.886	71.520	74.314	74.638	78.330	85.704	16%
Λήμνου	35.904	36.810	32.404	33.098	36.835	41.145	15%
Ικαρίας	19.074	20.584	19.292	19.416	20.895	22.573	18%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στην Ενότητα Λέσβου (40%) και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (26%), Σάμου (19%), Λήμνου (9%) και Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 47: Εξέλιξη της κίνησης εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2014-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 66,3 εκατ. το 2014 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-33%, από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-5%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019).

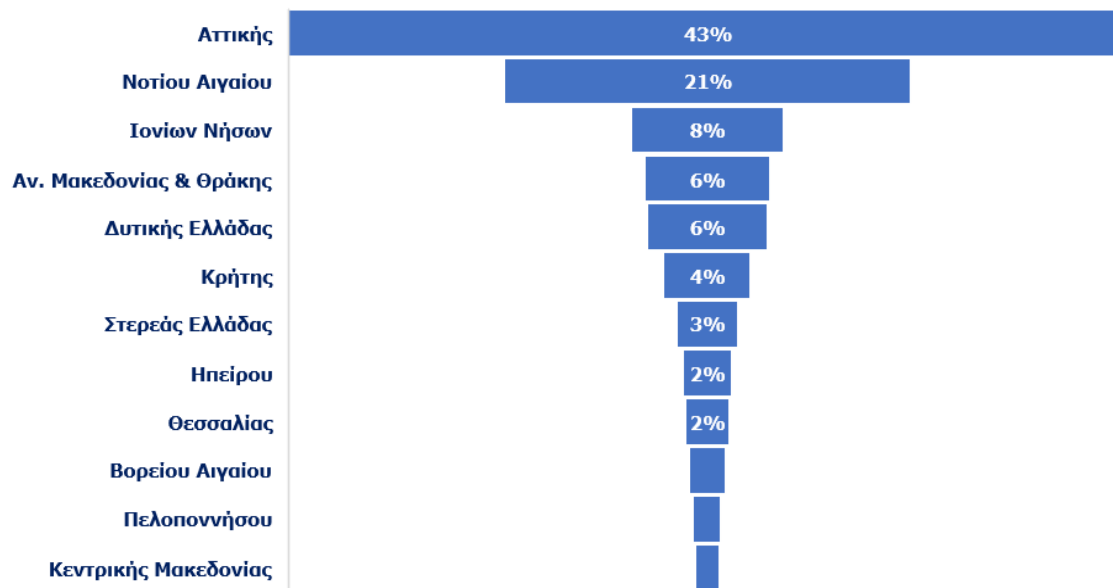
Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	30.485.427	5%
Νοτίου Αιγαίου	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	14.793.013	32%
Ιονίων Νήσων	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	5.500.435	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	4.560.142	24%
Δυτικής Ελλάδας	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	4.337.932	-33%
Κρήτης	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	3.137.320	17%
Στερεάς Ελλάδας	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	2.219.910	5%
Ηπείρου	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	1.760.639	9%
Θεσσαλίας	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	1.546.644	14%
Βορείου Αιγαίου	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%
Πελοποννήσου	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	984.872	19%
Κεντρικής Μακεδονίας	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	878.349	4%
Ελλάδα	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	71.486.702	8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακά INSET Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2019.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2019, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -5% (από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες όλες καταγράφουν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (+43%, από 150 χιλ. το 2014 σε 214 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Χίου (-18%, από 466 χιλ. το 2014 σε 380 χιλ. το 2019), Λέσβου (-7%, από 350 χιλ. το 2014 σε 327 χιλ. το 2019), Σάμου (-5%, από 226 χιλ. το 2014 σε 214 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (-4%, από 153 χιλ. το 2014 σε 147 χιλ. το 2019).

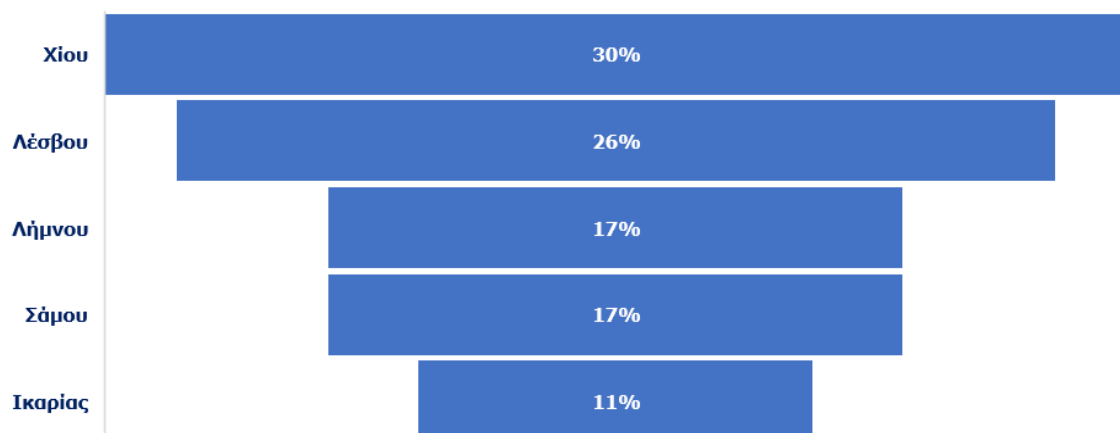
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Χίου	465.924	504.544	447.358	432.153	412.690	380.126	-18%
Λέσβου	350.425	627.535	428.471	391.670	371.554	327.172	-7%
Λήμνου	149.976	151.527	195.426	195.831	219.779	213.900	43%
Σάμου	225.743	284.240	242.291	278.735	268.484	213.853	-5%
Ικαρίας	153.452	148.064	162.053	177.486	174.587	146.968	-4%
Βόρειο Αιγαίο	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 30% της ακτοπλοϊκής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (26%), Λήμνου (17%), Σάμου (17%) και Ικαρίας (11%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+3%, από 929 χιλ. το 2014 σε 957 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-18%, από 590 χιλ. το 2014 σε 482 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+151%, από 139 χιλ. το 2014 σε 347 χιλ. το 2019). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -41% (από 11 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

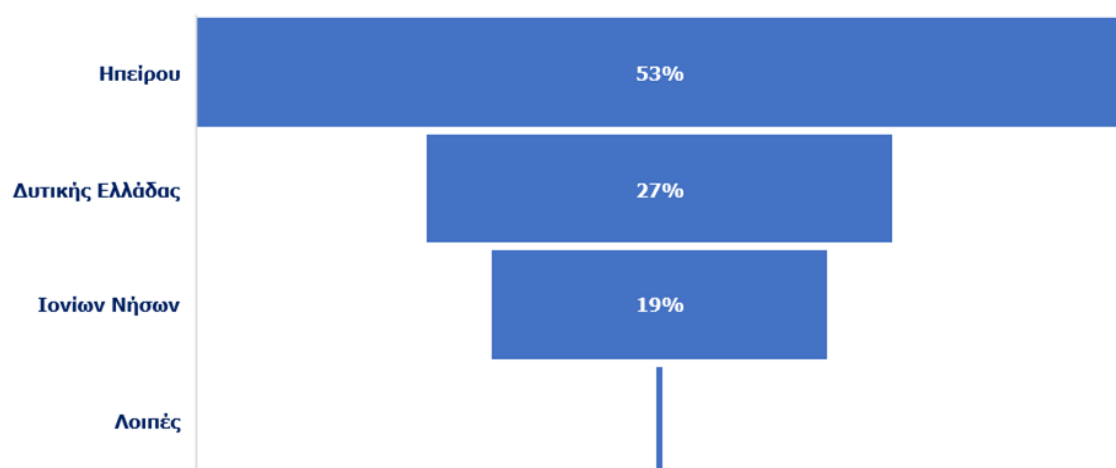
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηπείρου	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	956.710	3%
Δυτικής Ελλάδας	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	482.198	-18%
Ιονίων Νήσων	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	347.485	151%
Λοιπές	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	6.694	-41%
Ελλάδα	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	1.793.087	7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (0,4%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2014-2019

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +2% (από 3.839 το 2014 σε 3.899 το 2019). Παρόλη την αύξηση που κατεγράφη το 2019 (ομαλοποίηση της κατάστασης στην Τουρκία μιας και τα αξιοθέατα των 2 χωρών πλασσάρουν από τις εταιρείες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα), η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων υπολείπεται του 2016, χρονιά ρεκόρ για την Ελλάδα.

Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

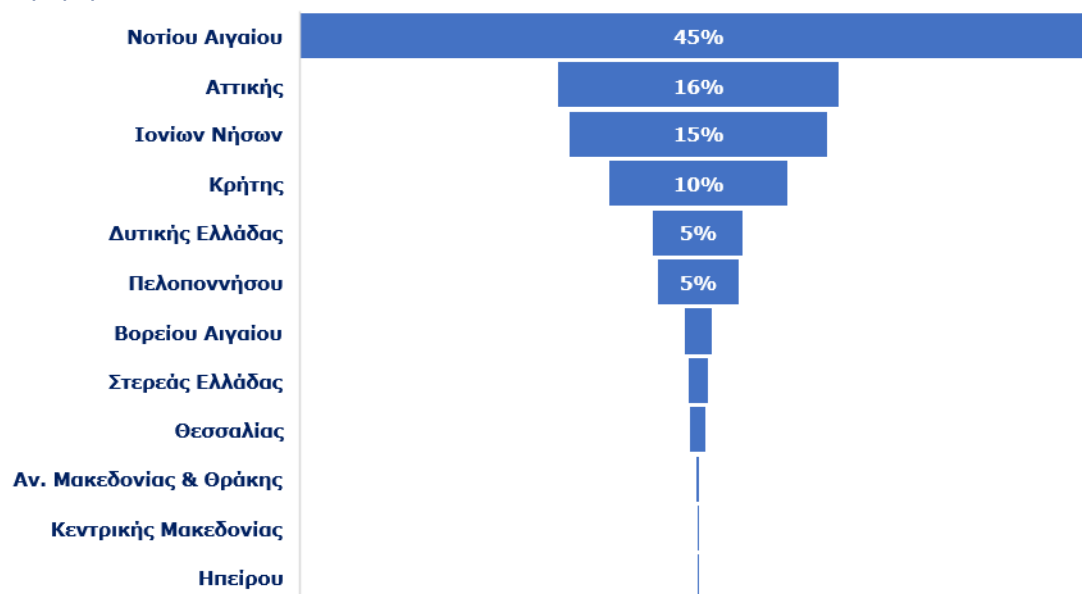
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	1.761	3%
Αττικής	638	680	708	607	526	625	-2%
Ιονίων Νήσων	487	527	587	477	520	573	18%
Κρήτης	286	293	303	279	308	397	39%
Δυτικής Ελλάδας	253	245	276	273	223	201	-21%
Πελοποννήσου	130	165	204	161	157	182	40%
Βορείου Αιγαίου	136	155	137	53	109	62	-54%
Στερεάς Ελλάδας	50	83	92	74	35	45	-10%
Θεσσαλίας	71	88	72	18	40	35	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	26	23	19	6	7	7	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	31	35	23	4	5	6	-81%
Ηπείρου	17	11	11	8	14	5	-71%
Ελλάδα	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	3.899	2%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+40%, από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019), Κρήτης (+39%, από 286 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+18%, από 487 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (45%), η Αττική (16%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 86% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 2% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -54% (από 136 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 62 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Σάμου (+83%, από 23 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 42 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λήμνου (-67%, από 24 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 8 κρουαζιερόπλοια το 2019), Λέσβου (-87%, από 53 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 7 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Χίου (-86%, από 36 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2019).

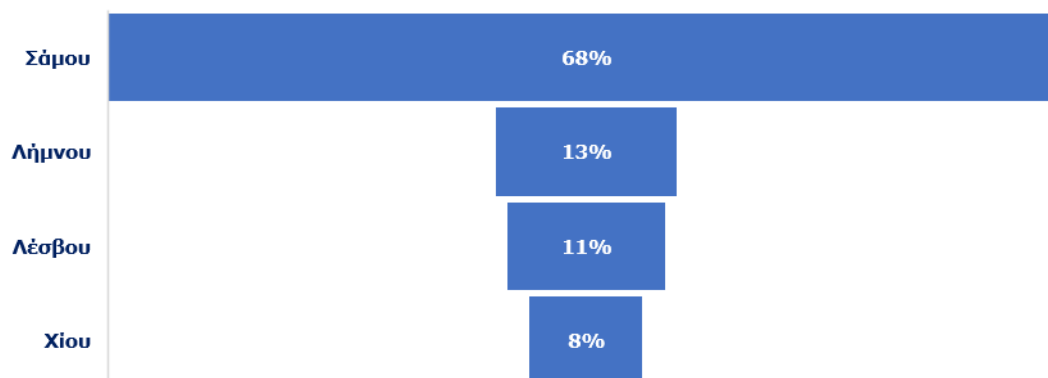
Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σάμου	23	19	51	39	96	42	83%
Λήμνου	24	41	14	2	2	8	-67%
Λέσβου	53	53	29	5	1	7	-87%
Χίου	36	42	43	7	10	5	-86%
Βόρειο Αιγαίο	136	155	137	53	109	62	-54%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενότητες για το 2019, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στην Ενότητα Σάμου (68%) και ακολούθως στις Ενότητες Λήμνου (13%), Λέσβου (11%) και Χίου (8%).

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +12% (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 5,5 εκατ. το 2019). Παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων το 2019 δεν ξεπέρασε το ρεκόρ του 2016 εντούτοις οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα ελληνικά λιμάνια σημείωσαν αριθμό ρεκόρ (5,5 εκατ.).

Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

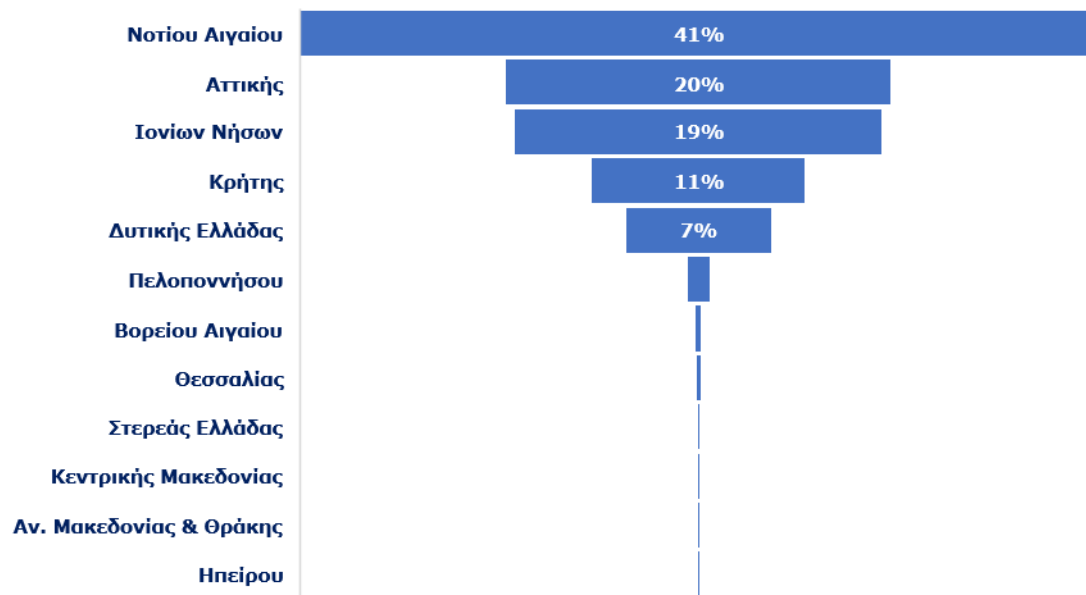
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	2.260.723	20%
Αττικής	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	1.098.591	1%
Ιονίων Νήσων	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	1.044.160	35%
Κρήτης	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	607.268	84%
Δυτικής Ελλάδας	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	414.935	-29%
Πελοποννήσου	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	65.392	-24%
Βορείου Αιγαίου	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%
Θεσσαλίας	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	15.429	-75%
Στερεάς Ελλάδας	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	5.168	-38%
Κεντρικής Μακεδονίας	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	4.865	-75%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	2.699	-79%
Ηπείρου	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	1.053	-75%
Ελλάδα	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	5.537.500	12%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+84%, από 330 χιλ. το 2014 σε 607 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+35%, από 771 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+20%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) και Αττικής (+1%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (41%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 90% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 0,3% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση κατά -79% (από 84 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Σάμου (-61%, από 25 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019), Λέσβου (-91%, από 34 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Χίου (από 17 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και Λήμνου (-73%, από 8 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019).

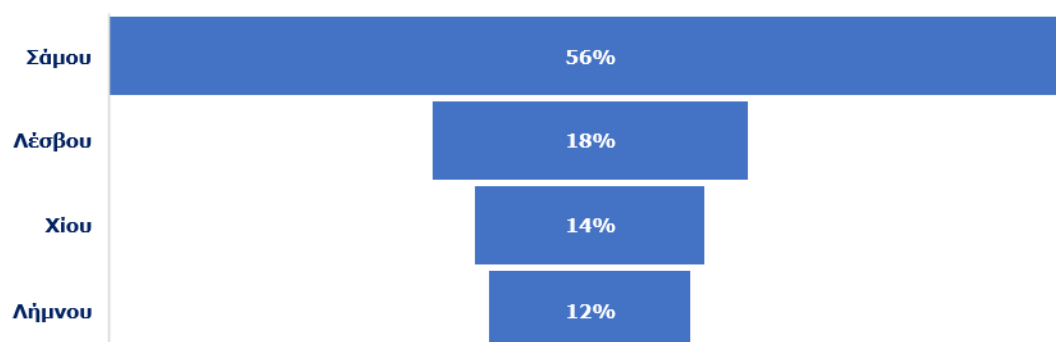
Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σάμου	24.865	10.893	43.659	10.008	14.737	9.674	-61%
Λέσβου	34.150	24.894	13.923	2.482	260	3.180	-91%
Χίου	16.963	25.229	21.933	16.445	1.766	2.328	-86%
Λήμνου	7.657	15.787	4.072	381	346	2.035	-73%
Βόρειο Αιγαίο	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας για το 2019, παρατηρούμε ότι στην Ενότητα Σάμου (56%) εντοπίζεται ο μεγαλύτερος όγκος και ακολούθως στις Ενότητες Λέσβου (18%), Χίου (14%) και Λήμνου (12%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2014-2019

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +42% (από 4,2 εκατ. επισκέπτες το 2014 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019), απόρροια της αύξησης κατά +42% (από 22.033 χιλ. το 2014 σε 31.348 χιλ. το 2019) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	2.162.012	2.295.545	2.161.128	2.521.553	2.736.359	2.784.449	29%
Κρήτη	297.569	312.274	501.429	590.311	767.262	845.477	184%
Κεντρική Μακεδονία	465.487	541.193	653.077	668.906	683.282	687.717	48%
Νότιο Αιγαίο	482.626	478.588	429.394	500.781	506.030	535.992	11%
Στερεά Ελλάδα	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	390.509	58%
Δυτική Ελλάδα	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	223.303	28%
Πελοπόννησος	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	102.647	40%
Ιόνια Νησιά	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	80.872	35%
Θεσσαλία	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	69.460	52%
Ήπειρος	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	59.056	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	50.699	25%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%
Δυτική Μακεδονία	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	16.638	138%
Ελλάδα	4.154.142	4.405.842	4.515.966	5.191.781	5.702.211	5.894.470	42%

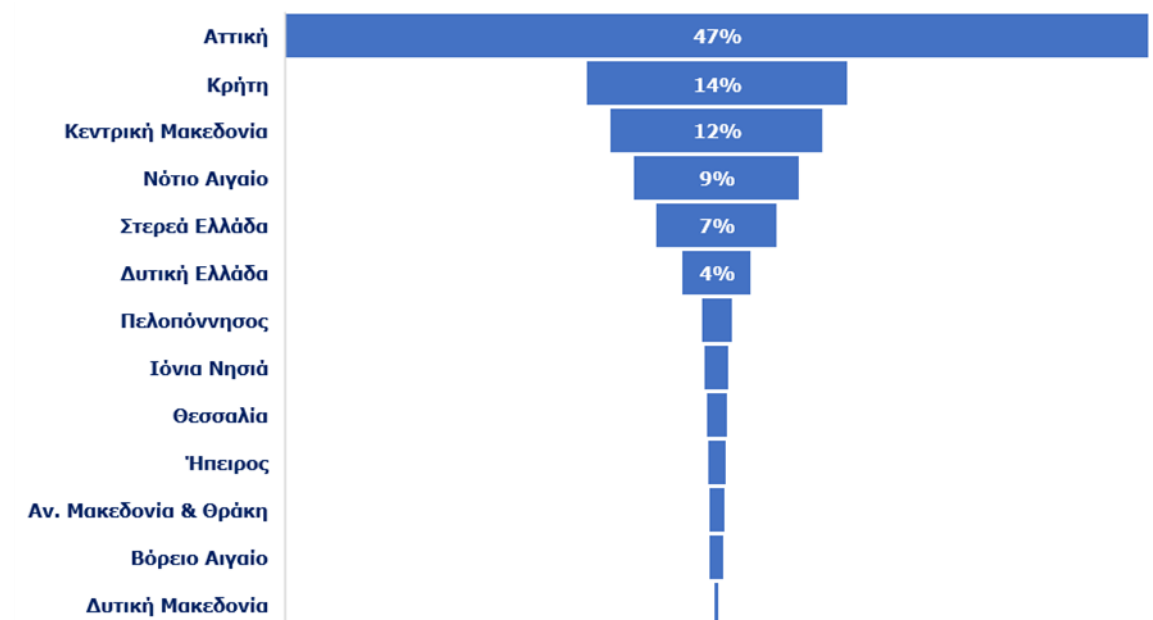
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+29%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+184%, από 298 χιλ. το 2014 σε 845 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+48%, από 465 χιλ. το 2014 σε 688 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+11%, από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+58%, από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+35%, από 60 χιλ. το 2014 σε 81 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+52%, από 46 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+18%, από 50 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+25%, από 41 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+138%, από 7 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2019 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (47%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%),

η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2019 κατείχε το 1% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας μείωση κατά -4% (από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή με τις Ενότητες Σάμου (-16%, από 21 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019) και Χίου (-2%, από 16 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λέσβου (+1%, από 10 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019) και Λήμνου (+47%, από 4 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019) αύξηση.

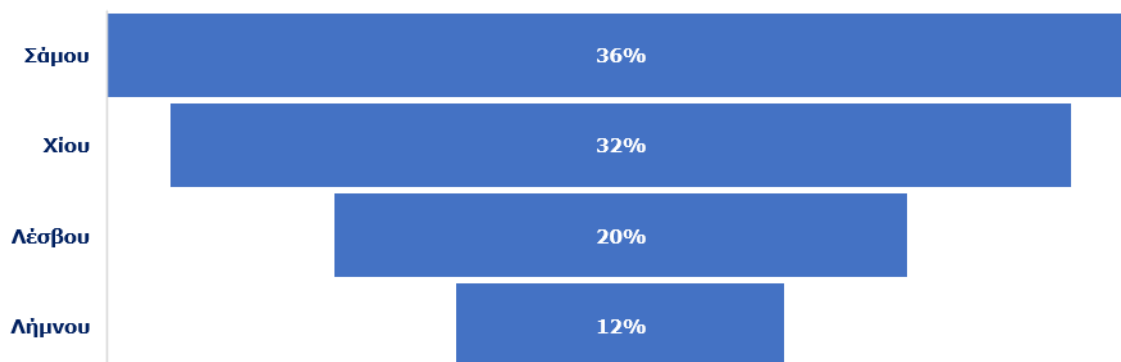
Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σάμου	20.694	21.884	14.396	15.961	17.787	17.280	-16%
Χίου	15.510	16.743	10.559	15.736	13.539	15.175	-2%
Λέσβου	9.599	8.212	6.996	6.779	6.694	9.663	1%
Λήμνου	3.767	4.008	3.718	4.206	3.420	5.533	47%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (36%) κατείχε το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (32%), Λέσβου (20%) και Λήμνου (12%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2014-2019

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +37% (από 10,0 εκατ. το 2014 σε 13,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	6.234.154	72%
Κρήτη	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	2.155.260	37%
Πελοπόννησος	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.651.292	1.885.649	1.921.898	40%
Νότιο Αιγαίο	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	1.495.773	-16%
Δυτική Ελλάδα	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	532.089	3%
Στερεά Ελλάδα	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	409.071	38%
Κεντρική Μακεδονία	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	395.471	13%
Ιόνια Νησιά	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	236.897	4%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%
Ήπειρος	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	88.471	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	78.638	26%
Θεσσαλία	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	18.662	-6%
Δυτική Μακεδονία	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	1.936	-27%
Ελλάδα	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.332.776	12.901.071	13.660.334	37%

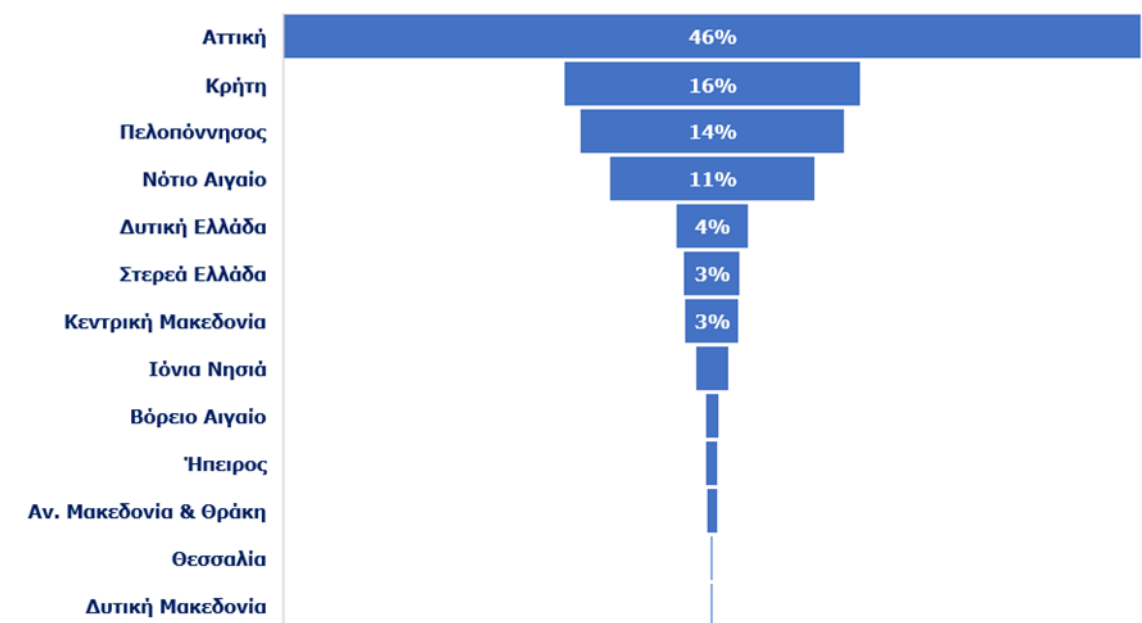
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-16%, από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), την Θεσσαλία (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και τη Δυτική Μακεδονία (-27%, από 3 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+72%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+37%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+38%, από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 351 χιλ. το 2014 σε 395 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+4%, από 227 χιλ. το 2014 σε 237 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+52%, από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+9%, από 81 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+26%, από 62 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 46% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η

Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 1% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +52% (από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Λέσβου (+21%, από 35 χιλ. το 2014 σε 42 χιλ. το 2019) και Σάμου (+28%, από 22 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα η Ενότητα Χίου (-78%, από 4 χιλ. το 2014 σε 909 επισκέπτες το 2019) μείωση. Η Ενότητα Λήμνου δεν καταγράφει επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους την περίοδο 2014-2015, ενώ την περίοδο 2016-2019 που καταγράφονται επισκέπτες η Ενότητα Λήμνου σημείωσε μείωση κατά -11% (από 24 χιλ. το 2016 σε 21 χιλ. το 2019).

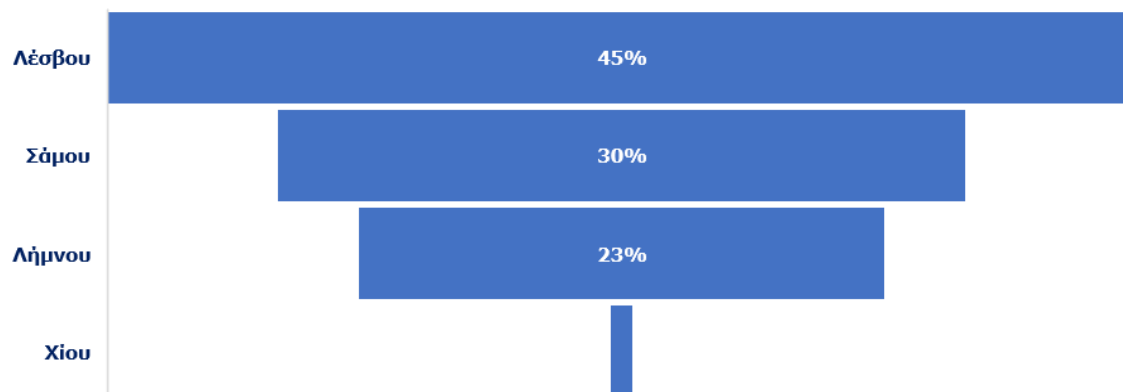
Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Λέσβου	34.600	29.419	22.916	22.798	30.832	41.725	21%
Σάμου	21.821	20.611	11.195	25.095	25.346	27.977	28%
Λήμνου	0	0	24.051	23.624	26.311	21.403	
Χίου	4.058	3.147	1.126	921	2.373	909	-78%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λέσβου (45%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Σάμου (30%), Λήμνου (23%) και Χίου (1%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων⁶, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁷. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +18% (από 31.021 χιλ. το 2017 σε 36.643 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 7.262 χιλ. το 2017 σε 6.761 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-1%, από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+18%, από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+15%, από 5,1 εκατ. το 2017 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10%, από 4,8 εκατ. το 2017 σε 5,3 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+184%, από 1,3 εκατ. το 2017 σε 3,8 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+3%, από 3,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019), Ηπείρου (+45%, από 713 εκατ. το 2017 σε 1,0 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+24%, από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+45%, από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+16%, από 694 χιλ. το 2017 σε 806 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+81%, από 376 χιλ. το 2017 σε 679 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+37%, από 222 χιλ. το 2017 σε 304 χιλ. το 2019).

⁶ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

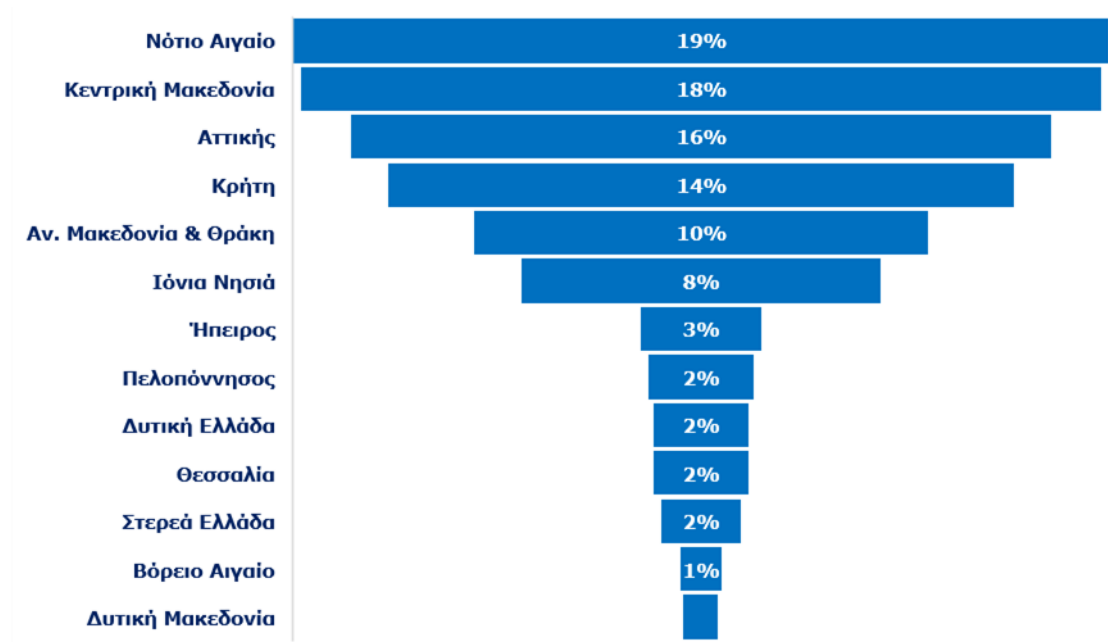
⁷ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Πίνακας 44: Επισκέψεις ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα (σε χιλ.), 2017-2019

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Νότιο Αιγαίο	5.841	6.629	6.893	18%
Κεντρική Μακεδονία	7.262	7.830	6.761	-7%
Αττικής	5.137	5.681	5.923	15%
Κρήτη	4.806	5.228	5.288	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.349	1.930	3.833	184%
Ιόνια Νησιά	2.966	3.162	3.048	3%
Ήπειρος	713	823	1.033	45%
Πελοπόννησος	727	886	899	24%
Δυτική Ελλάδα	563	699	817	45%
Θεσσαλία	694	675	806	16%
Στερεά Ελλάδα	376	549	679	81%
Βόρειο Αιγαίο	364	389	359	-1%
Δυτική Μακεδονία	222	349	304	37%
Ελλάδα	31.021	34.831	36.643	18%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%), η Κρήτη (14%) και η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 78% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα, 2019

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2017 κατά -1% (από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Τουρκίας (-15%, από 139 χιλ. το 2017 σε 119 χιλ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (-12%, από 67 χιλ. το 2017 σε 59 χιλ. το 2019) και των ΗΠΑ (-27%, από 33 χιλ. το 2017 σε 24 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+31%, από 16 χιλ. το 2017 σε 21 χιλ. το 2019) και των Λοιπών χωρών (+25%, από 109 χιλ. το 2017 σε 137 χιλ. το 2019) αύξηση.

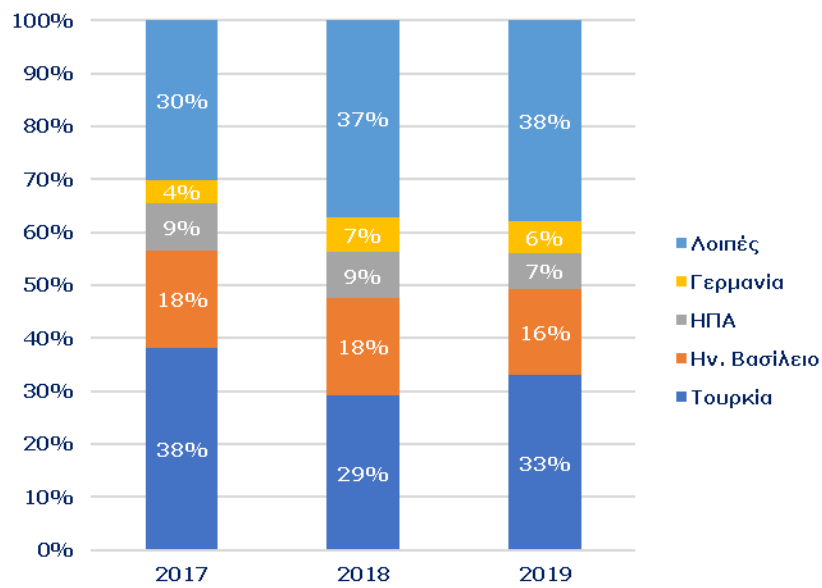
Πίνακας 45: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Τουρκία	139	113	119	-15%
Ην. Βασίλειο	67	71	59	-12%
ΗΠΑ	33	34	24	-27%
Γερμανία	16	26	21	31%
Λοιπές	109	145	137	25%
Σύνολο	364	389	359	-1%

Πηγή: ΓΤΕ - Επεξεργασία INSETTE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Τουρκία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 33% (38% το 2017) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 16% (18% το 2017), από τις ΗΠΑ με 7% (9% το 2017), από την Γερμανία με 6% (4% το 2017) και από τις Λοιπές με 38% (30% το 2017).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2017-2019

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +11% (από 209.855 χιλ. το 2017 σε 232.464 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-5%, από 24,9 εκατ. το 2017 σε 23,7 εκατ. το 2019), Θεσσαλίας (-3%, από 5,0 εκατ. το 2017 σε 4,9 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+15%, από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+7%, από 40,3 εκατ. το 2017 σε 43,3 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+0,1%, από 40,8 εκατ. το 2017 σε 40,8 εκατ. το 2019), Αττική (+16%, από 29,4 εκατ. το 2017 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+88%, από 5,4 εκατ. το 2017 σε 10,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+24%, από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+61%, από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+10%, από 3,6 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+48%, από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+77%, από 859 χιλ. το 2017 σε 1,5 εκατ. το 2019).

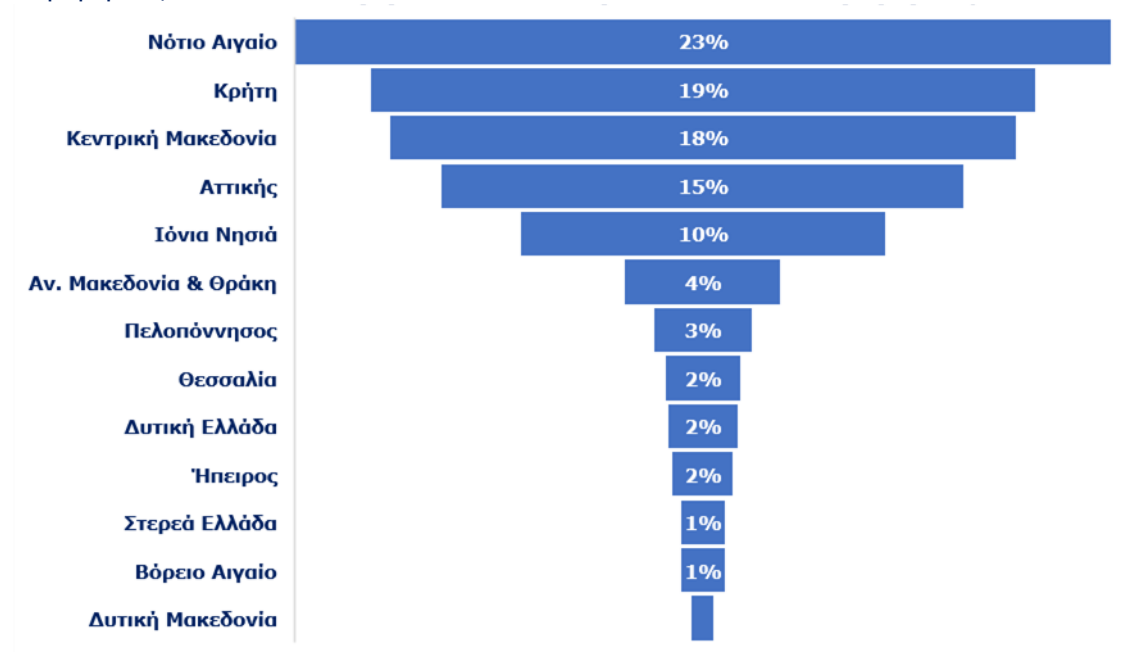
Πίνακας 46: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Νότιο Αιγαίο	46.210	51.084	53.169	15%
Κρήτη	40.271	43.819	43.256	7%
Κεντρική Μακεδονία	40.782	44.690	40.808	0%
Αττικής	29.437	31.386	34.028	16%
Ιόνια Νησιά	24.944	24.762	23.744	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.421	6.467	10.171	88%
Πελοπόννησος	5.214	6.614	6.466	24%
Θεσσαλία	5.027	4.217	4.889	-3%
Δυτική Ελλάδα	2.819	3.184	4.530	61%
Ήπειρος	3.643	3.362	4.003	10%
Στερεά Ελλάδα	2.013	2.998	2.978	48%
Βόρειο Αιγαίο	3.217	3.113	2.902	-10%
Δυτική Μακεδονία	859	1.316	1.520	77%
Ελλάδα	209.855	227.012	232.464	11%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (19%), την Κεντρική Μακεδονία (18%), την Αττική (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2017 κατά -10% (από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-25%, από 789 χιλ. το 2017 σε 596 χιλ. το 2019), της Τουρκίας (-3%, από 457 χιλ. το 2017 σε 445 χιλ. το 2019) και των ΗΠΑ (-54%, από 644 χιλ. το 2017 σε 299 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+14%, από 161 χιλ. το 2017 σε 184 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+18%, από 1,2 εκατ. το 2017 σε 1,4 εκατ. το 2019) αύξηση.

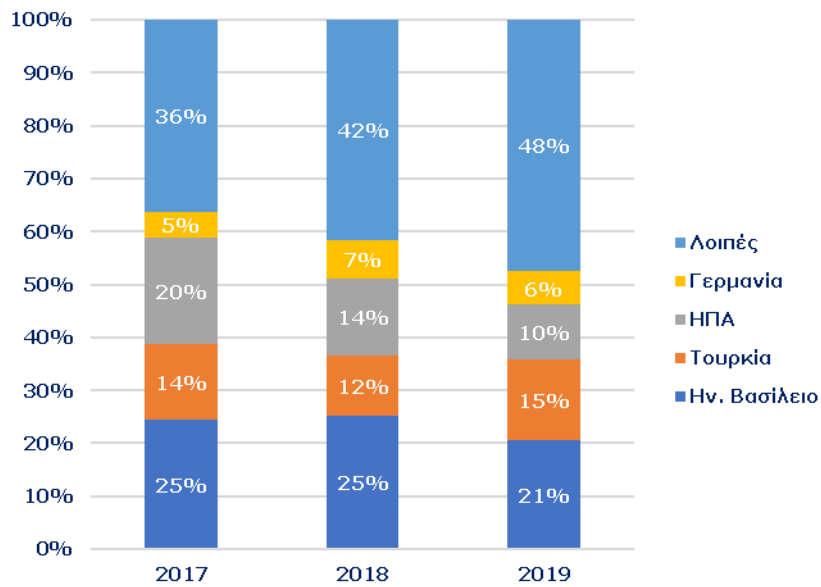
Πίνακας 47: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Ην. Βασίλειο	789	782	596	-25%
Τουρκία	457	360	445	-3%
ΗΠΑ	644	446	299	-54%
Γερμανία	161	232	184	14%
Λοιπές	1.166	1.294	1.379	18%
Σύνολο	3.217	3.113	2.902	-10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 21% (25% το 2017) και ακολουθούν από την Τουρκία με 15% (14% το 2017), από τις ΗΠΑ με 10% (20% το 2017), από την Γερμανία με 6% (5% το 2017) και από τις Λοιπές με 48% (36% το 2017).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2017-2019

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +24% (από € 14.202 εκατ. το 2017 σε € 17.680 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+42%, από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019), Κρήτη (+10%, από € 3,3 δισ. το 2017 σε € 3,6 δισ. το 2019), Αττική (+24%, από € 2,1 δισ. το 2017 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 1,9 δισ. το 2017 σε € 2,3 δισ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+8%, από € 1,8 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+56%, από € 282 εκατ. το 2017 σε € 440 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+36%, από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+23%, από € 290 εκατ. το 2017 σε € 355 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+21%, από € 216 εκατ. το 2017 σε € 261 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+62%, από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+68%, από € 45 εκατ. το 2017 σε € 76 εκατ. το 2019).

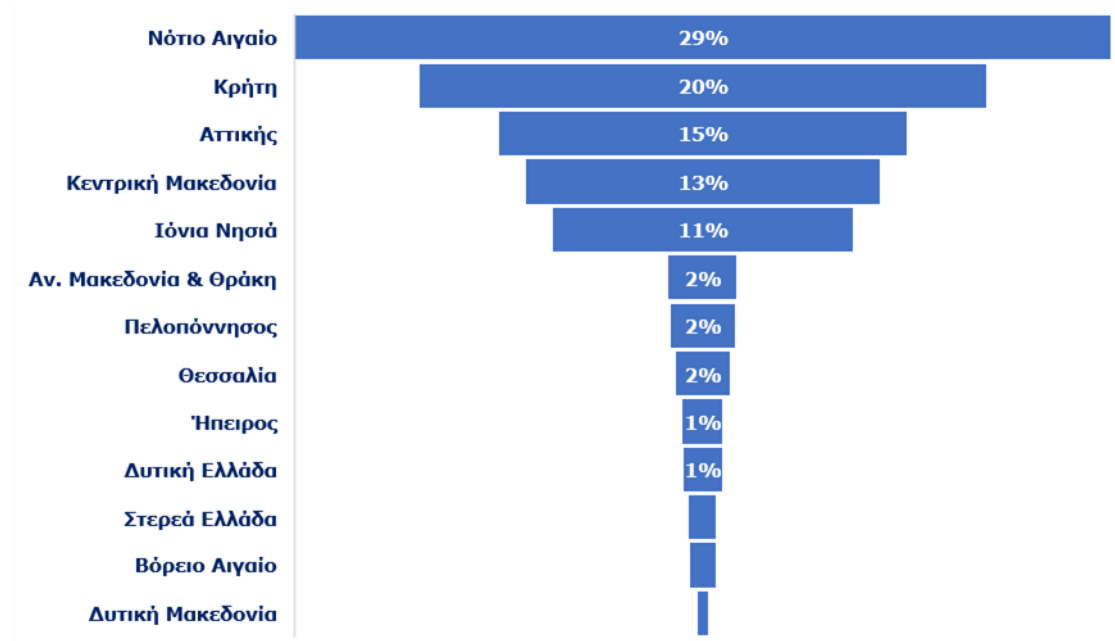
Πίνακας 48: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017-2019

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Νότιο Αιγαίο	3.653	4.414	5.175	42%
Κρήτη	3.260	3.134	3.601	10%
Αττικής	2.083	2.279	2.592	24%
Κεντρική Μακεδονία	1.852	2.275	2.250	21%
Ιόνια Νησιά	1.775	1.691	1.911	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	282	322	440	56%
Πελοπόννησος	307	415	417	36%
Θεσσαλία	290	270	355	23%
Ήπειρος	216	222	261	21%
Δυτική Ελλάδα	159	212	257	62%
Στερεά Ελλάδα	113	194	180	59%
Βόρειο Αιγαίο	167	164	165	-1%
Δυτική Μακεδονία	45	61	76	68%
Ελλάδα	14.202	15.653	17.680	24%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (15%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2017 κατά -1% (από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-12%, από € 43 εκατ. το 2017 σε € 38 εκατ. το 2019), της Τουρκίας (-31%, από € 36 εκατ. το 2017 σε € 25 εκατ. το 2019) και των ΗΠΑ (-76%, από € 28 εκατ. το 2017 σε € 7 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+19%, από € 9 εκατ. το 2017 σε € 11 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+67%, από € 51 εκατ. το 2017 σε € 85 εκατ. το 2019) αύξηση.

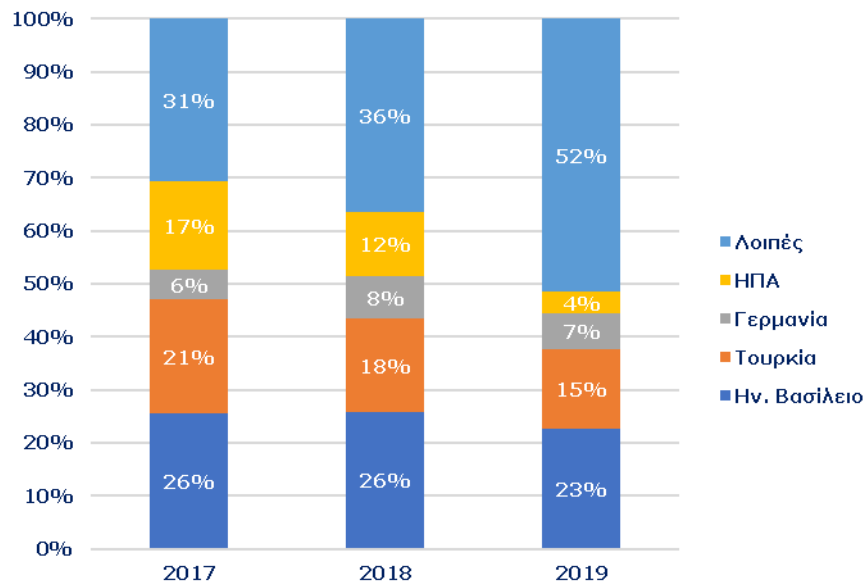
Πίνακας 49: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2017-2019

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Ην. Βασίλειο	43	42	38	-12%
Τουρκία	36	29	25	-31%
Γερμανία	9	13	11	19%
ΗΠΑ	28	20	7	-76%
Λοιπές	51	60	85	67%
Σύνολο	167	164	165	-1%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 23% (26% το 2017) και ακολουθούν από την Τουρκία με 15% (21% το 2017), από την Γερμανία με 7% (6% το 2017), από τις ΗΠΑ με 4% (17% το 2017) και από τις Λοιπές με 52% (31% το 2017).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2017-2019

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 458 το 2017 σε € 482 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-12%, από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 303 το 2017 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-45%, από € 209 το 2017 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+20%, από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019), Κρήτης (+0,4%, από € 678 το 2017 σε € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 598 το 2017 σε € 627 το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+0,5%, από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+5%, από € 418 το 2017 σε € 440 το 2019), Αττικής (+8%, από € 406 το 2017 σε € 438 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+30%, από € 255 το 2017 σε € 333 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+22%, από € 203 το 2017 σε € 248 το 2019).

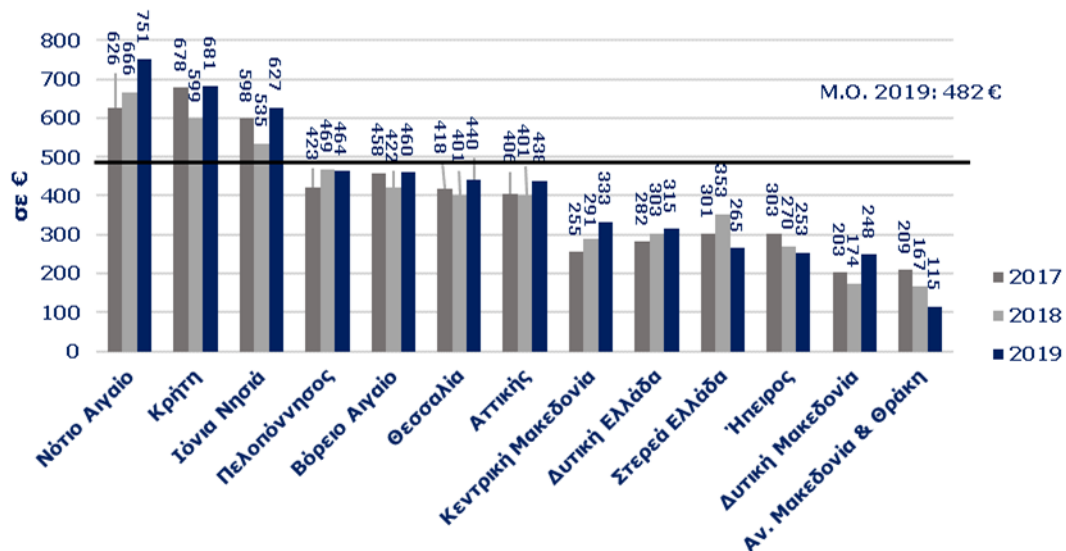
Πίνακας 50: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Νότιο Αιγαίο	626	666	751	20%
Κρήτη	678	599	681	0%
Ιόνια Νησιά	598	535	627	5%
Πελοπόννησος	423	469	464	10%
Βόρειο Αιγαίο	458	422	460	0%
Θεσσαλία	418	401	440	5%
Αττικής	406	401	438	8%
Κεντρική Μακεδονία	255	291	333	30%
Δυτική Ελλάδα	282	303	315	12%
Στερεά Ελλάδα	301	353	265	-12%
Ήπειρος	303	270	253	-17%
Δυτική Μακεδονία	203	174	248	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	209	167	115	-45%
Ελλάδα	458	449	482	5%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 626 το 2017, € 666 το 2018 και € 751 το 2019), Κρήτης (€ 678 το 2017, € 599 το 2018 και € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (€ 598 το 2017, € 535 το 2018 και € 627 το 2019), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 423 το 2017, € 469 το 2018 και € 464 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (ίδιο το 2017, € 458 το 2017, € 422 το 2018 και € 460 το 2019).

Διάγραμμα 65: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε οριακή αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +0,5% (από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη από την αγορά των Λοιπών (+34%, από € 468 το 2017 σε € 624 το 2019) αφού οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν μείωση. Ενδεικτικά: Ην. Βασίλειο (-0,3%, από € 639 το 2017 σε € 637 το 2019), Γερμανία (-9%, από € 579 το 2017 σε € 526 το 2019), ΗΠΑ (-67%, από € 846 το 2017 σε € 280 το 2019) και Τουρκία (-19%, από € 257 το 2017 σε € 208 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το 2018 και το 2019 υστερεί σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας κατά 6% και 5% αντίστοιχα, ενώ το 2017 βρίσκεται στα ίδια επίπεδα με το σύνολο της χώρας.

Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

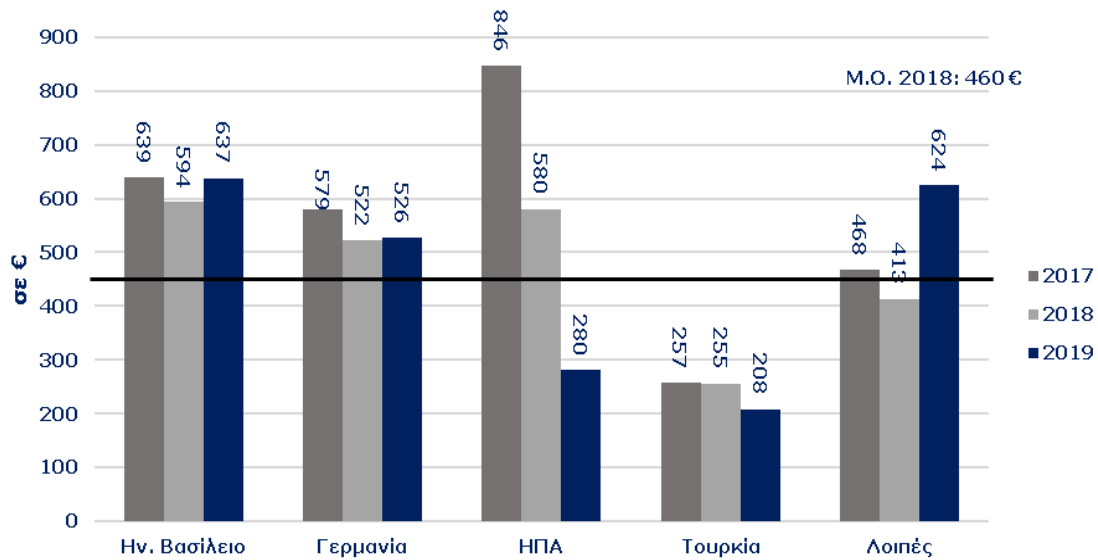
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Ην. Βασίλειο	639	594	637	0%
Γερμανία	579	522	526	-9%
ΗΠΑ	846	580	280	-67%
Τουρκία	257	255	208	-19%
Λοιπές	468	413	624	34%
Περιφέρεια	458	422	460	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 639 το 2017, € 594 το 2018 και € 637 το 2019) και της Γερμανίας (€ 579 το 2017, € 522 το 2018 και € 526 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, των ΗΠΑ (€ 846 το 2017, € 580 το 2018 και € 280 το 2019) μόνο τα έτη 2017 και 2018, των Λοιπών (€ 468 το 2017, € 413 το 2018 και € 624 το 2019) μόνο για τα έτη 2017 και 2019 ενώ αντίθετα μόνο η αγορά της Τουρκίας (€ 257 το 2017, € 255 το 2018 και € 208 το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη. Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε, όπως θα δούμε και κατωτέρω, ότι η χαμηλή Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη των επισκεπτών από την Τουρκία οφείλεται στην χαμηλή Διάρκεια Παραμονής αφού η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση τους είναι από τις υψηλότερες που καταγράφονται στην Περιφέρεια. Ως εκ τούτου η αγορά της

Τουρκίας παίζει καταλυτικό ρόλο στην διαμόρφωση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια αφού αποτελεί και την μεγαλύτερη σε μέγεθος αγορά της.

Διάγραμμα 66: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 68 το 2017 σε € 76 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 52 το 2017 σε € 50 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από € 52 το 2017 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+23%, από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019), Κρήτη (+3%, από € 81 το 2017 σε € 83 το 2019), Ιόνια Νησιά (+13%, από € 71 το 2017 σε € 80 το 2019), Αττική (+8%, από € 71 το 2017 σε € 76 το 2019), Θεσσαλία (+26%, από € 58 το 2017 σε € 73 το 2019), Ήπειρος (+10%, από € 59 το 2017 σε € 65 το 2019), Πελοπόννησος (+9%, από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+1%, από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019) και Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 45 το 2017 σε € 55 το 2019).

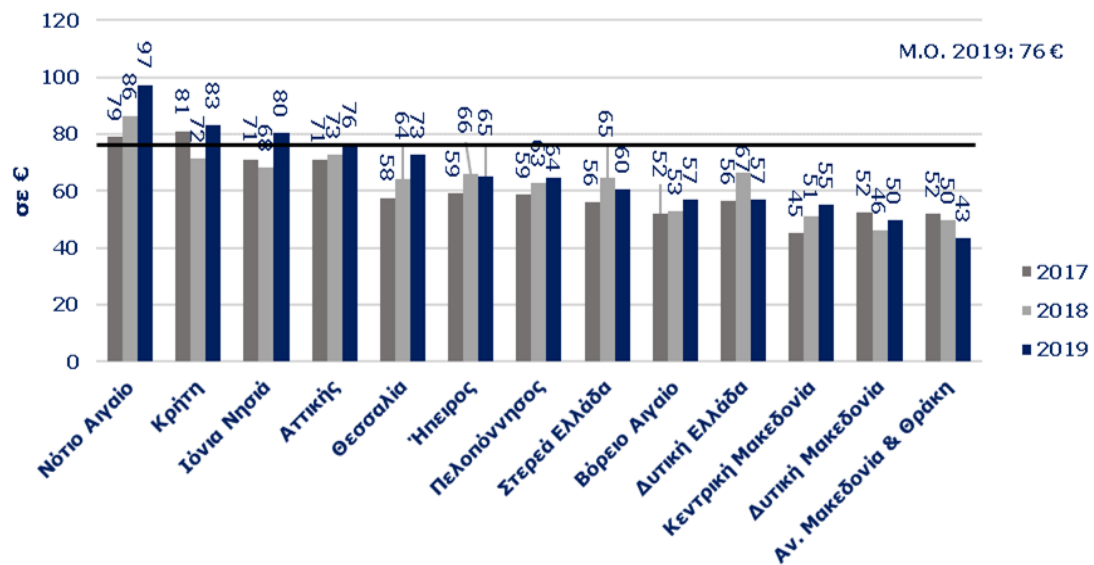
Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Νότιο Αιγαίο	79	86	97	23%
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	59	63	64	9%
Στερεά Ελλάδα	56	65	60	8%
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	56	67	57	1%
Κεντρική Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτική Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	68	69	76	12%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 79 το 2017, € 86 το 2018 και € 97 το 2019), Κρήτης (€ 81 το 2017, € 72 το 2018 και € 83 το 2019), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2017 και το 2019, € 71 το 2017, € 68 το 2018 και € 80 το 2019) και Αττικής (€ 71 το 2017, € 73 το 2018 και € 76 το 2019).

Διάγραμμα 67: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +10% (από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από τις αγορές της Γερμανίας (+4%, από € 58 το 2017 σε € 61 το 2019), του Ην. Βασιλείου (+17%, από € 54 το 2017 σε € 63 το 2019) και των Λοιπών (+41%, από € 44 το 2017 σε € 62 το 2019) αφού οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν μείωση. Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Τουρκία (-29%, από € 78 το 2017 σε € 55 το 2019) και ΗΠΑ (-48%, από € 43 το 2017 σε € 23 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 23%, 24% και 25% αντίστοιχα.

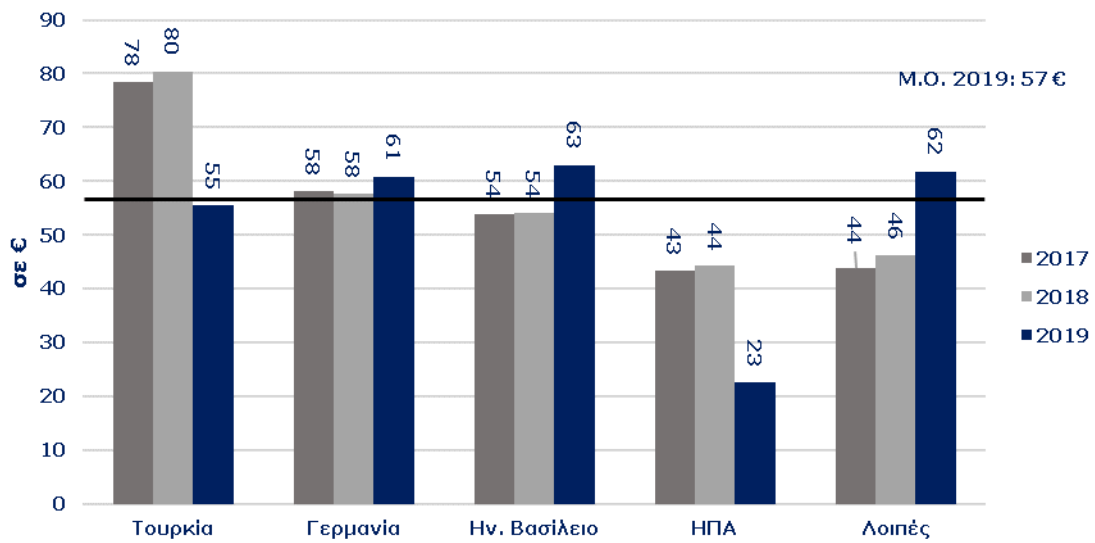
Πίνακας 53: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Τουρκία	78	80	55	-29%
Γερμανία	58	58	61	4%
Ην. Βασίλειο	54	54	63	17%
ΗΠΑ	43	44	23	-48%
Λοιπές	44	46	62	41%
Περιφέρεια	52	53	57	10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (€ 58 το 2017, € 58 το 2018 και € 61 το 2019) και του Ην. Βασιλείου (€ 54 το 2017, € 54 το 2018 και € 63 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, την αγορά της Τουρκίας (€ 78 το 2017, € 80 το 2018 και € 55 το 2019) μόνο για τα έτη 2017 και 2018, την αγορά των Λοιπών (€ 44 το 2017, € 46 το 2018 και € 62 το 2019) μόνο για το 2019 ενώ αντίθετα η αγορά των ΗΠΑ (€ 43 το 2017, € 44 το 2018 και € 23 το 2019) κατέγραψαν και για τα τρία έτη χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση.

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+0,3%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+0,3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+29%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-9%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιονίων Νήσων (-7%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

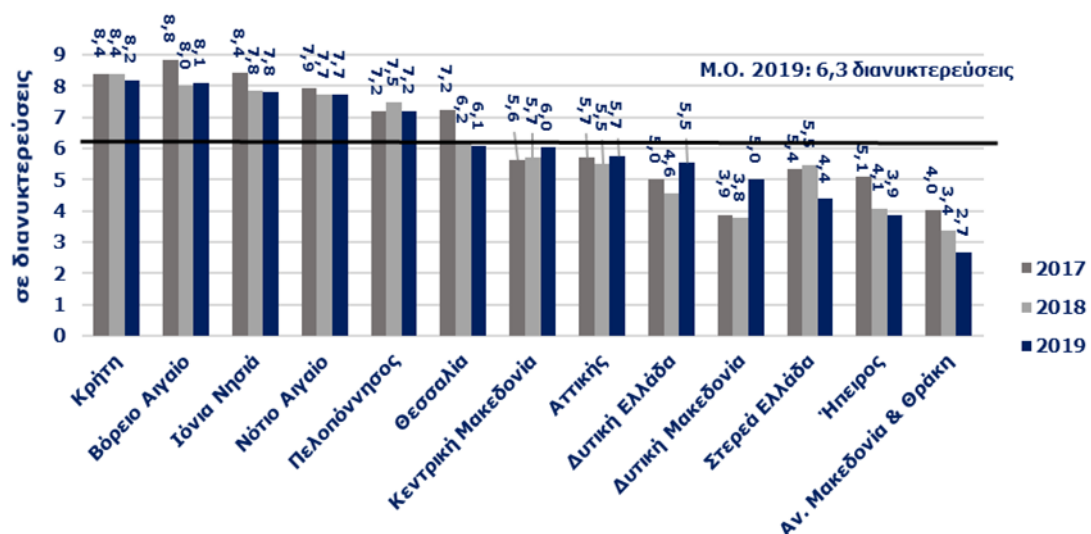
Πίνακας 54: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
Κρήτη	8,4	8,4	8,2	-2%
Βόρειο Αιγαίο	8,8	8,0	8,1	-9%
Ιόνια Νησιά	8,4	7,8	7,8	-7%
Νότιο Αιγαίο	7,9	7,7	7,7	-3%
Πελοπόννησος	7,2	7,5	7,2	0%
Θεσσαλία	7,2	6,2	6,1	-16%
Κεντρική Μακεδονία	5,6	5,7	6,0	7%
Αττικής	5,7	5,5	5,7	0%
Δυτική Ελλάδα	5,0	4,6	5,5	11%
Δυτική Μακεδονία	3,9	3,8	5,0	29%
Στερεά Ελλάδα	5,4	5,5	4,4	-18%
Ήπειρος	5,1	4,1	3,9	-24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	3,4	2,7	-34%
Ελλάδα	6,8	6,5	6,3	-6%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (8,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (7,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε μείωση την περίοδο 2017-2019 κατά -9% (από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές, όλες καταγράφουν μείωση με εξαίρεση την αγορά της Τουρκίας (+14%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (-37%, από 19,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ην. Βασίλειο (-15%, από 11,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Γερμανία (-13%, από 10,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (-5%, από 10,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2019 καταγράφει την 2^η υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής στο σύνολο των 13 Περιφερειών. Επίσης, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα έτη 2017, 2018 και 2019 έχει υπερκεράσει την Μέση Διάρκεια Παραμονής στο σύνολο της χώρας κατά 31%, 23% και 27% αντίστοιχα.

Πίνακας 55: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

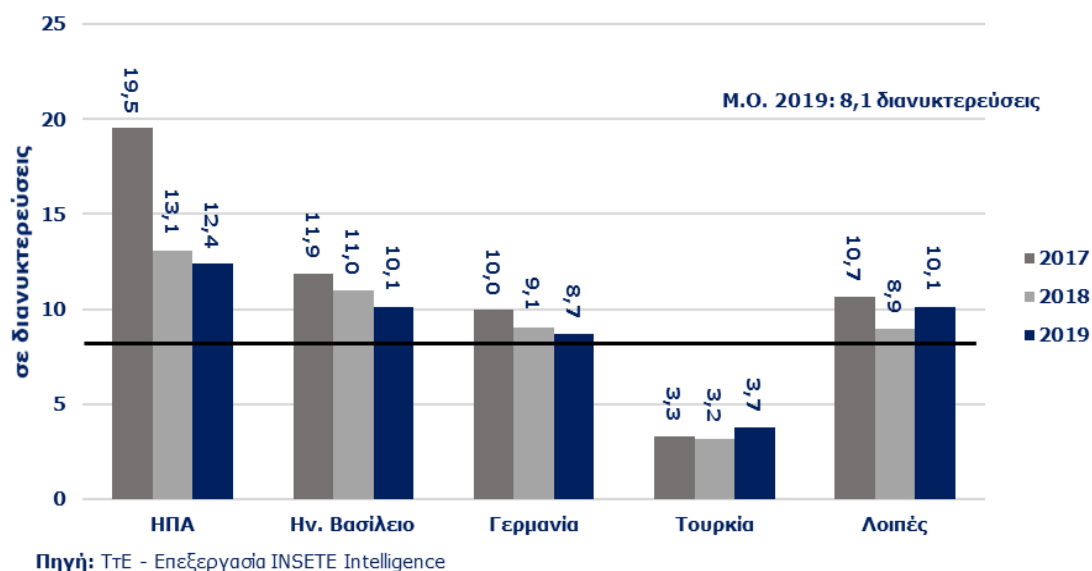
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
ΗΠΑ	19,5	13,1	12,4	-37%
Ην. Βασίλειο	11,9	11,0	10,1	-15%
Γερμανία	10,0	9,1	8,7	-13%
Τουρκία	3,3	3,2	3,7	14%
Λοιπές	10,7	8,9	10,1	-5%
Περιφέρεια	8,8	8,0	8,1	-9%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Συγκριτικά με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (19,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 13,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (11,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 11,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019), της Γερμανίας (10,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 9,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (10,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ενώ αντίθετα

μόνο η αγορά της Τουρκίας (3,3 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία χρόνια.

Διάγραμμα 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες αγορές

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου παρά το νησιωτικό της χαρακτήρα καταγράφει τον 2^ο χαμηλότερο αριθμό επισκέψεων στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Τουρκία: η τουρκική αγορά αποτελεί για το 2019 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας αύξηση επισκέψεων την περίοδο 2018-2019 κατά +5% (από 113 χιλ. το 2018 σε 119 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ισχυρή πολιτική απάντηση μείωσε τις άμεσες οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης με κόστος την περαιτέρω μείωση του μαξιλαριού ασφαλείας. Αν και η οικονομική δραστηριότητα ανέκαμψε γρήγορα το καλοκαίρι, οι αδυναμίες και η απόσυρση πολιτικών τόνωσης της οικονομίας είναι πιθανόν να μειώσουν την ένταση της ανάκαμψης. Παρά τις ήπιες πιέσεις στο κόστος των αγαθών και των υπηρεσιών, οι υψηλές προσδοκίες για τον πληθωρισμό και οι προκλήσεις για την αξιοπιστία της νομισματικής πολιτικής αναμένεται να οδηγήσουν σε μια αργή πορεία αποπληθωρισμού. Οι κίνδυνοι είναι γενικά ισορροπημένοι και εν μέρει επηρεάζονται από τις γεωπολιτικές εξελίξεις. Ο δημοσιονομικός χώρος αναμένεται να παραμείνει περιορισμένος ενώ το διαρκώς υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα και οι προσαρμογές της ροής των αποθεμάτων αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω το δημόσιο χρέος.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας μείωση κατά -17% (από 71 χιλ. το 2018 σε 59 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020, λόγω της μεγάλης μείωσης της εγχώριας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Η ανάκαμψη το 2021 προβλέπεται να είναι ήπια. Η ιδιωτική κατανάλωση οφείλεται για το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης το 2021, ενώ οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αναμένεται να πάρουν περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν λόγω των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες, πολύ λιγότερο ευεργετικές εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος πάνω από τα επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ το χρέος

αναμένεται να παραμείνει πολύ πάνω από το 100% του ΑΕΠ για όλη την περίοδο πρόβλεψης.

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την 3^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας μείωση επισκέψεων κατά -29% (από 34 χιλ. το 2018 σε 24 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αμερικανική οικονομία ανέκαμψε σχετικά γρήγορα, μετά την κατάρρευση που σημειώθηκε τον Απρίλιο και τον Μάιο, χάρη στην ισχυρή ιδιωτική ζήτηση, την βελτίωση της αγοράς εργασίας, την ακολουθούμενη πολύ φιλική νομισματική πολιτική και το μεγάλο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης. Η οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να ανακάμπτει στα επόμενα τρίμηνα, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ η αβεβαιότητα παραμένει ασυνήθιστα αυξημένη.

Γερμανία: η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 4^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας μείωση κατά -17% (από 26 χιλ. το 2018 σε 21 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε ιστορική ύφεση το 2020, η οποία όμως αναμένεται να ανακάμψει το 2021 και το 2022. Αν και η πτώση του τρέχοντος έτους φαίνεται πιθανότατα να είναι λιγότερο σοβαρή απ' ότι αναμενόταν αρχικά, οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων κοροναϊού και των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η μεταποίηση. Μεγάλης κλίμακας πολιτικές παρεμβάσεις αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται για την αποφυγή πτωχεύσεων και μαζικών απολύσεων. Το δημοσιονομικό κόστος της κρίσης θα συνεχίσει να συσσωρεύεται, αλλά το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί το 2021 και το 2022.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁸, 2014-2019

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 14 εκατ. το 2014 σε 21 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+90%, από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+55%, από 3,3 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+34%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+43%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+84%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+66%, από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+46%, από 783 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+70%, από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+31%, από 551 χιλ. το 2014 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+27%, από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+56%, από 391 χιλ. το 2014 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+24%, από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+20%, από 127 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2019).

Πίνακας 56: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

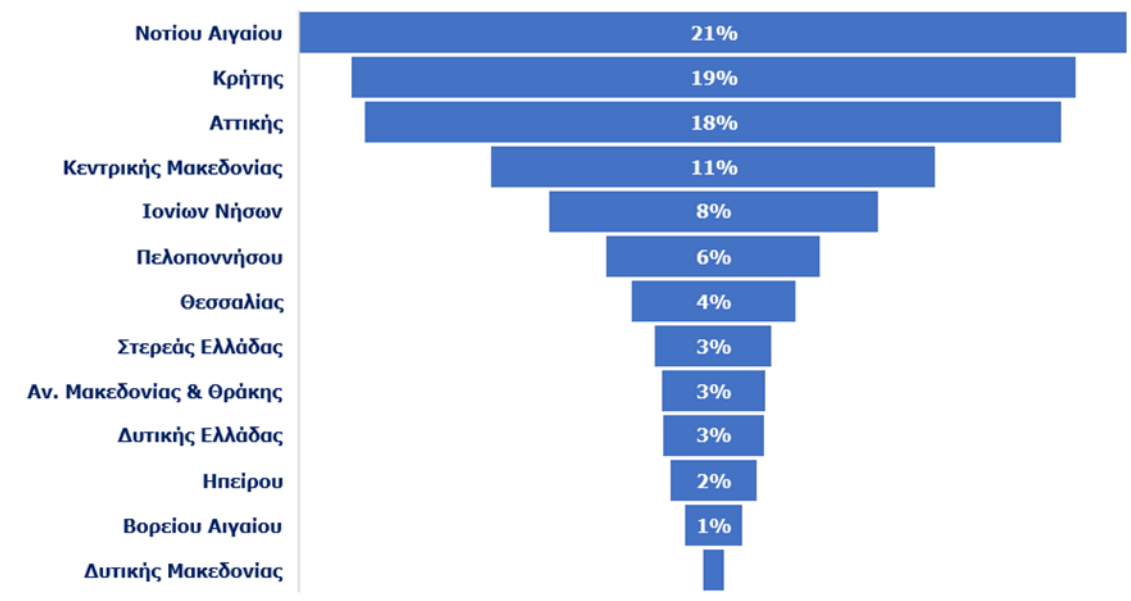
Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	5.519.195	5.756.216	90%
Κρήτης	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	5.123.357	5.033.786	55%
Αττικής	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.752.032	4.844.993	34%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	3.078.324	3.092.167	43%
Ιονίων Νήσων	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	2.249.351	2.290.210	84%
Πελοποννήσου	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.545.023	1.492.741	66%
Θεσσαλίας	783.215	814.656	813.763	923.834	1.103.055	1.145.714	46%
Στερεάς Ελλάδας	481.002	513.600	541.231	598.656	777.273	817.403	70%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	550.722	606.705	605.998	649.015	715.274	720.197	31%
Δυτικής Ελλάδας	555.166	645.768	588.632	633.483	703.144	704.592	27%
Ηπείρου	390.806	385.687	406.791	457.581	620.253	611.459	56%
Βορείου Αιγαίου	323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%
Δυτικής Μακεδονίας	126.992	122.935	118.766	131.741	143.538	152.498	20%
Ελλάδα	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	26.718.867	27.063.766	55%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁸ Για τα έτη 2010-2017 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης (19%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2019

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+66%, από 11,9 εκατ. το 2014 σε 19,7 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+33%, από 5,5 εκατ. το 2014 σε 7,4 εκατ. το 2019). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 68% το 2014 σε 73% το 2019) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 32% το 2014 σε 27% το 2019).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 το 1% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +24% σε σύγκριση με το 2014 (από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 215 χιλ. το 2014 σε 264 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +28% (από 108 χιλ. το 2014 σε 138 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες καταγράφουν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Λέσβου (-3%, από 123 χιλ. το 2014 σε 119 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+48%, από 119 χιλ. το 2014 σε 176 χιλ. το 2019), Χίου (+4%, από 58 χιλ. το 2014 σε 61 χιλ. το 2019), Λήμνου (+160, από 13 χιλ. το 2014 σε 34 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+12%, από 11 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί την περίοδο 2014-2019 αν και κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, εντούτοις εμφάνισαν οριακή μείωση στο μερίδιό τους (από 67% το 2014 σε 66% το 2019) έναντι των ημεδαπών (33% το 2014 σε 34% το 2019 των ημεδαπών).

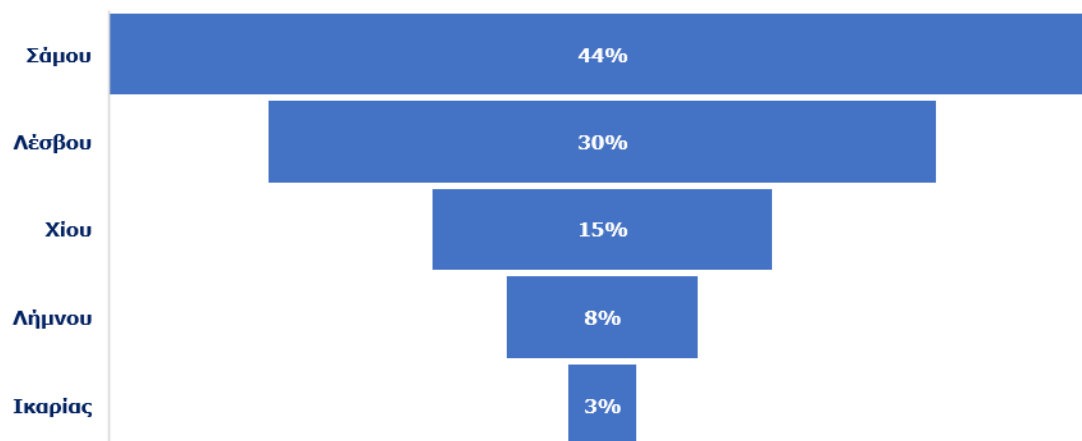
Πίνακας 57: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σάμου	Αλλοδαποί	99.609	104.817	89.177	111.122	141.223	143.498	44%
	Ημεδαποί	18.997	19.713	20.196	22.687	28.493	32.223	70%
Λέσβου	Αλλοδαποί	76.251	90.201	53.358	65.531	72.297	68.706	-10%
	Ημεδαποί	46.257	41.432	38.525	47.000	48.811	50.514	9%
Χίου	Αλλοδαποί	33.553	37.628	30.166	34.974	27.133	30.195	-10%
	Ημεδαποί	24.866	24.935	21.870	23.619	28.113	30.331	22%
Λήμνου	Αλλοδαποί	3.520	15.120	13.185	14.974	15.348	17.256	390%
	Ημεδαποί	9.628	9.608	11.201	13.146	17.695	16.867	75%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	2.418	3.447	2.050	2.376	2.359	3.872	60%
	Ημεδαποί	8.433	6.463	6.732	7.670	7.576	8.328	-1%
Σύνολο	Αλλοδαποί	215.351	251.213	187.936	228.977	258.360	263.527	22%
	Ημεδαποί	108.181	102.151	98.524	114.122	130.688	138.263	28%
Σύνολο Περιφέρειας		323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Σάμου (44%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (30%), Χίου (15%), Λήμνου (8%) και Ικαρίας (3%).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 74 εκατ. το 2014 σε 109 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+71%, από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+36%, από 20,6 εκατ. το 2014 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+61%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+36%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+31%, από 7,8 εκατ. το 2014 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+62%, από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+36%, από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+67%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+28%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+21%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+26%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+66%, από 938 χιλ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+3%, από 303 χιλ. το 2014 σε 313 χιλ. το 2019).

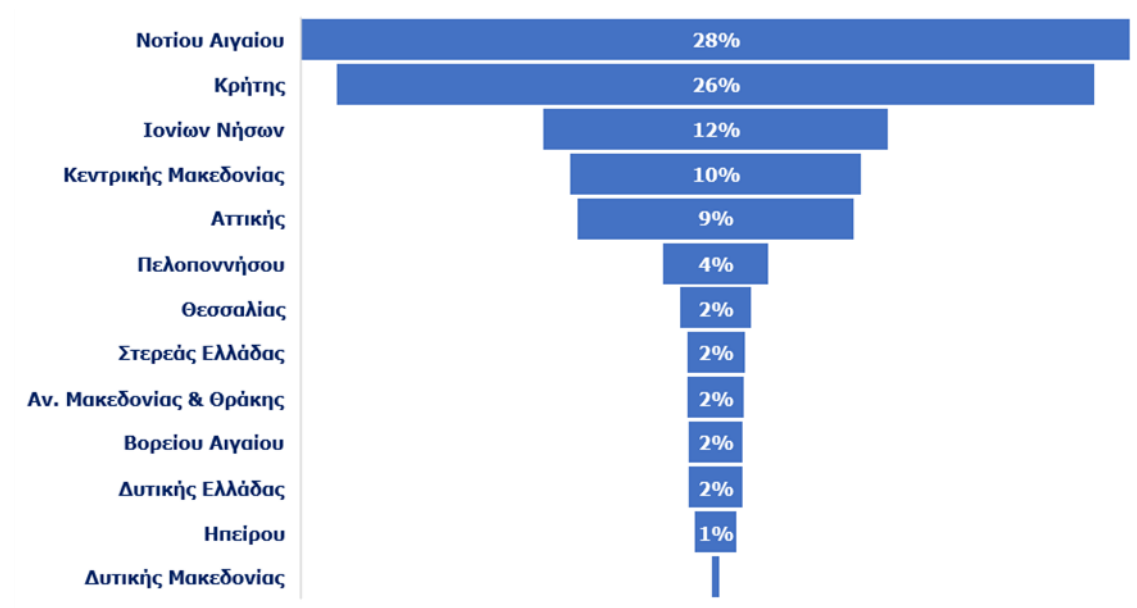
Πίνακας 58: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	29.827.901	30.592.824	71%
Κρήτης	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	29.003.095	27.962.541	36%
Ιονίων Νήσων	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	12.772.411	12.790.429	61%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	10.741.397	10.809.343	36%
Αττικής	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	10.172.299	10.260.847	31%
Πελοποννήσου	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	4.056.025	3.936.868	62%
Θεσσαλίας	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.612.402	2.661.626	36%
Στερεάς Ελλάδας	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	2.164.657	2.163.593	67%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	2.185.358	2.152.142	28%
Βορείου Αιγαίου	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%
Δυτικής Ελλάδας	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.972.498	1.999.273	26%
Ηπείρου	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.550.470	1.558.985	66%
Δυτικής Μακεδονίας	302.976	288.976	269.903	294.448	340.159	312.803	3%
Ελλάδα	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	109.458.724	109.206.980	48%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+52%, από 60,9 εκατ. το 2014 σε 92,4 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+29%, από 13,0 εκατ. το 2014 σε 16,8 εκατ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 82% το 2014 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 18% το 2014 σε 15% το 2019).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 μόλις το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +21% σε σύγκριση με το 2014 (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +19% (από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +30% (από 360 χιλ. το 2014 σε 468 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Λέσβου (-2%, από 563 χιλ. το 2014 σε 551 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+29%, από 809 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Χίου (+4%, από 177 χιλ. το 2014 σε 184 χιλ. το 2019), Λήμνου (+199%, από 59 χιλ. το 2014 σε 178 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+8%, από 44 χιλ. το 2014 σε 47 χιλ. το 2019). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου προέρχεται από αλλοδαπούς τουρίστες (από 78% το 2014 σε 77% το 2019).

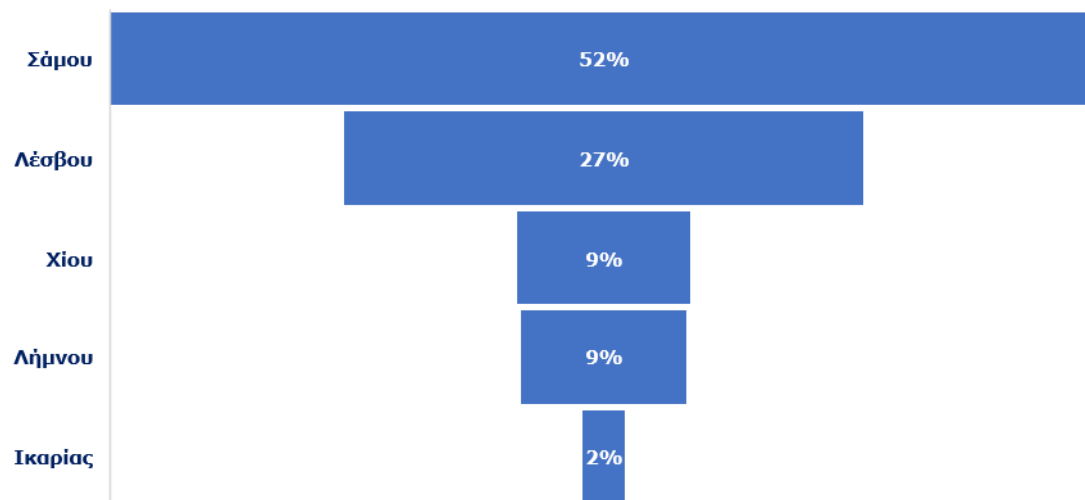
Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σαμου	Αλλοδαποί	718.912	709.162	590.020	741.378	935.725	897.559	25%
	Ημεδαποί	90.554	88.238	101.513	108.417	137.558	148.040	63%
Λέσβου	Αλλοδαποί	434.860	467.484	356.496	384.029	463.702	411.283	-5%
	Ημεδαποί	128.423	116.539	109.367	134.514	133.719	139.863	9%
Χίου	Αλλοδαποί	107.081	123.350	134.474	117.498	91.903	94.026	-12%
	Ημεδαποί	70.309	73.024	66.388	71.042	92.464	90.369	29%
Λήμνου	Αλλοδαποί	21.161	104.170	92.230	99.479	105.973	118.220	459%
	Ημεδαποί	38.176	37.142	41.187	47.686	56.964	59.346	55%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	10.812	17.198	9.835	11.781	11.910	17.065	58%
	Ημεδαποί	32.767	28.217	29.275	34.847	30.134	29.935	-9%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.292.826	1.421.364	1.183.055	1.354.165	1.609.213	1.538.153	19%
	Ημεδαποί	360.229	343.160	347.730	396.506	450.839	467.553	30%
Σύνολο Περιφέρειας		1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Σάμου εμφάνισε το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (52%) και ακολούθως οι Ενότητες Λέσβου (27%), Χίου (9%), Λήμνου (9%) και Ικαρίας (2%).

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2014 σε 49% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Κρήτη (από 62% το 2014 σε 57% το 2019), το Βόρειο Αιγαίο (από 36% το 2014 σε 35% το 2019) και την Δυτική Μακεδονία (από 18% το 2014 σε 15% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (από 55% το 2014 σε 58% το 2019), Ιόνια Νησιά (από 54% το 2014 σε 57% το 2019), Αττική (από 45% το 2014 σε 49% το 2019), Δυτική Ελλάδα (από 32% το 2014 σε 33% το 2019), Θεσσαλία (από 30% το 2014 σε 32% το 2019), Πελοπόννησο (από 27% το 2014 σε 32% το 2019), Ήπειρο (από 27% το 2014 σε 30% το 2019) και Στερεά Ελλάδα (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ποσοστό πληρότητας στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (από 44% το 2014 σε 44% το 2019) και Α. Μακεδονίας & Θράκης (από 34% το 2014 σε 34% το 2019) παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο.

Πίνακας 60: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Νοτίου Αιγαίου	55%	59%	58%	62%	59%	58%
Ιονίων Νήσων	54%	60%	62%	64%	60%	57%
Κρήτης	62%	62%	65%	67%	62%	57%
Αττικής	45%	47%	47%	51%	50%	49%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	46%	46%	49%	44%	44%
Βορείου Αιγαίου	36%	39%	33%	37%	36%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	36%	36%	37%	35%	34%
Δυτικής Ελλάδας	32%	34%	35%	36%	34%	33%
Θεσσαλίας	30%	30%	30%	32%	32%	32%
Πελοποννήσου	27%	27%	31%	32%	34%	32%
Ηπείρου	27%	26%	28%	31%	30%	30%
Στερεάς Ελλάδας	22%	23%	26%	28%	28%	27%
Δυτικής Μακεδονίας	18%	17%	16%	17%	17%	15%
Ελλάδα	47%	49%	50%	53%	51%	49%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 36% το 2014 σε 35% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (από 41% το 2014 σε 43% το 2019) και Λήμνου (από 21% το 2014 σε 38% το 2019) να σημειώνουν βελτίωση και τις Ενότητες Λέσβου (από 39% το 2014 σε 31% το 2019), Χίου (από 26% το 2014 σε 22% το 2019) και Ικαρίας (από 23% το 2014 σε 21% το 2019) επιδείνωση.

Πίνακας 61: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Σάμου	41%	44%	39%	45%	45%	43%
Λήμνου	21%	38%	35%	37%	34%	38%
Λέσβου	39%	40%	31%	33%	34%	31%
Χίου	26%	28%	28%	26%	22%	22%
Ικαρίας	23%	23%	20%	24%	20%	21%
Βόρειο Αιγαίο	36%	39%	33%	37%	36%	35%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014-2019

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +72% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +109% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +12% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 62: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

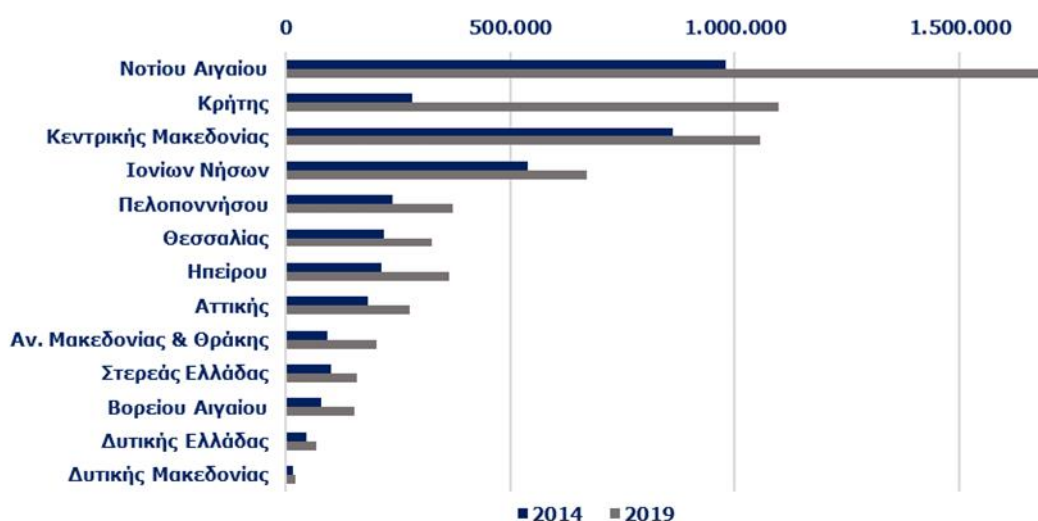
Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	1.360.945	178%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	532.027	9%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	1.015.320	307%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	80.885	146%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	938.572	39%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	116.185	-38%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	632.395	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	38.368	-44%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	183.670	98%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	189.212	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	258.685	137%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	105.475	0%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	179.517	74%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	145.396	24%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	123.797	96%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	153.976	29%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	166.972	165%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	36.952	17%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	36.765	1756%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	121.832	21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	105.432	42%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	49.253	800%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	24.186	115%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	45.720	26%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	3.620	71%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	17.466	13%
	Αλλοδαποί	2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	5.029.876	109%
	Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408	1.632.747	12%
Σύνολο Χώρας		3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359	6.662.623	72%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+288% ή +814 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.096 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+93% ή +913 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.893 χιλ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+22% ή +192 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 1.055 χιλ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+24% ή +131 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014-2019 (από 62% το 2014 σε 75% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 25% το 2019). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 75: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +94% ή +75 χιλ. (από 80 χιλ. το 2014 σε 155 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +42% (από 74 χιλ. το 2014 σε 105 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +800% (από 5 χιλ. το 2014 σε 49 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +61% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +82% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +6% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 63: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	6.081.967	191%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	2.282.470	16%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	5.217.908	7%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	415.978	-51%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	5.253.003	253%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	338.956	179%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	4.772.731	44%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	264.017	-44%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	1.404.505	132%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	317.732	6%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	865.636	57%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	489.003	28%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	907.484	187%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	142.932	48%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	553.012	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	474.427	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	646.245	13%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	238.649	563%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	361.572	44%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	353.863	13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	242.460	3519%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	379.992	46%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	84.228	65%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	146.720	-32%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	6.355	38%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	35.720	11%
	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905	26.397.106	82%
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836	5.880.459	6%
Σύνολο Χώρας		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741	32.277.565	61%

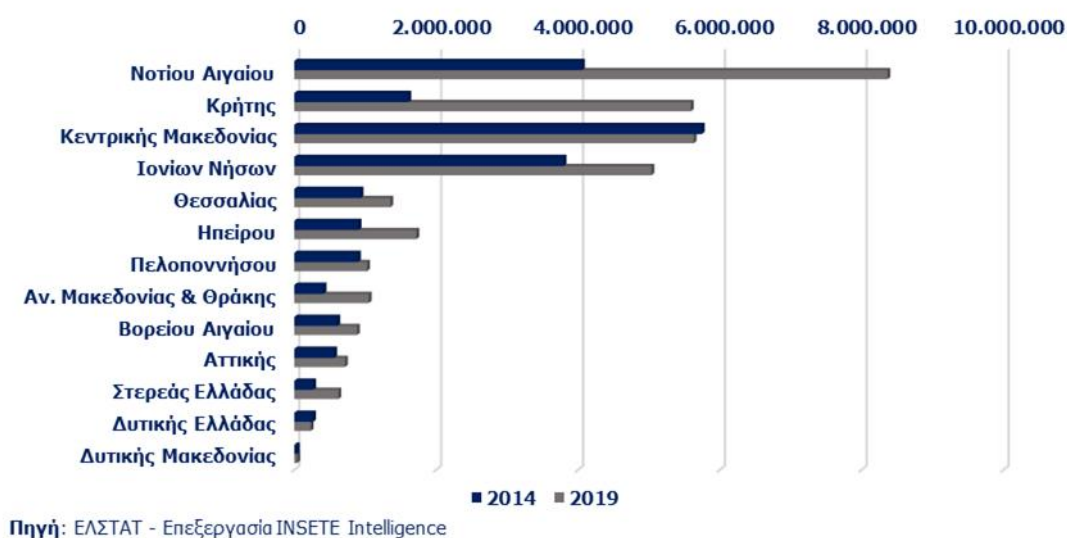
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019) και της Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+106% ή +4,3 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019), της Κρήτης (+248% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019), των Ιονίων Νήσων (+33% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και της Ηπείρου (+90% ή +816 χιλ., από 906 χιλ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων

Νήσων το 2019 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014-2019 (από 72% το 2014 σε 82% το 2019) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 76: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +46% ή +278 χιλ. (από 607 χιλ. το 2014 σε 885 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +13% (από 571 χιλ. το 2014 σε 646 χιλ. το 2019) και από ημεδαπούς αύξηση κατά +563% (από 36 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018-2019

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts⁹,
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2018-2019 στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται όπως είναι φυσικό τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο.

Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι διαθέσιμοι μήνες καταγράφουν μείωση με εξαίρεση τον Μάιο (+1%, από € 115 το 2018 σε € 116 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιποι μήνες: Ιούνιος (-8%, από € 174 το 2018 σε € 159 το 2019), Ιούλιος (-19%, από € 218 το 2018 σε € 176 το 2019), Αύγουστος (-23%, από € 238 το 2018 σε € 183 το 2019), Σεπτέμβριος (-16%, από € 156 το 2018 σε € 131 το 2019), Οκτώβριος (-12%, από € 123 το 2018 σε € 108 το 2019) και Νοέμβριος (-7%, από € 108 το 2018 σε € 100 το 2019).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+3%, από € 73 το 2018 σε € 75 το 2019), Φεβρουάριο (+0,1%, από € 74 το 2018 σε € 74 το 2019), Μάρτιο (+3%, από € 73 το 2018 σε € 75 το 2019), Απρίλιο (+4%, από € 82 το 2018 σε € 86 το 2019), Μάιο (+2%, από € 76 το 2018 σε € 78 το 2019) και Νοέμβριο (+30%, από € 75 το 2018 σε € 97 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Ιούνιο (-1%, από € 93 το 2018 σε € 92 το 2019), Ιούλιο (-2%, από € 115

⁹ Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

το 2018 σε € 113 το 2019), Αύγουστο (-7%, από € 124 το 2018 σε € 116 το 2019), Σεπτέμβριο (-9%, από € 93 το 2018 σε € 85 το 2019) και Οκτώβριο (-1%, από € 75 το 2018 σε € 74 το 2019) μείωση.

Στα 3* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο (-3%, από € 79 το 2018 σε € 77 το 2019), Αύγουστο (-6%, από € 85 το 2018 σε € 80 το 2019) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 60 το 2018 σε € 60 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιποι μήνες: Ιανουάριος (+66%, από € 48 το 2018 σε € 79 το 2019), Φεβρουάριος (+35%, από € 51 το 2018 σε € 69 το 2019), Μάρτιος (+20%, από € 52 το 2018 σε € 63 το 2019), Απρίλιος (+6%, από € 57 το 2018 σε € 60 το 2019), Μάιος (+6%, από € 53 το 2018 σε € 56 το 2019), Ιούνιος (+1%, από € 64 το 2018 σε € 65 το 2019), Οκτώβριος (+4%, από € 56 το 2018 σε € 58 το 2019) και Νοέμβριος (+13%, από € 53 το 2018 σε € 60 το 2019).

Η εικόνα στα δωμάτια 1*-2* είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιούνιο (-2%, από € 50 το 2018 σε € 49 το 2019) και Ιούλιο (-6%, από € 63 το 2018 σε € 59 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Ιανουάριο (+183%, από € 43 το 2018 σε € 122 το 2019), Μάρτιο (+135%, από € 42 το 2018 σε € 99 το 2019) και Φεβρουάριο (+132%, από € 44 το 2018 σε € 102 το 2019).

Πίνακας 64: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2018-2019

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2018 - 2019												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ
Ιανουάριος	Μ.Δ.	97		73	75	3%	48	79	66%	43	122	183%
Φεβρουάριος	Μ.Δ.	100		74	74	0%	51	69	35%	44	102	132%
Μάρτιος	Μ.Δ.	87		73	75	3%	52	63	20%	42	99	135%
Απρίλιος	Μ.Δ.	109		82	86	4%	57	60	6%	42	54	27%
Μάιος	115	116	1%	76	78	2%	53	56	6%	48	53	9%
Ιούνιος	174	159	-8%	93	92	-1%	64	65	1%	50	49	-2%
Ιούλιος	218	176	-19%	115	113	-2%	79	77	-3%	63	59	-6%
Αύγουστος	238	183	-23%	124	116	-7%	85	80	-6%	95	125	31%
Σεπτέμβριος	156	131	-16%	93	85	-9%	60	60	-1%	49	56	14%
Οκτώβριος	123	108	-12%	75	74	-1%	56	58	4%	43	47	9%
Νοέμβριος	108	100	-7%	75	97	30%	53	60	13%	41	43	4%
Δεκέμβριος	97	Μ.Δ.		83	Μ.Δ.		56	Μ.Δ.		49	Μ.Δ.	

Πηγή: Trivago - Ενεργειακή INSET Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 1.505 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.594 ξενοδοχεία¹⁰ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 129.101 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹¹.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 40% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5*, Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Κυκλάδων για τα ξενοδοχεία 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹², ΚΠΦ¹³, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

¹⁰ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

¹¹ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹² Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹³ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 65: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	82.856	115.970	99.219	101.570
Κύκλος Εργασιών	2.941.495.981	2.189.870.403	988.629.544	699.449.071
ΚΠΦΤΑ	863.077.696	542.784.689	210.627.481	110.776.888
ως % του Κύκλου Εργασιών	29%	25%	21%	16%
ΚΠΦ	142.679.063	232.456.728	60.475.942	37.080.164
ως % του Κύκλου Εργασιών	5%	11%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	1.893.281.519	1.051.359.492	376.545.212	190.008.075
Ίδια Κεφάλαια	5.582.619.328	3.545.016.844	2.038.342.293	1.554.048.054
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.567.534.467	1.509.276.884	651.694.485	206.947.393
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,4	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,3	2,8	3,1	1,9

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 6,8 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 12,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 6,9 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,5 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ίδιων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ σε επίπεδο ΚΠΦ υστερούν έναντι μόνο των 4*. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως μάλλον χαμηλός, για τα 4* ως ικανοποιητικοί και οι δύο, για τα 3* ως ικανοποιητικός και ως μάλλον χαμηλός αντίστοιχα ενώ για τα 2* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 66: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	35.501	18.883	9.964	6.886
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.850	9.066	3.795	1.871
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.377	30.568	20.544	15.300
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	55.126	13.014	6.568	2.037

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 66, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 65.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 108 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 113 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 5.217 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 63% των μονάδων και το 74% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, 50% των μονάδων και το 51% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 32% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 28% των μονάδων και το 34% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 67: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2018				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	939	1.686	4.576	4.111
Κύκλος Εργασιών	16.793.383	17.222.712	37.052.151	16.740.814
ΚΠΦΤΑ	3.245.130	454.199	7.641.441	2.697.656
ως % του Κύκλου Εργασιών	19%	3%	21%	16%
ΚΠΦ	632.281	-2.517.731	2.863.043	374.755
ως % του Κύκλου Εργασιών	4%	-15%	8%	2%
Καθαρά Πάγια	12.023.954	8.717.474	4.816.915	5.270.723
Ίδια Κεφάλαια	37.027.739	92.594.392	111.719.655	76.533.604
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	13.353.862	11.693.063	23.986.402	5.486.779
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,4	0,1	0,2	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	4,1	25,7	3,1	2,0

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 88 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια είναι περίπου € 318 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός περίπου € 55 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 31 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 3*, συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες, έχουν σημαντικά υψηλότερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια. Τα 5* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα Καθαρά Πάγια.
- Οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών στις κατηγορίες ξενοδοχείων 5*, 3* και 2* κρίνονται ως χαμηλοί ενώ στα 4*

ξενοδοχεία ως πολύ χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ για την κατηγορία 3* κρίνεται ως ικανοποιητικός, για τα 5* και 2* ως χαμηλός ενώ για τα 4* ο δείκτης είναι αρνητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς για όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα ξενοδοχεία 4* ο οποίος κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 68: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2018				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	17.884	10.215	8.097	4.072
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	12.805	5.171	1.053	1.282
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	39.433	54.920	24.414	18.617
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	14.221	6.935	5.242	1.335

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 68, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Καθαρά Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαίρεση αποτελούν τα Καθαρά Πάγια για τα 2* ξενοδοχεία που είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 3* ξενοδοχείων και τα Ίδια Κεφάλαια για τα 4* ξενοδοχεία που είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 5* ξενοδοχείων.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5* (βλ. Πίνακα 66) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συγκριτικά με το σύνολο της Ελλάδας ενώ το αντίστροφο συμβαίνει στα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο, με εξαίρεση τα 5* ξενοδοχεία.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018-2019

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2019 βασίζονται σε 470 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-19		
	2018	2019
Ήπειρος	89,9%	91,0%
Κυκλάδες	90,0%	90,5%
Βόρειο Αιγαίο	86,2%	87,1%
Κρήτη	86,2%	87,1%
Θεσσαλία	86,2%	87,0%
Κεν. Μακεδονία	86,0%	86,9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85,6%	86,7%
Δωδεκάνησα	85,8%	86,4%
Πελοπόννησος	84,9%	86,2%
Στερεά Ελλάδα	85,1%	85,8%
Αττική	84,6%	85,9%
Ιόνια Νησιά	85,0%	85,3%
GRI	86,3%	87,1%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 69 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,3% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους. Συγκεκριμένα, Ήπειρος (από 89,9% το 2018 σε 91,0% το 2019), Κυκλάδες (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019), Βόρειο Αιγαίο (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Κρήτη (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Θεσσαλία (από 86,2% το 2018 σε 87,0% το 2019), Κεντρική Μακεδονία (από 86,0% το 2018 σε 86,9% το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 85,6% το 2018 σε 86,7% το 2019), Δωδεκάνησα (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019), Πελοπόννησος (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019), Στερεά Ελλάδα (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019), Αττική (από 84,6% το 2018 σε 85,9% το 2019) και Ιόνια Νησιά (από 85,0% το 2018 σε 85,3% το 2019). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 70: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19		
	2018	2019
5*	Μ.Δ.	Μ.Δ.
4*	86,6%	88,3%
3*	86,7%	87,0%
1* - 2*	84,3%	85,5%
GRI	86,2%	87,1%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε το 2019 το 3^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων.

Επιμέρους, παρατηρούμε βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες αστεριών, 4* (από 86,6% το 2018 σε 88,3% το 2019), 3* (από 86,7% το 2018 σε 87,0% το 2019) και 1*-2* (από 84,3% το 2018 σε 85,5% το 2019). Για τα ξενοδοχεία 5* δεν διαθέτουμε στοιχεία για το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών τους.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βλ. [ΦΕΚ 181 Δ/16.04.2019](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (αλιεία, γεωργία, κτηνοτροφία), του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.

Ειδικότεροι στόχοι σχετικοί με τον τουρισμό αποτελούν η: (α) Πολύπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού με αξιοποίηση νέων αγορών, (β) η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά και (γ) η Ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (τουρισμού κρουαζιέρας, σκαφών αναψυχής, κατάδυσης κ.λπ.).

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Σταθερή προτεραιότητα αποτελεί η βελτιωμένη προσέγγιση των εθνικών αξόνων ανάπτυξης, που ωστόσο δεν αφορά μόνον στον παραδοσιακό προσανατολισμό της Περιφέρειας προς την Αθήνα, αλλά και την ευρύτερη σύνδεση με άλλους κόμβους του ηπειρωτικού αναπτυξιακού άξονα σε σχήμα «S» (σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), αλλά και άλλους άξονες όπως εκείνον που διατρέχει την Κρήτη (σύνδεση με το Ηράκλειο).

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο. Οι πρωτεύουσες των άλλων μεγάλων νησιών και των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων (Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκος) αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους. Προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή των ενδοπεριφερειακών πόλων ανάπτυξης, προωθείται και η κυκλική σύνδεσή τους, παράλληλα με την ακτινωτή, η οποία θα βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ τους χωρίς την απαραίτητη μεσολάβηση της πρωτεύουσας της Περιφέρειας.

Πύλες του δικτύου μεταφορών

Με βάση τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, οι αερολιμένες της Μυτιλήνης και της Σάμου αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο για τις αεροπορικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια. Θεωρείται αναγκαία η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Μυτιλήνης και της Χίου ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών.

Για τις λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας, το ρόλο κόμβων αναλαμβάνουν οι λιμένες της Μυτιλήνης, του Σιγρίου Λέσβου, της Χίου, των Μεστών Χίου, της Σάμου (Βαθύ), του Καρλοβασίου και της Λήμνου.

Παράλληλα, προωθείται η ανάπτυξη και ο συντονισμός των μεταφορών και η ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω: (α) Ανάπτυξης λειτουργιών «κόμβου» διεθνούς σημασίας και διεύρυνσης των προοπτικών οικονομικής και πολιτιστικής συνεργασίας, με προσανατολισμό στη ΝΑ Μεσόγειο, στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, κατ' ακολουθία με τους κύριους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης της χώρας με τις περιοχές αυτές. (β) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της περιφέρειας με τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές δυνατότητες (πχ. στον τομέα του τουρισμού) και ξεφεύγοντας από τη μονοσήμαντη εξάρτηση από την Αθήνα. (γ) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της Περιφέρειας με την Κύμη και το Βόλο, ώστε να μειωθεί η χρονοαπόσταση σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Τέλος, προβλέπεται η διατήρηση και αναβάθμιση ελικοδρομιών σε Ψαρά, Οινούσσες και Άγ. Ευστράτιο.

Θαλάσσιες Μεταφορές

Προωθείται η ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος.

Ειδικότερα, προωθείται η:

- Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση με κύριο σκοπό τη σταθερή παροχή ασφάλειας στις μεταφορές. Ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου (Βαθύ - Καρλόβασι), Μυτιλήνης, Σιγρίου, Χίου, Μεστών και Μύρινας
- Επιλογή συγκεκριμένων λιμένων για την εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας και προγραμματισμός απαιτούμενων έργων.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων).
- Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Ενδεικτικά, προωθείται η ανάπτυξη μαρίνων: σε Χίο (Βολισσός,

Καρδάμυλα), Σάμο (Πυθαγόρειο, Καρλόβασι, Μαραθόκαμπος), Ικαρία (Άγ. Κήρυκος, Εύδηλος και νότιο τμήμα νησιού), στους Φούρνους και στη Θύμαινα.

- Ανάπτυξη υδατοδρομίων τόσο για τη διασύνδεση των νησιών εντός της Περιφέρειας όσο και για την επικοινωνία τους με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών σε υφιστάμενους λιμένες, ή τη δημιουργία νέων, όπως θα προκύψουν από εξειδικευμένες μελέτες.
- Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπολικών συνδέσεων, π.χ. Μυτιλήνης - Χίου, Χίου - Ψαρών, ειδικά σε περιπτώσεις διοικητικής εξάρτησης και κάλυψης αναγκών πρόσβασης σε κοινωνικές υποδομές.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη), με τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα και τις Β. Σποράδες.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων λοιπής τεχνικής υποδομής

Για τη διαχείριση και διάθεση των στερεών αποβλήτων υιοθετούνται οι προϋποθέσεις και κατευθύνσεις που τίθενται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Βορείου Αιγαίου, όπως ισχύει. Για την μεταβατική περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ προτείνονται οι ακόλουθοι άξονες δράσεων: (α) Εκτεταμένη ανακύκλωση συσκευασιών στο σύνολο της Περιφέρειας. (β) Στοχευμένη Διαλογή στην Πηγή του οργανικού κλάσματος σε περιοχές τουριστικές όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός εστιατορίων, ξενοδοχείων, και στη δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης, (γ) Βελτιστοποίηση της υπάρχουσας εναλλακτικής διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας αξιοποιώντας την παρουσία των ΣΕΔΑ και (δ) Ολοκλήρωση του δικτύου ΣΜΑ.

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων - Τουρισμός

Πρωθείται η:

- Διεύρυνση της τουριστικής αγοράς της Περιφέρειας (τόνωση των νέων αγορών όπως η Τουρκία και η Ρωσία και προσέλκυση και άλλων). Ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει η αξιοποίηση της τουριστικής κίνησης των παραλίων της Τουρκίας, με διαμόρφωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, ενεργοποίηση σχημάτων επιχειρηματικής συνεργασίας και στοχευμένη προβολή, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη αμφίδρομη διακίνηση τουριστών μεταξύ των δύο πλευρών.

- Επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε διάρκεια τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους.
- Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας.
- Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια).
- Διάχυση των τουριστικών υποδομών ώστε να ωφεληθούν όλα τα νησιά και να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών / εναλλακτικών μορφών τουρισμού με την αξιοποίηση των μοναδικής αξίας φυσικών πόρων, καθώς και του πλούσιου πολιτιστικού, ιστορικού και αξιόλογου κτιριακού αποθέματος και της ύπαρξης ιαματικών θερμών πηγών.
- Αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η διαμόρφωση ισχυρής φυσιογνωμίας - ταυτότητας προορισμού, ελκυστικής για τον επισκέπτη.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση συνεργειών με τους παραδοσιακούς κλάδους και τις τοπικές δραστηριότητες της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, υπηρεσίες εστίασης και τοπική γαστρονομία) και την ανάπτυξη διατομεακών / κλαδικών συνεργασιών.

Ιδιαίτερες δυνατότητες παρουσιάζει κατά προτεραιότητα η δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη θεματικού τουρισμού

Επιπλέον, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει το σημαντικό δίκτυο παραδοσιακών οικισμών, κυρίως στη Χίο, τη Λέσβο και τη Λήμνο. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων οικισμών (π.χ. στη Χίο) προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης τους μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οι κατευθύνσεις για τον τουρισμό ανάλογα με το είδος της τουριστικής ανάπτυξης εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ως **αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές** αναγνωρίζονται τα παράλια και περιορισμένες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία). Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών, (β) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια), ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με

ειδικές τουριστικές υποδομές, (γ) Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

2. Ως **περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού** αναγνωρίζονται τα μικρότερα νησιά της Περιφέρειας (Οινούσες, Ψαρά, Αγ. Ευστράτιος, Φούρνοι) καθώς επίσης και οι περιοχές της ενδοχώρας των μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν, (β) Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, και παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων, (γ) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες, (στ) Αναβάθμιση και μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης. (ζ) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3

αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

- Για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/ στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Θεματικές/ ειδικές μορφές τουρισμού

Σε ότι αφορά στις θεματικές μορφές τουρισμού, προωθούνται οι κάτωθι κατευθύνσεις και μέτρα:

1. Αστικός τουρισμός: Προωθείται η αναβάθμιση του ρόλου της πόλης της Μυτιλήνης ως τουριστικού προορισμού τουρισμού διαμονής σύντομης διάρκειας, με τα εξής μέτρα: (α) Να αναδειχθεί και να αναβαθμιστεί το ιστορικό κέντρο, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και λοιπά αξιόλογα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης. (β) Να ενταχθεί η πόλη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα στα πλαίσια ειδικών θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή κ.α.). (γ) Να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες σε μουσεία, εκθετήρια, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. (δ) Να κατασκευαστούν νέα καταλύματα υψηλών προδιαγραφών με παράλληλη απόσυρση των απαξιωμένων μονάδων καθώς και να αναπτυχθούν οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης (ε) Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, να βελτιωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας και ασφάλειας των πεζών, καθώς και η προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων. (στ) Να μετεγκατασταθούν ο εμπορικός και επιβατικός λιμένας Μυτιλήνης εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος.
2. Συνεδριακός - Εκθεσιακός τουρισμός: Συγκεντρώνεται στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, τη Σάμο - Καρλόβασι - Πυθαγόρειο και τη Χίο. Στην ανάπτυξη του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού συναινούν σημαντικοί παράγοντες, όπως η λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Σημειώνεται ότι οι προοπτικές του

συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού εξαρτώνται άμεσα από την εύκολη πρόσβαση (κυρίως αεροπορική και οδική, και δευτερευόντως ακτοπλοϊκή).

3. Θαλάσσιος τουρισμός:

- a. Τουρισμός κρουαζιέρας: Η Μυτιλήνη αναπτύσσεται ως πύλη εισόδου επιβατών κρουαζιέρας (homeport), που θα περιλαμβάνει και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των επιβατών (port of call). Ως σταθμοί κρουαζιέρας μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος και η Λήμνος.
- b. Τουρισμός με σκάφη αναψυχής: Σημαντική κατεύθυνση για την ανάπτυξη του τουρισμού αναψυχής στην Περιφέρεια, αποτελεί η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) σε νησιά της Περιφέρειας (Λέσβος - Χίος και μικρότερα νησιά επιρροής τους, Σάμος - Ικαρία και μικρότερα νησιά επιρροής τους). Εξίσου σημαντική κατεύθυνση αποτελεί η βελτίωση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών λιμενικών υποδομών. Τέλος, η ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. ανά τουριστικό λιμένα, θεωρείται απαραίτητη για την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών και την προσέλκυση επισκεπτών.
- c. Αλιευτικός τουρισμός: Παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες, δεδομένου ότι διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και των αλιευτικών αποθεμάτων, τόσο σε ότι αφορά την υγιεινή τους όσο και σε ότι αφορά τα γευσιγνωστικά τους χαρακτηριστικά.
- d. Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής: Βασική κατεύθυνση αποτελεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού, κατά προτίμηση μέσω της δημιουργίας θαλάσσιων. καταδυτικών πάρκων - θαλάσσιες περιοχές που θα προστατεύονται από την αλιεία και άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες.

4. Πολιτισμικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις αποτελούν: (α) Η διασύνδεση των μουσείων - αρχαιολογικών χώρων - μνημείων - αξιόλογων λαογραφικών πόρων και ένταξη σε δίκτυα διαδρομών από κοινού με προορισμούς φυσιολατρικού ενδιαφέροντος. (β) Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (γ) Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας και των παραδοσιακών οικισμών, αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. (δ) Η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία

πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας - πολιτισμού). (ε) Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. (στ) Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού με βάση την εξαιρετική ποιότητα και ποικιλία των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, και ένταξή του στο τουριστικό προϊόν

5. Ιαματικός και θεραπευτικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού αποτελούν η λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των ιαματικών πόρων από την κάθε είδους υποβάθμιση και η παρακολούθησή τους, και η δημιουργία γενικότερα κέντρων ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, κ.λπ.).
6. Τουρισμός υπαίθρου: Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ληφθούν δράσεις: (α) Προστασίας και αξιοποίησης περιοχών της Περιφέρειας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000. (β) Σχεδιασμού, προστασίας και διαχείρισης των τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. (γ) Προστασία των γεωτόπων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο) ως τουριστικών πόρων από χρήσεις που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα τους και υποβαθμίζουν την αξία τους ως προορισμό. (δ) Καθιέρωσης τοπικών δικτύων και διαδρομών πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση με παράλληλη ένταξη πολιτιστικών πόρων (παραδοσιακοί οικισμοί, γαστρονομικοί σταθμοί κ.α.). (ε) Δημιουργίας υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, θεματικά μουσεία). (στ) Διασύνδεσης της τοπικής αγροτικής παραγωγής και των σχετικών προϊόντων μεταποίησης με την τουριστική κατανάλωση (τοπικά σύμφωνα ποιότητας) - προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων. (ζ) Εξασφάλισης της προσβασιμότητας των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, τηρουμένων όσων αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011, όταν πρόκειται για περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Σε επίπεδο χωρικών ενοτήτων, προωθείται η:

- Ανάδειξη της Λέσβου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μυτιλήνη και το Σίγρι. Δημιουργία σύγχρονων κέντρων θερμαλισμού σε περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους φυσικούς πόρους (Πολιχνίτος, Θέρμα Κόλπου Γέρας, Λουτρόπολη Θερμής, Εφταλού, Λισβόρι).

- Ανάδειξη της Λήμνου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μύρινα. Αξιοποίηση της ιαματικής πηγής των Θέρμων της κοινότητας Κορνού.

Παράλληλα, η Λέσβος και η Λήμνος αποκτούν ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και εισέρχονται σε ένα εν δυνάμει δημιουργούμενο δίκτυο γεωτόπων της ευρύτερης περιοχής καθώς προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).

Επίσης προωθείται η:

- Ανάδειξη της Χίου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στην πόλη της Χίου και του λιμένα των Μεστών. Ανάπτυξη του θερμαλισμού στην περιοχή των ιαματικών πηγών στα Αγιάσματα. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος (λ.χ. σπήλαιο Αγ. Γάλακτος, Ψαρώνας, περιοχή Κορακάρη, περιοχή Κεραμείων) σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
- Ανάδειξη της Σάμου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ και το Καρλόβασι. Αξιοποίηση και ανάδειξη των φυσικών σπηλαίων (π.χ. σπήλαιο Πυθαγόρα) και φαραγγιών.
- Ανάδειξη της Ικαρίας σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στον Εύδηλο. Προωθείται η οργάνωση σε ολοκληρωμένο δίκτυο και η αξιοποίηση πηγών (Κράτσα, Αρτέμιδος και Παμφίλη, Κέντρο Υδροθεραπείας Απόλλωνα στην πλατεία των Θερμών, πηγή Αγ. Κυριακής, περιοχή Πηγή ανατολικά του χωριού «Ξυλοσύρτης», ιαματικές πηγές Λευκάδος κ.α.). Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυάριθμων και δυσπρόσιτων φυσικών σπηλαίων και του φαραγγιού του Χάλαρη.
- Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στα Ψαρά, τους Φούρνους και τον Αγ. Ευστράτιο.

Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ορισμένες από τις βασικές προτεραιότητες για το φυσικό περιβάλλον και την πολιτισμική κληρονομιά που έχουν σχέση με τον τουρισμό είναι οι εξής:

- Αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.
- Διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων γης σε περιοχές όπου τα συμφέροντα παραγωγικών επενδύσεων αντιβαίνουν στα συμφέροντα διατήρησης και προστασίας ευαίσθητων οικολογικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων τοπίων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας, υπέρ των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων.
- Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. Στόχος η συνολική ανάδειξή τους και η ανάπτυξη του τουρισμού.
- Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία.
- Παρεμβάσεις ανάπτυξης στα ιστορικά κέντρα των πόλεων της Περιφέρειας και αύξηση της επισκεψιμότητας των Μουσείων Λήμνου, Λέσβου, Χίου και Σάμου και η σύνδεση των παραδοσιακών και των σύγχρονων λειτουργιών.
- Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία.
- Σχεδιασμός και δημιουργία δικτύων μεταξύ των ποικίλων πολιτισμικών και φυσικών πόρων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, και συνδυασμός με προορισμούς ή/και δραστηριότητες ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Δημιουργία μουσείων με την αναβάθμιση αρχαιολογικών συλλογών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
- Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας-πολιτισμού).
- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.
- Σε παραδοσιακούς, εγκαταλελειμμένους, παλιούς και φθίνοντες οικισμούς ή οικιστικές ενότητες με αξιόλογα στοιχεία φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς προωθείται η αναζωογόνησή τους, με διαφύλαξη της αξίας του πόρου και προστασία του παραδοσιακού ή αξιόλογου χαρακτήρα τους. Για

παράδειγμα, ενθαρρύνεται η επένδυση υπό τη μορφή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

INSETE

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης